

БАЊАЛУКА, 9. и 10. новембра 1985.
Број 4554 Година XLII Цијена 32 динара

TRAD

НЕДЈЕЉНИ

ГЛАС

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

ДЈЕЦА НАШИХ РАДНИКА
У ИНОСТРАНСТВУ

У жрвњу асимилације

Страна 8.

МИРА АЛЕЧКОВИЋ,
ПЈЕСНИКИЊА

ИМАМ ТРИ ЗАВИЧАЈА

Страна 9.

ЉУДСКЕ СУДБИНЕ

ИМА ЛИ НАДЕ ЗА АДНАНУ?

• Уз помоћ „Агрокомерца“, Пословнице ПБС, „Санитекса“ и других колектива у бихаћкој регији наставља се битка за трогодишњу дјевојчицу Аднану Елезовић из Велике Кладуше, која је убрзо након рођења остала без вида

• На очној клиници у Риму извршено 5 сложених операција, а нови оперативни захвати на чувеној италијанској клиници уговорени за мај идуће године

Страна 7.

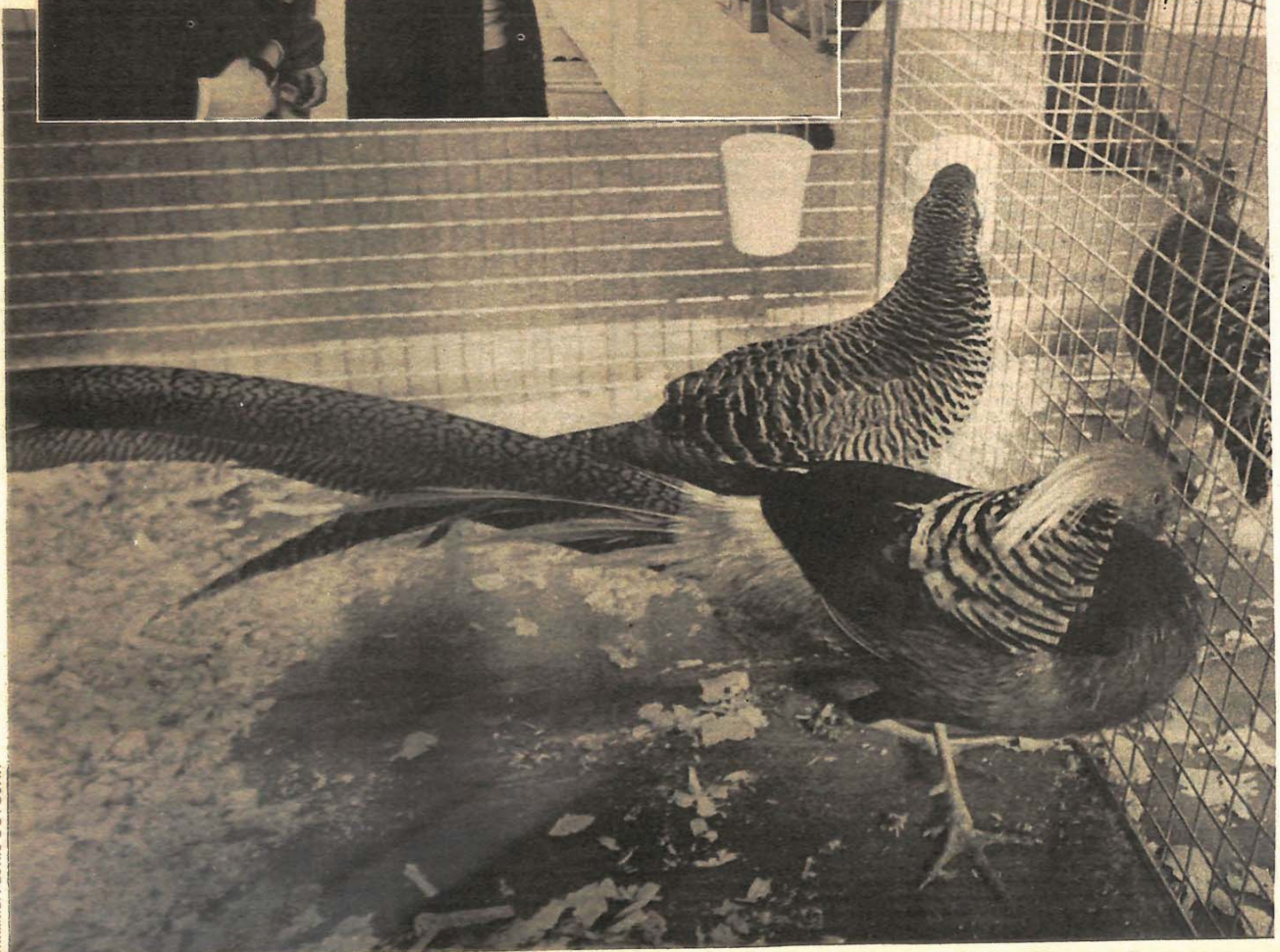
СА ИЗЛОЖБЕ У ДРУШТВЕНОМ ДОМУ
„МЕЈДАН“ У БАЊАЛУЦИ

У царству птица

БАЊАЛУКА, 8. новембра — Излагачи из шест градова Босне и Херцеговине изложили су своје птице, акваријске рибице, кунџе, голубове и украсну живину на републичкој изложби ситних животиња, која је јутрос отворена у просторијама Друштвеног дома „Мејдан“.

Изложбу је организовало Удружење одгајивача и љубитеља ситних животиња. Већ првог дана привукла је велики број посетилаца.

Фото-репортажа на странама 12-13.

Ohrabrenje iz Azije

Ujesci intenzivnih priprema za predstojeći susret Regana i Gorbačova, na azijskim prostorima odvijaju se politički procesi koji neprimjetno, ali sve više, uvlače čitave kontinente u žižu svjetskih zbivanja. I ono što je posebno značajno, ti događaji predstavljaju konstruktivan doprinos prenapregnutoj međunarodnoj klimi.

Prije svega treba istaći da je Kina, koju mnogi smatraju trećom supersilom u posljednjih nekoliko godina učinila izuzetno značajan pomak usvojoj politici prema svijetu. Prije svega odnosi se to na uspostavljanje normalnih odnosa sa Sjedinjenim Državama, a zatim i intenziviranje pregovora sa Sovjetskim Savezom o neriješenim problemima. I mada dosad nije učinjen značajan napredak na tom planu, uočljiva je povoljnija atmosfera u kojoj se pregovara. A već sama ta činjenica može biti nagovještaj da bi se u doglednoj budućnosti zaista i krenulo sa sadašnje mrtve tačke. I sa Indijom s kojom Kina ima nekih neriješenih graničnih problema, zbog kojih se suvremeno ratovalo, sada je uspostavljen dijalog na nivou vlada, s namjerom da se neriješena granična pitanja razmotre i nađu solucije za normalne odnose dviju najmnogoljudnijih zemalja svijeta, industrijskih giganata, koji se ne ubrajaju u razvijene zemlje samo zbog svoje mnogoljudnosti ali raspolazu industrijskim i tehnološkim potencijalima kao i mnoge razvijene zapadne zemlje.

Jednogodišnji period otkako je preuzeo položaj premijera Rađživ Gandi je iskoristio na vrlo konstruktivan način, ne samo u pogledu rješavanja unutrašnjih problema zemlje nego i u odnosima sa susjedima, u prvom redu s Pakistanom, s kojim je tri puta u prošlosti vođen rat. Nova indijska politika nailazi na razumijevanje Islamabada, koji je takođe riješio neke od svojih unutrašnjih problema. Lideri dviju zemalja već su se srećali a dogovoreno je da to ponovo uskoro učine, kako bi ublažili napetost koja između njih postoji. Čini se uopšteno trenucima da teritorijalni problem koji postoji oko Kašmira nije više u prvom planu, nego je to naslijedeno međusobno sumnjičenje u pogledu krajnjih namjera.

Neki novi znaci javljaju se i u pogledu kampučijskog problema. Poboljšanje sovjetsko-kineske klime svakako da bi ublažilo i kinesko-vijetnamsku zategnutost. U pogledu Kampučije prema nekim pritajenim znacima, vodi se akcija koja bi ovoj napačenoj zemlji donijela smiri-

vanje. Tajnim kanalima između Hanoja i zemalja Aseana nude se moguća rješenja, a prema jednoj izjavi u Kuala Lumpur, glavni problemi su prebrođeni, ali se sada traži način kako da se to pretvori u političku realnost. Inače, rat u Kampučiji predstavlja teško breme za vijetnamsku ekonomiju, a i političkom pogledu teško je podnositi međunarodnu izolaciju u kojoj se nalazi. No, po već uobičajenoj praksi u takvim prilikama, Hanoi koristi sušni period za novu ofanzivu protiv Ujedinjenih oslobodilačkih pokreta u Kampučiji, kako bi u eventualne pregovore ušao sa što povoljnijih pozicija.

Ako se izuzme nestabilna situacija na Filipinima, inače za sada samo unutrašnjeg karaktera, prisustvo sovjetskih trupa u Afganistanu i građanski rat koji se tamo vodi, jedino ne ukazuje na pomake ka pozitivnom polju. No, i ovaj rat, u kome najveće strada neudžno stanovništvo - danas je gotovo polovina Afganistanaca u izbjeglištvu, što očito ukazuje na njihovo raspoloženje prema sadašnjem režimu u Kabulju, ne može trajati u nedogled. Sjedinjene Države indirektno i direktno pomažu ustanicima u njihovoj borbi protiv sovjetskog vojnog kontingenta, ali se to čini prikriveno, u nastojanju da se sačuva privid neintervencije.

Pripremajući se, međutim, za susret s Gorbačovim, predsjednik Regan je u posljednji čas najavio uključivanje uredničkog reda afganistanskog i kampučijskog problema, čime je ponovo pokrenuo svoju netaktnost u vođenju spoljne politike. Jer, jasno je da Moskva neće ni moći prihvatiti u ovom trenutku te teme, ali je zato odmah odgovorila optužbama protiv Vašingtona da prijeti i ugrožava suverenitet latinoameričkih zemalja, u prvom redu Kube i Nikaragve. Zbog ovakvog Reganovog stava i ono malo optimizma pred susret u Ženevi kopni, što su potvrdili i Sulcovi razgovori u Moskvi. Uključivanjem azijskih tema u predstojeći susret slobodno se može reći, samo se remeti konstruktivni pomak događaja koji je zabilježen u posljednje vrijeme. Azijske zemlje pokazale su da svoje probleme najbolje mogu rješavati bez uplitanja sa strane, pogotovo blokovskih. Nažalost, sama blokovska politika u svojoj biti ne prihvata takva opredjeljenja, iako se azijske zemlje u prvom redu Kina i Indija, energično suprotstavljaju takvim blokovskim pritiscima.

A. OTOVIĆ

Na nišanu — društvena imovina

Sve do ove godine najviše krivičnih djela u ključkoj opštini bilo je vezano za oblast saobraćaja i nesavjesne vozače koji su, uglavnom svojom nepažnjom, bili krivci saobraćajnih nesreća sa brojnim ljudskim žrtvama i ogromnim materijalnim štetama. Međutim, suđeni po najsvježijim podacima službe unutrašnjih poslova, u strukturi izvršenih krivičnih djela došlo je do naglog zaokreta. Sada u ovoj opštini prednjače krivična djela iz oblasti privrednog kriminala kojima se društvenoj zajednici nanose milionske štete. Samo u prvih devet mjeseci ove godine otkriveno je 36 krivičnih djela u ovoj oblasti što je gotovo dvostruko više nego i u istom periodu prethodne godine. Najčešće je riječ o zloupotrebama službenog položaja i ovlaštenja, falsifikatima, pronevjerama, šumskim krađama, a na nišanu su se našli čak i fondovi solidarnosti u pojedinim radnim kolektivima. Tako je, na primjer, interni kontrolor ŠIPAD „Ključ“, koji je u isto vrijeme bio i blagajnik i knjigovođa (!) fonda solidarnosti Sindikata, u prošlosti u prvih devet mjeseci ove godine prisvojio više od tri miliona dinara, namijenjenih za pomoć socijalno ugroženim i bolesnim radnicima ovog najvećeg ključkog privrednog kolektiva. To mu je vjerovatno nije bilo teško učiniti s obzirom na to da je on u isto vrijeme bio i jedino ovlašteno lice za podizanje novca, koji je ponajviše koristio za izgradnju objekata, a

istovremeno je uživao veliki ugled u svojoj radnoj organizaciji. Zbog toga ga ni suprotni čekova nikad nisu pitali zašto diže novac i ima li odluke odgovarajućih organa o dodjeli tih sredstava. Na sličan način došla je do 2 miliona dinara poslovođa prodavnice OOURL-a „Obnova“ u Sanici. Tokom protekle godine prisvajala je robu u novac iz dnevnog pazara koji je nesebično trošila na provode. Pred upis na kraju godine imao je dio manjka pokrila je fiktivnim računima iz prodavnice „ŠIPAD-KOMERC“ iz Ključa, a drugi dio uz blagovaknost popisne komisije upisivanjem nepostojeće robe u popisne liste. Protiv njenih saučesnika takođe su podnesene krivične prijave. Slično krivično djelo pronevjere učinio je referent nabave OOURL-a „Obnova“, poslovođa prodavnice u Biljanima, poslovođa prodavnice u Rastoci i Veljima, inkasanti radio-televizijske preplate u Ključu i Sanici, dostavljač pošte u Sanici itd. Praktično, više od 50 ostado otkrivenih krivičnih djela u ovoj opštini odnosi se na privredni kriminal što ovdje još nikad nije zabilježeno. Delegati Skupštine opštine Ključ, koji su nedavno razmatrali ovaj problematiku, fraze od nadležnih organa i svih činilaca u sistemu društvene samozaštite da oštro poduzimaju se raspoloženje mjere kako bi se stalo u kraj ovim pojavama i zaštitilo ono što je zajedničko.

G. DAKIĆ

PRENOSIMO

VJESNIK

Tajna

Nije nikakva tajna da nam nema boljih vremena bez rasta izvoza. Posebno na tzv. konvertibilno tržište. Zna se i to da nam izvozna nastojanja ne daju uvijek i odgovarajuće rezultate.

Glavno su teškoće - zanemarimo li zalatvenost pojedinih tržišta - u cijeni i kvalitetu proizvoda što ih pokušavamo prodati u inozemstvu. Najčešće tražimo previše za ono što nudimo.

Nije nikakva tajna ni to da nam se roba koja je već isporučena stranom kupcu vraća, jer ne odgovara ugovorenoj kvaliteti. Privredna komora Jugoslavije obznanila je da nam se od siječnja do zaključeno rujna vratilo izvozne robe vrijedne nešto više od četiri milijarde dinara.

Naravno, šteta je mnogo veća od tog iznosa. Tu su i naknade štete, ugovorene kazne, prijevratni troškovi. Među nemjerljive štete treba uračunati izgubljeni ugled. Barkada je riječ o kolektivima koji ga imaju.

Nije nikakva tajna o kojoj je roba riječ. Zna se da su nam stranci vraćali praktički sve - od perja i žvakačića guma preko cipela i graničnih kockica za kolnike cesta pa do cestovnih vozila.

Ako sve to nije tajna, tajne ipak ima. Komora ne želi objaviti imena kolektiva koji su se našli na izvoznom „crnoj listi“. Možete li pogoditi zašto? Zato da im to objavljivanje ne bi štetilo - ugledu.

Kao da ce im šutnja koristiti! Kad se kaže, na primjer, da su iz inozemstva vraćene cipele, onda se krnji ugled svih naših proizvođača obuće, pa i onih koji su dobro radili. Vraćena roba, osim toga, uzdimala je neke sredine. Primjerice, o 35.000 pisaačić strojeva, vraćenih tvornici u Bugojnu ne se šuti. Naprotiv, sređuju se stvari javno. Možda će to, po nečijoj ocjeni i štetiti ugledu kolektiva, ali kvaliteti proizvoda sigurno neće. A to je ipak bitnije.

M. KOPRIVICA

REKLI SU...

Bliže čovjeku

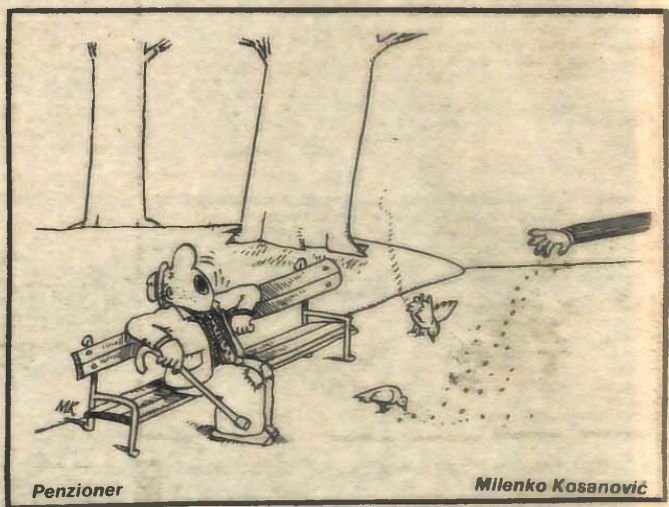
„Znam da neću reći ništa novo ako ponovim da su revolucija i umjetnost blizanci. Gdje su korijeni ove misli ako ne i u našem iskustvu da revolucija i umjetnost imaju ista svoja polazišta i ishodišta u čovjeku, da kreću iz njega i vraćaju se njemu.

da bi ga učinile boljim, slobodnijim, bližim samome sebi. I revolucija i umjetnost veliki su ljudski i stvaralački nemir, koji neprekidno istražuje nove puteve i teži novim saznanjima i osjećanjima.

Pjesnik bi rekao da se revolucije ne vode da bi se o njima pisale pjesme. Dodajmo i to da nam je poznato da se jednom, ili nizom i spletom pjesama, svijet neće i ne može promijeniti. Ali, svim tim pjesmama, njihovim unutrašnjim treptajem u

duši, lagano se mijenja čovjek i svijet u njemu, koji on donosi i prenosi iz prošlog u buduće vrijeme. Jer, građenje budućnosti je teže, neizvjesnije, obilaznije i duže ako se u njega ne ugrađuje entuzijazam i polet stvaralaštva, stvaralačkog nemira i traganja. To je istinsko građenje budućnosti, na temeljima osvjedočenih tekovina naše revolucije, na njenju etici, ciljevima i idealima.

(Hamdija Pozderac na Festivalu amaterskih horova BiH u Prijedoru)

Penzioner

Milenko Kusanović

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Čelinač, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbač.

Izlazi i Kampu NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čumić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kljajna, (banjalučka bronika) Emin Krbić, (popodnevni desk) Tamo Marić, (sport), Milolj Milosavljević (Bosanska krajina), Arilj Stalica (tehnička redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Pavačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Samadžić (hronike), Dragica Sprema (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“ Ivan Anđrić, Nameta Borić (predsjednik) Edhem Čumić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Ranka Kusanović, Predrag Lazarević, Oto Milić, Isak Mohić, Branko Pivaković, Nebojša Radmanović, Gvozden Rogođić, Nemanjica Trifunović, Pranje Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblastnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjaččke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajšćke novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zvezicom. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

OBIJELJEŽENA 43—GODIŠNJICA FORMIRANJA PETE KRAJIŠKE
UDARNE DIVIZIJE

Peta divizija — ponos Krajine

● O slavnom ratnom putu Pete krajiške udarne divizije govorio pukovnik Miloš Baroš

BANJALUKA, 8. novembra - Prigodnom svečanosti danas je u banjalučkom Domu JNA obilježena 43-godišnjica formiranja Pete krajiške udarne divizije.

- Ova divizija je na svom ratnom putu dugom dvadeset hiljada kilometara po planinskim vrletima Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Slavonije, brdima Zagorja i Šumadije, ravnicama Slavonije i Srema dala krupan doprinos narodnooslobodilačkoj borbi i posebno razvoju bratstva i jedinstva, rekao je u prigodnom govoru pukovnik Miloš Baroš.

Pukovnik Baroš je istakao i brojne vrlo uspješne bitke koje je izvojevala ova divizija, a među njima posebno govorio o oslobodenju Beograda i probolju sremskog fronta. Bila je to

Pukovnik Miloš Baroš: Peta divizija dala krupan doprinos NOB-u

prilika da se s ponosom pomenu slavni komandanti i komesari divizije - Slavko Rodić, Milutin Morača, Ilija Došen, Radimir Babić, Ilija Materić i drugi.

Današnjoj svečanosti, pored starijina i građanskih lica na službi u JNA prisustvovali su predstavnici društveno-političkog života regije i Banjaluke, a

među brojnim gostima bili su i generali Milutin Morača i Ilija Došen, ratni komandant i komesar Pete divizije.

Prigodan kulturno-umjetnički program izveli su vojnici iz jedinica Nebojše Pavkovića i Vitomira Grujića, a „učeniči Medicinske i Poljoprivredne škole, KUD „Ivica Mažar“ i hor žena Doma JNA.

B. BOŽIĆ

SOUR AIPK „BOSANSKA KRAJINA“

Seljaku garantovati dohodak

● Sve izgrađene mini-farme u koje su uložena društvena sredstva, moraju se staviti u funkciju proizvodnje, a sa poljoprivrednicima treba uspostaviti takve dohodovne veze koje će im garantovati sigurnost, kao što je garantuju i radniku u udruženom radu - naglasio je dr Stevo Mirjančić, predsjednik Poslovnog odbora AIPK „Bosanska krajina“ u informativnom razgovoru sa banjalučkim novinarima

BANJALUKA, 8. novembra - Težak ekonomski položaj, u kome se nalazi jugoslovenski agrar, nesumnjivo da se odražava i na stanje u AIPK „Bosanska krajina“. Značajna investiciona ulaganja u prošlom periodu, zbog visoke kamate i velikih kursnih razlika, jer su korištena sredstva međunarodne banke, negativno se odražavaju na poslovanje preradivačke industrije. Uz sve i nesklad u razvoju preradivačkih kapaciteta i primarne proizvodnje. To je jedan od značajnijih uzroka što je u devet mjeseci ove godine ostvaren gubitak 2,90 milijardi dinara - a najviše - 2,70 milijardi dinara - u prehrambenoj industriji.

Ovo je, između ostalog, istakao u informativnom razgovoru sa banjalučkim novinarima dr Stevo Mirjančić, predsjednik Poslovnog odbora SOUR-a AIPK „Bosanska krajina“, naglasivši da je dalja aktivnost unutar Kombinate usmjerena u dva pravca - preduzimanje mjera u tekućoj reprodukciji i dogradnji samoupravne i dohodovne povezanosti unutar SOUR-a.

- Jedno od bitnih pitanja je oživljavanje stočarske proizvodnje - naglasio je između ostalog, dr Stevo Mirjančić. Raspoloživo kapacitetima da u jednom turnusu isporučimo 92.000 što krupne što sitne stoke tržištu, a štale su popunjene svega 34 odsto, odnosno sa 32.000 grla. To je malo, pogotovo što su izgrađeni značajni klaonični kapaciteti, koji

trenutno nemaju šta da rade. Štale se moraju puniti po svaku cijenu, a sa poljoprivrednicima se mora ići na udruživanje. I to po sistemu radnika u udruženom radu. Poljoprivrednik se ne smije ostaviti na cjedilu i gubici nikako ne smiju biti u štali. On mora imati svoju sigurnost.

O dohodovnom povezivanju poljoprivrednika sa preradivačkim kapacitetima bilo je mnogo govora. Princip da se proizvodi po isključivim zahtjevima tržišta treba prevazići i približavati se planskoj proizvodnji, ali uz čvrstu garanciju individualnim zemljoradnicima da će im njihova proizvodnja donijeti dohodak. Jer, izgrađeni kapaciteti u koje su uložena značajna sredstva moraju biti u funkciji proizvodnje. Tako će i preradivački i kapaciteti biti sigurni koliko si stvarno mogu obezbijediti potrebnih sirovina sa područja Kombinata.

- Sve analize kazuju da je robni promet u Kombinate zastupljen sa svega 20 odsto vlastitih proizvoda. To je malo i očito je da je on odigrao značajnu ulogu u snabdjevanju, ali je zanemario funkciju proizvodnje - naglasio je Mirjančić.

Na ovom informativnom razgovoru sa novinarima dr Stevo Mirjančić je prisutne upoznao sa svim kretanjima unutar Kombinata.

R.M.

O UPISU NARODNOG ZAJMA ZA ZAPOSŁJAVANJE

U planu — 1000 radnih mjesta

ČELINAC, 8. novembra - Udruštveno-političkim i organizacijama udruženog rada ove opštine u toku su aktivnosti upisa narodnog zajma za zapošljavanje. Tim povodom danas je u Čelincu održana sjednica Koordinacionog odbora za provođenje ove akcije. Pored rasprava o dosadašnjim aktivnostima u oblasti zapošljavanja bilo je dosta riječi i o daljnjim zadacima provođenja akcije upisa narodnog zajma. Utvrđeno je da Izvršni odbor Skupštine opštine Čelinac što prije predloži konkretan program mogućnosti ublažavanja teškoća zapošljavanja za naredno petogodište. U udruženom radu će, takođe, prići izradi dugoročnih programa zapošljavanja. Kao u drugim i u ovoj komuni planirano je da se do 1990. godine, sredstvima narodnog zajma za zapošljavanje otvori 1.000 novih radnih mjesta. S.M.

KA DRUGOJ FAZI PREDIZBORNIH
AKTIVNOSTI

Demokratizacija je masovnost

● Predstojeći izbori najznačajniji su politički događaj u nas, a ipak se osjećaju težnje da se svedu na organizaciona i tehnička pitanja

BANJALUKA, 8. novembra - Prva faza provođenja predizbornih aktivnosti uspješno je provedena u svim komunama banjalučkog međupostpinskog područja - konstatovano je danas na radnom dogovoru predsjednika i sekretara opštinskih komiteta SK, i predsjednika opštinskih konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda, područja MOK Banjaluka. U radu ovog skupa učestvovali su Milan Uzelac, sekretar Savezne konferencije SSRN, te Veljko Droča, član Predsjedništva RK SSRN Bosne i Hercegovine. Donijeti su programi društveno-političke aktivnosti, kao i operativni planovi, prišlo se ažuriranju biračkih spiskova kao i angažovanju kadrova koji će učestvovati u tehničkim poslovima provođenja izbora, no, ocijenjeno je jednoglasno, time je obavljen tek manji (i lakši) dio posla.

Mnogo veći rad, i mnogo veći napor biće potrebni da bi se uspješno izveli preostali poslovi, a pitanjima ostvarivanja tih aktivnosti bila je posvećena cjelokupna današnja rasprava. Neće više biti dovoljno, akcentirano je u njoj, u predstojećem radu iznositi statističke podatke o onome što je ostvareno i šta je propušteno. Cifra od 28.000 nezaposlenih na ovom području neće, naravno, sama za sebe značiti mnogo - ali će, bez sumnje, značiti mnogo više ako se u isto vrijeme bude i praktično djelovalo. Doduše, u Bosni i Hercegovini su tako reći istovremeno odvijaju i aktivnosti u vezi sa zajmom za zapošljavanje, ali u tom kontekstu treba praktično više raditi, posebno na pitanjima obezbjeđivanja konkretnih programa za produktivno zapošljavanje.

Predstojeći izbori, istakao je, uključujući se u raspravu Milan Uzelac, najkrupniji su politički događaj u nas. Pa ipak, osjećaju se prodori birokratske svijesti koja teži da izbore marginalizuje, i da ih svede na organizaciona i tehničko-operacioni nivo. Šasvim je jasno da se ovim tendencijama valja svim snagama spuprotstavljati, i zato moramo ulagati izuzetne napore u poboljšanje kvaliteta političkog života i djelovanja. Jer, nema samoupravne demokratizacije, bez masovnog uključivanja ljudi, a da bi se to postiglo, političko djelovanje mora se značajnije unaprijediti.

U tom pogledu biće potrebno i mnogo više realizma. Istina je da komune poput Kotor-Varosa, i Skender-Vakufa zaostaju u razvoju, ali, realno gledajući, zaostaje i cijela zemlja. Kao što se problematika u ovim komunama ne može sagledavati izvan konteksta cijele zemlje, tako se ni problemi zaposlenosti ne mogu tretirati izvan realnih mogućnosti udruženog rada. Činjenica da još uvijek nema dovoljno zadovoljavajućih programa takode ne govori puno šmaja za sebe: možda je i bolje što ih nema jer - ako smo ranije tri puta prevrtali svaki dinar, danas je došlo vrijeme kada ga treba i deset puta prevrnuti dok se ne odmjeri u šta će se sredstva uložiti.

U predstojećim aktivnostima, istakao je dalje Uzelac, u radu u podružnicama, susretaćemo se sa različitim pitanjima: od onih da se ljudi nerado prihvaćaju da budu izabrani, kao i sa onima koji se sami nameću - ne bi li bili izabrani. Samo najširoim demokratizacijom izbornih aktivnosti uspješno ćemo da na zadovoljavajući način riješimo ova pitanja, i da privučemo prve, a eliminisemo druge.

U drugom dijelu ovog razgovora, kome su prisustvovali samo predsjednici Opštinskih konferencija SSRN, najvećim dio rasprave bile je posvećene poštovanju zakonitosti, radu inspekcijских službi i pravosudnih organa. Čemu, u buduću, treba posvećivati daleko veću pažnju nego do sada.

D. SOČANSKI

IZ OKRUŽNOG SUDA U BIHAČU

Osuđen poslovođa kantine

Od 1. januara 1984. godine do 5. marta 1985. bivši poslovođa kantine radničkog naselja, Čedo Savić, urobi i novcu prisvojio 3.238.324 dinara!

BIHAĆ, 8. novembra - Velikokrivno vijeće Okružnog suda u Bijaču, kome je predsjedavao sudija

Zarko Čučković, danas je osudio na sedam godina zatvora Čedo Savića (23), bivšeg poslovođu kantine Radničkog naselja OOUR - „Borovača“, u Bosanskom Grahovu, inače rodom iz sela Mladikovine kod Teslića. Utvrđeno je da je Čedo Savić u vremenu od 1. januara 1984. do 5. marta 1985. godine iz kantine uzimao robu i novac i na taj način prisvojio tri miliona 238 hiljada i 324 dinara. Kako je proračunato, on je svakodnevno dok se nalazio na dužnosti poslovođe kantine, umjesto uoblajanoj u svojoj džep stavljao po 7,5 hiljada dinara.

Kod odmeravanja kazne sud je „imao u vidu da je Čedo Savić sistematski potkradao svoj kolektiv. Zapravo, na kraju 1984. godine uslanovljen je manjak u njegovoj kanti od dva miliona i 800.000 dinara. Međutim, iako je znao za taj manjak, on je i dalje nastavio prisvajati novac. Postavlja se pitanje - zašto Čedo Savić nije suspendovan kada je utvrđen manjak? Pored kazne zatvora u trajanju od sedam godina Čedo Savić je izrečena i sporedna novčana kazna u iznosu od 100.000 dinara, uz to i mjera bezbjednosti - zabrana vršenja dužnosti poslovođe i rukovanja novcem u trajanju od tri godine nakon izdržane kazne. M. D.

ZBOG SVIREPOG UBISTVA SUPRUGE

BAJIČU 15 GODINA ZATVORA

BANJALUKA, 8. novembra - Zbog svirepog ubistva supruge Mirjane (42) danas je u Okružnom sudu u Banjaluci na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina osuđen Miloš Bajić (44), zidar iz sela Brezika, kod Pribjavora. Presudu je izreklo Vijeće petorice, kojem je predsjedavao sudija Dragomir Miljević.

Sravnica događaj odigrao se 11. avgusta ove godine u selu nedaleko od porodične kuće Bajićevih, na nji - „strijelcu“. Kad je, i sam pod utjecajem alkohola, vidio svoju suprugu kako se pijana iz sela vraća kući, Miloš Bajić joj je prvo počeo prigovarati što se napila. Kad je ona pala, on je uzeo štap dug oko jedan metar i počeo da je udara po glavi, ledima i cijelom tijelu.

Za to vrijeme nesretna Mirjana je bespomoćno ležala na zemlji. Zatim je razjareni Miloš otišao kući, uzeo jedan snop sijena i donio ga do svoje isprebijane supruge, stavio joj ga na noge i zapalio. Od vatre ona je zadobila opekotine prvog, drugog i trećeg stepena. Ustrašnim mukama puzala je po zemlji a njen suprug je to mirno posmatrao. Zatim je otišao kući, uzeo kantu za vodu, otišao na bunar, i polio ženu vodom. I pri odlasku i povratku prolazio je mirno pored supruge koja se grčila od bolova. Poslije toga u gostionici je popio dvije flaše piva i tek potom se vratio kući. Vidjevši da je Mirjana izdahnuła, pokrio je leš dekom i sačekao radnike milicije.

M. D.

ZAPOŠLJAVANJE U NIŠKOM REGIONU

Glas mladih - mrtvo slovo

● **Od 40 hiljada nezaposlenih lica u niškom regionu gotovo polovina je od 18 do 25 godina starosti** ● Svi prijedlozi mladih koje je razmatrala MOK SSO Niš o zapošljavanju mlade generacije nemaju podršku i nemocni su pred onima koji sve glasnije izigravaju propise

NIŠ, 8. novembra (Tanjug) — Na spiskovima nezaposlenih u niškom regionu evidentirano je više od 40 000 lica. Gotovo polovina od njih je od 18 do 25 godina starosti, dok svaki peti među nezaposlenima ima između 25 i 30 godina starosti.

Uprkos ovoj činjenici, Nacrt samoupravnog sporazuma o zapošljavanju na području međupostinske regionalne zajednice Niša, koji do kraja godine treba da se usvoji, nezaposlene između 18 i 25 godina i 25 i 30. sveo je na kategorije sa najmanjim brojem od svega dva i tri boda.

Daleko više, na primjer, osam bodova daje se nezaposlenima sa 40 do 50 godina, dok maksimalan broj 16 bodova dobijaju nezaposleni sa više od 50 godina starosti.

Mada je na ovu nelogičnost najobilnije upozorio Predsjedništvo Međupostinske konferencije SSO u Nišu, izrazilo izmjenju ovih stavova, prijedlog nije prihvaćen.

Iako su zvanični stavovi da se posao obezbjeđuje prije svega, mladim školovanim ljudima, koji predstavljaju najvredniju rezervu naše privrede, prijedlog je ostao mrtvo slovo na papiru, kaže predsjednik MOK SSO Predrag Vukadinović.

Zalažuci se za afirmaciju pravih vrijednosti, mladi su tražili da se izmjeni i stav sporazuma u kome se jednako rangiraju mladi koji imaju prosjek ocjene studija 8,5 i oni sa čistom desetkom.

I ovaj prijedlog ostao je neusvojen u dokumentu koji je stavljen na javnu raspravu, kaže Vukadinović.

Na prijedlog mladih da se za nepoštovanje sporazuma pokrene materijalna odgovornost, kako je to Zakonom o zapošljavanju predviđeno, nije prihvaćen.

Mladi u niškom regionu vide veliku šansu za otvaranje novih radnih mjesta uvođenjem višesmjenskog rada.

Opsežna istraživanja koja su mladi sproveli zajedno sa ostalim društveno-političkim organizacijama u regionu ove godine, međutim, pokazala su da u više od 1000 anketiranih organizacija udruženog rada, svega 13,2 odsto koristi polupuno kapacitete.

Neprihvatanje prijedloga mladih kao i nedovoljno angažovanje zaposlenih da stvaraju uslove za otvaranje novih radnih mjesta, potvrđuju iznijetu konstataciju na posljednjoj sjednici CK SKJ o zapošljavanju i socijalnoj politici, da postoji nemogućnost pojavama za obilježavanja izigravanja propisa i društvenih dogovora i oglašavanje o društvene obaveze.

ŽENEVA U IŠČEKIVANJU SUSRETA REGAN — GORBAČOV

VILA „VODENI CVIJET“

● Nagadanja oko mjesta susreta i smeštaja dvojice lidera SAD i SSSR

ŽENEVA, 8. novembra — U Ženevi se još uvijek drži u tajnosti zgrada u kojoj će se voditi razgovori Regana i Gorbačova 19. i 20. novembra. Dizajnirao savjet Ženevskog kanlona Dzakazao je konferenciju za štampu jedanaestog novembra, kada će biti saopšteni svi detalji dolaska i smještaja dvojice „velikih“ i njihovih saradnika, eksperata i pozamašnog broja ostalih pratilaca. Najverovatnije će tada biti saopšteno i mjesto američko-sovjetskog dijaloga na vrhu.

Nije još sigurno da li će se ti razgovori voditi na jednom ili dva mjesta. Za sada se u ženevskoj štampi najčešće govori da će samiti biti održani u vili „Vodeni cvijet“ u predgrađu Versoa na izlasku iz grada, pored jezera prema Lozani.

Ta vila je licem okrenuta prema Lemanskom jezeru i gleda na Mon Blan. Oveći park oko zgrada, raskošnog izgleda prošarale su žive jesenje boje, tako da će američka televizija, koja već zauzima bušiju u susjedstvu, imati pravu alpsko-lemansku razglednicu kao okvir za političku priču o Reganu i Gorbačovu. Fotoreporteri lokalnog lista „Tribin de Ženev“ otkrili su da je američka televizijska mreža „CBS“ rezervisala krov na jednoj garaži u susjedstvu za razmještanje svoje tehnike i ekipe.

Ristorani i kafici oko sportskog pristanika kod Versoa, već su potpuno „rezervisani“ za dane samita. Vlasnik čamaca za iznajmljivanje Fernan Rossa rekao je da će se svog budućeg susjeda Ronaldu Regana pozvati u svoju radionicu da sa njegovim prijateljima proba školjke. Serviranih na prevrnutom čamcu. Rossa kaže da od američkog predsjednika jedino traži da „doneše flašu kalifornijskog vina“.

U stvari Fernan Rossa označava Regana kao budućeg susjeda ne po eventualnom mjestu njegovih razgovora s Gorbačovom, već po

mogućem prebivalištu. Naime, lokalne novine pišu da će on sa surugom „nesumnjivo stanovati u vili „Sosir“ u blizini pristaništa „Zento“ vile „Vodeni cvijet“ u „Sosiru“ je stanovao i predsjednik Aizenhauer u julu 1955. prilikom susreta „velike četvorice“. Ta vila je vlasništvo Princa Sadrudina Age Kana koji, inače, živi u dvorcu „Belvir“, na suprotnoj obali Lemanskog jezera.

Gdje će stanovati par Mihail i Rai-

sa Gorbačov u vrijeme ženevskog samita? Smatra se kao sigurno da će se oni smjestiti u jednoj vili u okviru sovjetske misije pri sjedištu UN, na Avjeniji mira, tako da će ženevski domaćini imati daleko manje muka u obezbjeđivanju sigurnosti sovjetskog nego američkog visokog gosta.

Oba susreta Regana i Gorbačova trajace po četiri sata.

Momčilo BLAGOJEVIĆ

U TEŠKOJ SAOBRAČAJNOJ NESREĆI U KRČAGOVU

Poginula tri učenika

TITOVOUŽICE, 8. novembra (Tanjug) — Troje mrtvih, troje teško i dvoje lakše povrijeđeno, bilans je teške saobraćajne nesreće, koja se sinoć oko 19 časova dogodila u Krčagovu, na magistralnom putu Požege - Titovo Užice.

Poginuli su Zoran Milivojević, Jelena Dubljanin i Dragana Čebić, svi iz Titovog Užica, svi rođeni 1967. godine i učenici četvrtne godine usmjerenog obrazovanja u Obrazovnom centru u Požegi, smjer kulture i javno informisanje. Među teško povrijeđenima je i Milina Stanišević (18) iz Titovog Užica, takođe učenica četvrtne godine usmjerenog obrazovanja u Požegi.

Teško povređo zadobio je i Gojko Jovičić, iz Čačka, a lakše su povrijeđeni Božidar Vesnić iz Titovog Užica i Dobrosav Šipetić iz Čačka. Nastava je sinoć završena u 18.15 učenicima, koji putuju u Titovo Užice izmakao je autobus. Međutim, njih je ukola krose, „audi“ švajcarske registracije primio Miodrag Pavlović (25) iz Čestobrodice kod Požege, koji se nalazi na privremenoj radu u Svajcarskoj.

Do nesreće je došlo kada je Miodrag Pavlović kolima marke „audi“ presao na lijevu stranu kolovoza, udario u „zastavu 101“ kojom je upravljao Božidar Vesnić i izbio je s puta prema rijeci Delini. Pavlović se odmah zatim sudario sa teretnim vozilom „zastava 640“ vlasništvo Radne organizacije „Stijenik“ iz Čačka, za čijim se volanom nalazio Dobrosav Šipetić. Od jakog udara audi je sletio s puta i prevrnuo se na krov u blizini rijeke.

IZ ZAJEDNICE JUGO-SLOVENSKE ELEKTROPRIVREDE

Jedva - osvježenje

BEograd, 8. novembra (Tanjug) — Dva posljednja vlačna talasa nisu ni približno napunila prilično ispražnjena akumulaciona jezera, niti su ozbiljnije povećale vodostaj rijeke. Riječ je samo o prolaznom, kratkotrajnom osvježenju vodotoka, izjavio je glavni dispešer Zajednice jugoslovenske elektroprivrede inž. Milojko Nešovanović. Prema tome, elektroenergetska napetost ne popušta. Naprotiv, dobija u napregnutosti složenosti u gotovo svim republikama pokrajinama, s tim što su mnogo nepovoljnije okolnosti u Crnoj Gori, BiH i Hrvatskoj.

Koliko će ovakvo stanje potrajati i kako će se prebroditi razdoblje do kraja marta zavisi da li će i u buduću biti dovoljno ulga, može li se obezbijediti 300.000 tona mazuta za potrebe termoelektrana na tečna goriva. Bitno je da li će se osigurati dovoljno deviza za uvoz rezervnih dijelova i reprodukcione materijala, jer bi otežano snabdijevanje moglo da ima velikog uticaja na pogonsku spremnost elektrana. Naravno, ostaje na snazi prijedlog da se osigura do 20 miliona dolara za uvoz električne energije u trenucima kada se za to ukazuje potreba.

Stanje u akumulacionim jezerima je takvo da u njima ima vode za proizvodnju svega 1,4 milijarde kilovata struje.

Potrošnja električne energije već ovih dana za 24 časa prelazi 205 miliona kilovata-sati.

POKRAJINSKI KOMITET SK VOJVODINE O POLOŽAJU AGROINDUSTRIJE

Agrar zavisi od administracije

NOVI SAD, 8. novembra (Tanjug) — Plenum Pokrajinskog komiteta SK Vojvodine konstatovao je danas da se u agroindustriji nedosljedno i neefikasno sprovode opredjeljena Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. To je prouzrokovalo sužavanje materijalne osnove udruženog rada, zastoj u samoupravljanju, pogoršanje ekonomskog položaja proizvođača hrane, a naročito slabljenje akumulacije i reproduktivne sposobnosti poljoprivrede i prehrambene industrije.

Društveno-ekonomski položaj agroindustrije je ta-

kav da još u velikoj mjeri zavisi od administracije, istakla je u uvodnoj riječi sekretar Predsjedništva PK SKV dr Katalin Hajnal, dodajući da zbog toga zajednički oblici proizvodnje i povezivanja po načelima dohotka, grade se i žive od jednih do drugih administrativnih

mjera i intervencija. U takvoj situaciji se stalno reprodukuje praksa i odnosi u kojima zahtjevi za administrativnim intervencijama postaju već uobičajeno po-
našanje. Nerijetko se ta praksa i ti odnosi koriste kao dobar paravan za prikrićivanje sopstvenih slabosti.

POVODOM 41-GODIŠNJICE OSLOBODENJA CETINJA

VEĆE CETINJANA

BEograd, 8. novembra (Tanjug) — Povodom 41-godišnjice oslobođenja Cetinja, grada-heroja, čiji je svaki tristo mještani narodni heroj, Cetinjani koji žive u Beogradu organizuju svoje, već tradicionalno, drugarsko veće (u Domu armije, 12. novembra). U Beogradu živi preko hiljadu i po Cetinjana,

na, pa se na ovom zaista boračkom posijelu okupi po nekoliko stotina njih. Umjetnički program izdove sami, budući da u svojim redovima imaju više vrhunskih beogradskih i jugoslovenskih pjevača, glumaca i režisera, kao i književnika.

UZ DANE RTB

DODIJELJENE GODIŠNJE NAGRADE

BEograd, 8. novembra (Tanjug) — Povodom dana Radio Televizije, Beograd na svečanoj sjednici radničkih savjeta uručene su godišnje nagrade za ostvarenja

koja doprinose unapređenju društvene uloge radija i televizije kao i za godišnja ostvarenja na programima i u ostalim djelatnostima RTB.

O PREKIDU NUKLEARNIH PROBA

SSSR prihvata, ako...

NJU DELHI, 8. novembra (Tanjug) — Generalni sekretar CK KPSS Mihail Gorbačov je obavijestio indijskog premijera Radživa Gandija da bi Sovjetski Savez prihvatio jednogodišnji prekid svih nuklearnih proba - ukoliko bi istu obavezu preuzele i SAD, piše danas delhijska štampa. Gorbačovljeva izjava je odgovor na poruku koju su, prije deset dana, lideri šest zemalja, potpisnici deklaracije usvojene na sastanku u Nju Delhiju januara ove godine, uputili Gorbačovu i vodama ostalih nuklearnih sila.

Delhijska deklaracija apeluje na sve nuklearne sile da obustave sve probe atomskih oružja i da počnu pregovore o nuklearnom i opštem razoružanju.

Za djelo koje doprinosi unapređenju kulture govora naših naroda nagrađena je magistar Ljiljana Grujić - Erenrajh, a za djelo iz oblasti masovnih komunikacija Ljiljana Bačević.

Grupa stručnjaka Elektronske industrije Niš i Elektronskog fakulteta iz Niša dobila je nagradu za realizaciju razvojnog projekta za satelitsku prijemnu opremu.

Nagrade za dugogodišnji doprinos razvoju RTB dodijeljene su Svetoliku Mitiću, Branku Petroviću i Nebojši Popoviću.

Za najbolja programska ostvarenja nagrađeni su: Neda Depolo, urednica radio-emisije „Nedjeljom u deset“ zatim Kosara Balabanović i Mladen Popović.

Za doprinos unapređenju proizvodnje i emitovanja programa i ostalih djelatnosti nagrade su dobili: Zoran Jerković, Radovan Matić, Adam Rupčić, Dragan Đurić, Blagoje Topličić i Mihajlo Mirković.

PEKING O REZOLUCIJI UN O KAMPUČIJI

Dragocjena akcija

PEKING, 8. novembra (Tanjug) — Peking je danas podržao novi zahtjev Generalne skupštine Ujedinjenih nacija da sve strane trupe napuste Kampučiju, ocjenivši ga kao „dragocjenu akciju u prilog pravici i mira“. Usvajanje rezolucije o Kampučiji prolumaceno je kao „značajna pobjeda“ koalicione vlade Demokratske Kampučije i kmerkog naroda i kao potvrda nuspjeha Vijetnama da svojim pitanjem riješi kampučijski problem.

O KONZULARNOJ KONVENCIJI JUGOSLAVIJE I SIRIJE

UNAPREĐENJE ODNOSA

BEograd, 8. novembra (Tanjug) — U Beogradu su završeni pregovori o zaključenju konzularne konvencije između SFRJ i Srijске Arapske Republike, čiji je tekst parafiran.

Na osnovu konzularne konvencije diplomatska konzularna predstavništva dviju zemalja će moći da svojim državljanima i pravnim licima pruže bolju konzularnu zaštitu. Konvencija, takođe, daje pravni osnov za unapređenje ekonomskih, kulturnih i drugih odnosa između dvije zemlje.

Od ljubavi do tragedije?

● Ostaće zauvijek tajna zašto se miran i tih penzioner Blagoje Marković odlučio da ubije suprugu Nevenku i da sam sebi oduzme život ● Komšije tvrde da je to bio skladan brak ● U „Čajavcu“, gdje je Blagoje radio, ističu da je bio vrstan majstor i inovator

Da li je ljubav prerasla u ljubomoru? U slučaju Blagoja i Nevenke Marković iz Banjaluke to se izgleda desilo. Prevelika ljubav među supružnicima dovela je do teške porodične tragedije.

Iznenadenje

U srijedu uveče stanari zgrade u Ulici Dure Đakovića 4 požurili su da gledaju utakmicu Partizan - Nant, a niko nije ni očekivao da će se upravo u njihovoj zgradi dogoditi teška tragedija, da će jedno tih i mirno porodično njiždo biti razoreno.

Oko 21,10 sati nešto je odjeknulo u sutere-nu. Ljudi su pomislili da se nekom „otelo“ bure od kupusa i skoturalo niz stepenice. Kad su izišli, upalili svjetlo u haustoru, iznenadenje je bilo preveliko: na betonu je ležao mrtav Blagoje Marković (53) penzionisani radnik „Čajavca“, miran i skroman čovjek.

„Jel' to onaj čiko što ses nama igrao“ - pitala su djeca.

U stanu na prvom spratu ležala je obilvena krvlju njegova 43-godišnja supruga Nevenka. Na podu je bila bukova letva, komad letve i šrafciğer.

Njihov sedamnaestogodišnji sin Boban u to vrijeme nije bio u kući, bio je u gradu, sa drugovima.

Za komšije sa kojima su zajedno živjeli Marković, to je bio skladan brak, potpuna

TRAGOM NOVINSKE VIJESTI

ŠTA SE DESILO U STANU NA PRVOM SPRATU U BANJALUČKOJ ULICI DURE ĐAKOVIĆA 4

porodična harmonija. Blagoje je penzionisan prije četiri-pet mjeseci. Bio je težak srčani bolesnik. Preživio je dva srčana udara.

Šta je moglo mirnog i tihog Blagoja da navede na ovakav potez: prvo da sumrtisvoju suprug, pa onda da se odluči na samoubistvo? Pravi odgovor na ovo pitanje biće vjerovatno sahranjen zajedno sa dvoje supružnika, koji su lijepo i skladno živjeli.

Po gradu se raspedaju raznovrsne priče. Međutim, oni koji ih bolje poznaju ističu da su lijepo živjeli, i da je Blagoje neizmerno volio Nevenku, a i ona njega. Kažu ljudi da je znao u trenucima reći:

„Bolestan sam, neću dugo, ali bih volio da Nevenka ne ostane sama iz mene.“

Da li je to bio razlog za ubistvo i samoubistvo, ostaje tajna.

Međutim, porodični sklad je poremećen, osamnaestogodišnji sin je prerano ostao bez roditelja. A do sada je zajedno s ocem i majkom živio srećno.

Tuga

U „Čajavcu“, gdje je Blagoje radio, u pogonu kolora, tuga. Ljudi ga se sjećaju, jer je poslije penzionisanja, kad mu njegovo narušeno zdravlje nije više dozvoljavalo da svakog lutra oblači bijeli mantil, dolazio da priskoči u pomoć, posebno kod opravke mašina, na kojima je Blagoje napravio desetak inovacija.

„Znam ga devetnaest godina. Bio je miran i tih, skroman čovjek, vrijedna radnik. Inovator, stvaralac iznad svega. Kad pogledam po hali - priča Milanko Rakić, postavoda u OOUR-u primopredajnici i sistemi - sve me podsjećaju na Blagoja. Na svakoj od mašina on je napravio poneku inovaciju, unaprijedio proizvodnju.“

Većina radnika ovog kolektiva sjeća se Blagoja kao dobrog druga. Imao je običaj da svojim drugarima iz pogona popravlja besplatno kućanske aparate. Bio je poznat i po tome što svoje usluge nikad nije naplaćivao.

Zgrada u kojoj se dogodila tragedija: stralcem je obilježen stan u kome su živjeli Marković

- Iznenaden sam i zaprepašten. Kako takav čovjek kakav je Blagoje može oduzeti nekome život, a onda odlći ruku na sebe! Radim četiri godine u „Čajavcu“ i odlično ga poznajem. Meni je popravljaov veš-mašinu i kad sam ponudio da platim, gotovo se naljutio. Nas 550 radnika, koji ovdje radimo, ne možemo se načuditi kako se to moglo desiti! - priča Radomir Jakovljević, magacinier u „Čajavcu“.

Blagoje Marković je bio poznat kao inovator i racionalizator. Za inovacije na autoprijemniku „Čajavec 124“ dobio je naknadu od 120 hiljada dinara, a toliko je tada bila cijena „zastave 101“.

- Bio je istraživač, majstor sa srcem. Stalno je tražio nova rješenja i mašine na kojima je radio zamjenjivaju popet-šest radnika. Uostalom, bio je tražen kao stručnjak i van granica naše zemlje - kaže Milanko Rakić.

U „Čajavcu“ samo lijeper liječi za pokojnog majstora Blagoja. Isto je i među njegovim najbližim prijateljima.

Međutim, zašto se odlučio na ovako sumanut korak, šta se dešavalo u njihovom stanu prije tragedije, to je tajna. Znase dajesupruga Nevenka samo sedam dana ranije izašla iz bolnice, gdje je bila na operaciji krajnika. Zna se i to da je Blagoje svakodnevno odlazio u bolnicu, da je posjetio, vidi, strahovao je za njezino zdravlje, mada je to bio beznačajan hirurški zahvat.

Dosje Marković je zatvoren. Za istražne organe nema više posla. Da li je Blagoje slučajno udario suprugu i nanio joj smrtnu povredu, pa onda, kad je vidio šta se desilo i sam odlučio da prekrati muke, to niko ne zna. Ostaju samo nagadanja.

Jelenko SLATINAC

ZANIMLJIVI SUGRAĐANI

Punih šest decenija 72-godišnji Ramo Gavranović Gavran iz sela Šabića kod Pećigrada u cazinskoj opštini, a sada žitelj Bosanske Krupe, bavi se puškarskim zanatom kome su dani, kako sam kaže, već odbojani.

Bosanska krajina imala je u prošlosti dosta zanatlija puškara, ali danas gotovo da ih više nema.

Gavran, kako ga nazivaju svi oni koji se Rami obraćaju za usluge, cijelog života bavio se ovim, nekada unosnim zanatom - popravkom pušaka, i pištolja, a i izradom novih, kao ručni rad, što je Ramina specijalnost.

Zaljubljenik oružja

- Volio sam kao dječak da gledam oružje - puške, pištole, kubure samokre koje su rado nosili stariji ljudi u mom selu i okolini. Gledao sam to lijepo oružje i poželio da i ja to imam. Ali, oružje je bilo skupo i za mene, seoskog dječaka, nedokučivo. Gledajući tako te stare ljude okičene oružjem po čemernom danu, čuvajući blago na njivi, da razmišljam kako bih ja sam to sebi napravio... Počeli su mi biti veoma teški. Nisam išao u školu, a niti kod kojeg majstora, kojih je inače bilo dosta u našem kraju, da bih ušao u tajne puškarskog zanata. Sve što sam radio bilo je samouk, pa sam trošio dosta vremena i morao da se dovijam. A ni alata baš nikakvog nisam imao, pa sam to morao sam da pravim.

Vidio je Ramo da ljudi u njegovom kraju vole oružje. Za pušku i pištolj sve bi dali: po oružju su bili poznati i poštovani.

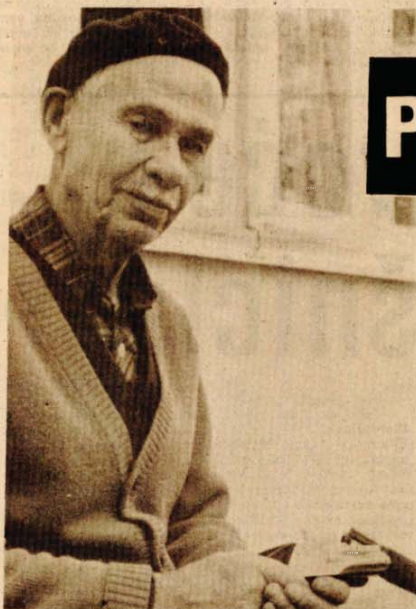
Počeo je sa kuburom. Tada, kako kaže, nije znao da postoji žaga koja može da siječe željezo, pa je sam morao da napravi od stare prebijene kose, koju je nazubio i sa njom pilao, sjekao željezo. Išlo je to sporo i teško, ali - išlo je.

S vremenom - poznat i priznat

Ubrzo sam počeo da izradujem puške. Čuli ljudi da mali „Gavran“ zna napraviti dobru pušku i kuburu nabijaču, pa počeli da me traže, da dolaze kod mene, da naručuju oružje. Taj dolazak ljudi kod mene i priče koje su se po selima počele da pričaju o meni i mojim puškama toliko su mi dali podstreka da sam kasnije izradio sve bolje i novije formate oružja. Išlo je dobro, a dobro se i zaradivalo.

Negdje pred rat zatraži Ramo od tadašnjih vlasti odobrenje da otvori radionicu. Bilo je okotoga nekih peripetija, ali na kraju dobije odobrenje i počne raditi - sada kao pravi majstor - sa radnjom i dozvolom za rad. To je u to vrijeme bilo veoma značajno za njega... - je već imao bojni alat. Radio je lakše i brže, postao je poznat. Inače, ljudi su tada naručivali uglavnom kratke puške, iše su „ko halva“. Nešto kasnije počela je potražnja kubura nabijača, a to je ovaj majstor dobro radio.

- Pravljenje pušaka, kubura, nimatec, nabijača išlo mi je od ruke. Ljudi su bili zadovoljni, a i ja sa njima... Došao je rat. Ramo ponovno u svojoj puškarskoj radnji, ali sada sa više opreza.

Svaki dio ovog preciznog oružja Ramo je izradio svojom rukom

- Jednoga dana, sjećam se dobro, dodoše kod mene u radnju dva partizana i u zaprežnim kolima dojerali dosta starih, pokvarenih pušaka. Jedan od njih imao je neki čini i reče mi: „Gavrane, ovo je posao drug Šukrija i rekao da od sutra mora sve biti ispravno“. Ja sam zbunjeno pogledao tog partizana i rekao - „Dobro, biće“. Znao sam ja, družkane moj, koje Šukrija Bijedić i šta on na Krajini radi kao partizanski rukovodilac. Odmah se prihvatim posla, nešto sam toga dana uradio i nastavljam noću. Sutradan je sve bilo gotovo. Negdje oko podne dodoše ona dva partizana i pitaju: „Gavrane, je li gotovo?“ - Ja odgovorih odvažno i ponosno: „Jeste, možete ih nositi Šukriji!“

ZAPIS O ČOVJEKU KOJI JE ČITAV ŽIVOT POSVETIO ORUŽJU

Puškar Ramo

● Samouki puškar Ramo Gavranović Gavran izradio puške bez mane ● Tajne zanata sam je savladivao uz primitivn alat. Kašika i nož za „druga Starog“

Poklon za „druga Starog“

- Jednog dana u toku rata, ne znam baš godinu, dobio sam haber da za druga Starog izradim nož i kašiku. Dao sam se odmah na posao i nož i kašika bili su brzo i lijepo izrađeni. Drugo-viz Odbora odnijeli su to i odmah mi rekli da je dobro urađeno.

I u poratnim danima nastavio je sa „puškarenjem“. Ljudi su iza rata imali dosta oružja, ali mnogo je bilo i pokvarenog. Bilo ga je svake marke: njemačkog, ruskog, češkog, italijanskog... Posla je bilo preko glave. Mnogi su dolazili i govorili: „Gavrane, to mi je iz rata uspomena. Molim te, to mi popravi, pa koliko košta“. Najradije je, kaže, popravljaov onim ljudima koji su mu govorili: „Gavrane, to mi je uspomena sa Šutjeske, ili Drvara, Gmeša, Beograda, Sremskog fronta, Trata...“

Izradio je on dosta lijepih pušaka i pištolja za dar pojedinim drugovima. Čini mu se da je omo što je napravio za drugove Pucara, Segra, i Maglajlića i najbolje i najljepše. U to je uložio i najviše truda.

Za Ramu se nadaleko zna

- Ne znam kako su ljudi na tolikoj udaljenosti čuli za mene, ali znam da dolaze iz svih krajeva naše zemlje. Jednog dana dođe kod mene u radnju neki nepoznati čovjek. Prestavio mi se i reče: „Ja sam sa Kosmeta, došao sam da naručim kratku pušku“.

Dolaze ljudi, ali ja ostarih, ne može se više raditi sa nekadašnjom preciznošću. A oružje traži preciznost. Ostario sam, snaga izdaje, pa sada samo ponekad nekome po nešto, i to uz velike napore, uradim.

Boško VASILJEVIĆ

Čikoši u službi turizma

Privatni kliring i „Vegeta turisti“

● Harkanj, čuvenu banju, koja liječi bolest zglobova, želuca i ginekoloških funkcija posjeti godišnje preko dva miliona gostiju i tu potroši oko tri miliona njemačkih maraka

Harkanj je prva stanica jugoslovenskih turista u Mađarskoj kada pređu granicu kod Donjeg Miholjca. To nije ni selo ni grad, već ogromni banjski kompleks, odnosno jedna od mnogih banja u Mađarskoj koje posjećuje godišnje oko 14 miliona turista. Računica kaže da sam Harkanj posjeti godišnje preko dva miliona turista i da se tu zaradi više od 300 miliona njemačkih maraka. A na top listi „glavnih“ turista smo mi.

Same Mađare isto kao i nas, muči taj čudni privatni kliring. Jer, najveći dio maraka završi u privatnim džepovima. Istina, Mađari ne mogu da imaju mnogo novca na tekućem računu - samo oko 200 maraka. Ali, oni u svakom trenutku, po članu domaćinstva mogu da imaju taj iznos. Pošto su naši sjeverni susjedi vrlo vješti trgovci i biznismeni, pa novac obrću, te devize se dugo ne zadržavaju na računima.

Dio maraka ode i u Poljsku, jer su Poljaci, poslije nas, najbrojniji posjetioci banjskog kompleksa u Harkanju, ili, oni diktiraju kurs marke na crnoj berzi. Dok mjenjačnice BUS-Turista daju za 100 maraka 1.764 forinte, Poljaci su, poslije dužeg cjenikanja, spremni da daju i 2.300, zavisi kakosu dođi do forinti. A do mađarske monete se dolazi najlakše na čuvenoj buvljoj pijaci u Harkanju. Tu može da se kupi i proda sve - od igle do lokomotive.

Nišu ni naši ljudi alergični na ovu pijacu. Oni su ovdje poznati kao „vegeta - turisti“, jer donose vegetu i skupo je prodaju. Prošle godine cijena kilograma ovog dodatka jelu bila je četiri puta veća nego kod nas. Ali, Mađari su se dosjetili - proizveli su svoju vegetu, upakovali je u one iste plave kese, kao što je pakovana „Podravkinaveta“ i usvakoj samposlužive može kupiti. Tako su „vegeta-turisti“ ovoga ljeta loše prošli - davali su je u bescenje.

Međutim, naši ljudi u posljednje vrijeme prenose poneku flašu zestokog pića. Lani je dobro išao rum-punc, a ove godine vinjak

„Cezar“. Međutim, nikad se ne zna šta se sve može desiti, pa je i rizično prenositi veće količine.

BAZEN DO BAZENA

Harkanj je neobično mjesto. Kažu da u njemu živi 1.900 stanovnika, a da ima ni manje ni više već sedam hiljada stambenih kuća. U stvari, sve su to kuće za izdavanje. Na jednom mjestu smještena su čak 52 odmarališta, koja koriste i naša preduzeća iz pogrančnih mjesta. Na drugom kraju grada ogroman je kompleks vikendica, koje se izdaju gostlima. A njih ima, kažu nam susretljivi domaćini, više od 3.000. Vikendice najviše koriste Jugosloveni. Cijena spavanja nije ni malo jeftina - u sezoni 120 forinti, van sezone - 100 forinti. Preračunato u dinare - krevet za jednu noć košta 776,40 dinara, odnosno 647 dinara van sezone. Mnogo je jeftinije na našem Jadranu.

U ovoj banji postoje tri hotela, u kojima spavanje u dvokrevetnoj sobi sa doručkom košta 300 forinti. Iako su hoteli ispunjeni do posljednjeg mjesta, turisti se opredjeljuju za privatne restorane, jer je hrana i jeftinija i kvalitetnija.

U Harkanju je velika razlika između restorana i kafana. Restorani rade od 8 do 9 sati ujutro, jer je tada vrijeme doručku, zatim od 12 do 15, kada je vrijeme ručku i naveče od 19 do 22, eventualno do 23 sata za večeru. Jedino bifei i kafe rade po cijeli dan. Najpopularniji restoran je „Domino“, koji ima drugu kategoriju. Po svim normativima lako bi se mogao svrstati u prvu kategoriju, ali je on rezervisan samo za ekskluzivne lokale u Budimpešti i na Balatonu. Eto, u Pečuhu, trećem poveličini gradu u zemlji, ima samo jedan restoran prve kategorije, koji je u sklopu hotela „Panonija“, hiltonove klase.

Sam banjski kompleks proteže se na površini od oko 10 hektara. Tu je smješteno mnoštvo bazena. Od pokrivenih do onih za malu djecu do šest godina. Svake godine izgradi se novi

A kako to Mađari grade? Banja sama sebe razvijala i u stilu - ono što se danas zaradiveć sutra se ulaže u izgradnju novih kapaciteta. A ti kapaciteti su Harkanju i te kako potrebni. Harkanjski turistički radnici tvrde da se u vrijeme sezone i do 100.000 glava nade na bazenima. Međutim, za ljubitelje odmora i banjanja u miru najpopularniji su mjeseci juni i septembar. Tada ima puno svijeta, ali nije gužva. A temperatura vazduha je prihvatljiva za kupanje i sunčanje. U Mađarskoj zima nije preošta, već sunčana, a ljeti ne vladaju žege od preko 40 stepeni Celzijusa.

ZAMAK U ŠIKLOŠU

Termalne vode u Harkanju liječe bolesti zglobova, želuca i ginekoloških funkcija. Temperatura vode penje se do 70 stepeni, pa je obavezno rashlađivanje do 36 stepeni. Bazeni se inače prazne svako veče, peru u toku noći i onda ponovo pune. Vrijednost termalnih voda u Mađarskoj znali su već stari Rimljani, kasnije i Turci, koji su gradili kupatila. Trgovi tih prvih kupatila i danas postoje, koji su tu da svijetu pričaju o burnoj istoriji ove zemlje.

Inače Jugosloveni su ovdje cijenjeni kao turisti. Ne žale da potroše i proveselese, samo ako se pruži prilika. Dugo su se Mađari čudili našem razbacivanju para.

- Petnaest godina sam konobar, ali tek u posljednje dvije-tri godine shvatio sam da se od Jugoslovena mora uzeti napojnica. I sada nam, kad dođe sezona, samo od gostiju iz Jugoslavije imam tri do četiri plate u vidu bakšiša priča nam konobarica u hotelu Napšugar.

Ova naša osobina zbunjuje sjeverne susjede, koji su poznati kao poslovni i racionalni ljudi. O svakom fileru vode računa, pa nemogu da shvate da neko daje pare

Tri kilometra od Harkanja smješteno je mjesto Šikoš, sa čuvenim zamkom, poznatom u našoj i mađarskoj istoriji. Taj dvorac je sagraden da bi čuvao granicu prema Dravi, a u davna vremena odalje se polazilo u pohode preko Drave po robove. Zato u ovom kraju nije nikakvo iznenađenje sresti naše ime i prezime. A čovjek vas uvjerava da je čisti Mađar, koji izvrsno govori naš jezik, jer su ga govorili i njegovi preci.

Dvorac je sagraden davno, ali prvi pisani tragovi o njegovom postojanju datiraju iz daleke 1294 godine. Sagradili su ga mješteni, ali im ga oduzima kralj Sigismund i daje porodicu Kokaš Postaji. Međutim, zla sudbina sustiže Sigismunda, koji je 14 godina kasnije tamnovao šest mjeseci u tamnicama koje je sam gradio. Tvrdava je pala 1543 godine Turcima u ruke, koji su se u njoj zadržali 143 godine. Tragova istočnjačke kulture nema General Kaprara protjeruje Turke 1686 godine, ali ga kuruci (vojnici) Vaka Bočana zauzimaju i 1728 godine prelazi u svojnu porodicu Bačani. Najpoznatija ličnost iz ove porodice je Kazimir Bačani, jer je prvi u Mađarskoj oslobodio kmetove.

Zamak i danas u svojoj svojoj raskoši stoji na brdašcetu iznad Šikoša. Sa njegovih zidina, kada je dan čist, vidi se čak do Osijek. Tam mladića da na zidinama upisuju poruke mira, jer crteži na zidovima iz daleke prošlosti govore kakve su sve muke prolazili zatvorenici. Grofovске odaje pretvorene su u hotel, a dvorište u koncertni atrij. Na ulazu u dvorac je barokni portal, koji govori koliko sesveistorijski perioda ovdje smijenilo.

Ratko MARIĆ

U POSJETI UZORNOM VOČARU

Uz voće i šnicla

Vočnjak Nikole Sarlića u Mahovljanima star je tek sedam godina i u punom je rodu. Na 60 dunuma, kao „opšagi“, zasaden je patuljasto voće u špaliru. Na ovoj uzornoj plantaži dominira kruška, i to uglavnom „viljamovka“ (na blizu 40), kao i jabuka (najviše ima „crvenog delišesa“) na 20 dunuma.

Bilo je zadovoljstvo boraviti u voćnjaku i razgovarati sa Sarličem, jer je u pitanju pravi robni proizvođač. Niko nije samo voćar, već i proizvođač „debele“ juneće šnicle. On se, naime, bavi uzgojem junadi, koje drži u tzv. produženom-srednjem toku do 350 kilograma žive vage.

- Voćnjak sam podigao prije 7-8 godina i on je već tri godine u punom rodu. Ovogodišnji rod je, međutim, podbacio. Duga zima, mrazovi, a onda i sušni period učinili su svoje. Ipak, smatram da se od proizvodnje voća, može dobro živjeti pod uslovom da se dosta radi i da se u voćnjak ulaže. Naprosto, o voćnjaku treba brinuti i njegovati ga.

- Pa, može li se, kako stizete da se sve na vrijeme obavi?

- Ja sam se dobro mehanizovao. Imam dva traktora i sve priključne mašine neophodne u poljoprivredi. A u postu mi najviše pomaže srednji sin. Inače, godišnje bacim, i to redovno, oko 6 tona umjetnih gnojiva. Tu je, zatim, istajnjak. Ove godine utrošio sam 100 cilindri osokena 20 dunuma voćnjaka. A voće redovno obrezujem i prskam - koristim sredstva za zaštitu bilja, i to do maksimuma.

Pri tome osluškujem i koristim savjete stručnjaka, koji su mi uvijek dragi gosti. Dolazio mi je i Karlo Brzica, poznati stručnjak za voće i autor nekoliko knjiga o voćarstvu. Njegov savjet uvijek dobro dođe. A tu su i stručnjaci iz AIPK.

- Kuda s voćem kad dobro rodi i isplati se posao oko njega?

- Već dugo kooperiram sa banjalocima „Vitaminskom“ i „Plantažama“ iz Bosanske Građiške. Ove godine „Vitaminski“ sam isporučio 5 tona kruške najviše „viljamovke“, a cijena (o) je bila 52 dinara po kilogramu. Priznačete, više je to nego skromna cijena. Zato sam drugi dio roda kruške prodavao na pijaci. „Vitaminski“ ću isporučiti u blizu dva vagona jabuke. Prošle godine, koja je zaista bila berićetna, skoro sav rod kruške (nekoliko vagona) isporučio sam ovom kolektivu, a oko pet tona jabuka Hladnjači RO „Plantaže“.

A što se tiče cijena i rentabilnosti Niko kaže:

- Sa otкупnom cijenom voća nisam zadovoljan. Ona ni izdaleka nije adekvatna troškovima ulaganja u proizvodnju voća. To nije samo moje mišljenje, tako će vam reći i drugi voćari.

- Nije pretjerano reći da ste zaista pravi robni proizvođač hrane. Šta po vašem mišljenju treba učiniti da bude više poljoprivrednih proizvođača za domaću tržištu, ali i za izvoz?

- Sigurno sam da naš čovjek može daleko više proizvesti voća, povrća i raznih poljoprivrednih proizvoda. Ali, po meni, trebalo bi da on ima garantovanu cijenu i ugovorenu proizvodnju. Drugičije rečeno, da svaki domaćin zna šta i koliko će proizvesti i da odmah ima čistu računicu. Da unaprijed

● Na šezdeset dunuma Nikola Sarlić iz Mahovljana u punom rodu ima savremeni voćnjak ● Najbrojnija je kruška „viljamovka“, a među osam hiljada stabala ima i 20 dunuma jabuke „crveni delišes“ ● Uz voćarstvo Sarlić se bavi i tovom junadi

zna kolika je nagrada za ostvarenu proizvodnju i uloženi trud.

Tako bi svaki proizvođač hrane znao šta će proizvoditi koliko je realno da proizvede i za koga će proizvoditi.

Inače, ako nastavimo sa dosadašnjom praksom, bicemo i dalje u neizvjesnosti, a hrane neće biti dovoljno. Obrnutom politikom, trpeze domaćeg potrošača bice bogate, a izvjesno je dovoljno hrane za izvoz za ostvarenje neophodnih deviza.

Sretan GOJIĆ

Niko Sarlić u svom voćnjaku

Obuka: Znanja iz praktične nastave

Momci iz cijele krajine: za vrijeme postrojavanja

Trže mine, lijuću meci iz pušaka i automata, strijelci pretičavaju brisanu prostor, minobacačije se pomjeraju i naprijed osvajajući novu vatrenu liniju, reske komande odzvanjaju u „jeku borbe“; to je kromi prvog susreta sa pripadnicima teritorijalne odbrane koji se ovih dana nalaze na desetodnevnoj obuci za komandire odeljenja i vodova prostorne i manevarske strukture sa područja dežurnih štabova TO Banjaluka i Bihać.

U Nastavnom centru Rakovačke bare u Banjaluci našli su se momci Krajišnici sve izabrani iz radnih organizacija i mjesnih zajednica, koji prolaze specijalističku obuku u postije koje će, prema riječima komandanta kursa majora Pere Čolice, svako u svojoj sredini dalje prenositi stečeno znanje sa ovog logorovanja.

Momci iz cijele Krajine stižu poznanstva, druže se muški, odnos je vojnički, ali ovdje je drug drugu brat-tako kaže većina budućih stariješina sa kojima smo razgovarali.

- Ovo je najjelovitija obuka koju sam do sada prošao - kaže Krsto Perin, tehnološki operativac iz radne organizacije B.I.K. u Banjaluci.

- Drugarstvo je na visini, obuka kompletna, najkompletnija koju sam ja prošao, u jedinicama ONO i DSZ, a u teritorijalcima sam od osnivanja u svom kolektivu. Visoka svijest i disciplina koja iz toga proizlazi, naše je najjače oružje na ovom kursu. To ćemo pretočiti u praksu u svojim jedinicama.

Mladen Želca, tehnolog specijalnih alata Tvornice poljoprivrednih priključnih mašina iz Bosanske Dubice, komandir je voda u svom kolektivu, a ovu obuku u smatra dragocjenom jer je prije bio u tehničkoj službi Gavro Solarević, poslovođa skladišta rezane građe u „Progresu“ iz Skender-Akufa, smatra da će postije obnovljenog zna-

nja na ovom kursu imati šta da pokaže pripadnicima ovog voda u Mjesnoj zajednici Mokri lug, jer je do sada prošao obuku za komandire odeljenja a ovo je po njemu do sada najkompletnija obuka u kojoj je učestvovao.

Zdravko Novković, ikač iz Tvornice tkanih tepiha „Danica Mate-rić“ u Titovom Drvaru, misli da će kao komandir voda usvojeno radno organizaciji u budućem radu biti uspješniji, a drugo mu je što je odabran za ovaj kurs. Sulejman Irmić, bravar Elektrobosne u Jajcu, bio je do sada među tenkistima, i uz tu specijalnost, kaže da mu je bilo pravo zadovoljstvo da učestvuje na ovom kursu, jer će stečena znanja upotrijebiti među svojim teritorijalcima u Mjesnoj zajednici Divičani kraj Jajca.

Svijest najjače oružje

● Zdravko Novković radnik Tvornice tkanih tepiha iz Titovog Drvara smatra da mu je ukazana čast što je odabran na kurs za komandire vodova i odeljenja, jer je ovdje stekao mnoga poznanstva, a uz vojničko druženje na način - drug drugu je brat

Ismet Rajić, grafičar iz NIGRO „Glas“, primjetio je da mu je ovaj kurs do sada najkompletnija obuka na koju je pozvan, dok Veljko Rudić, kustos u Nacionalnom parku Kozara misli da je stekao potrebna nova znanja iz obuke. Rudić je pored vojničkog nauka u slobodnom vremenu održao i čas istorijskim drugovima - tema je bila o legendarnoj Kozari i njenim ratnicima i narodu. Prikazan je i film o Kozari.

U Nastavnom centru za vrijeme kursa, usvakodnevno slobodni-ma aktivnostima. Život je tekao normalno. Hussein Čukić je ovim izabranim krajišnicima došao u goste i izveo monodramu „Kralj Pi-lip“, a omladinci KUD „Veselin Masleša“ su izvodili svoj pro-gram, bilo je druženja u već spomenutom stilu - drug drugu je brat.

I, što reče Krsto Perin, ovom prilikom iskazana je visoka svijest, odnosno disciplina svakog pojedinca.

Krajišnici, sve odabrami momci, pokazali su još jednom da im je to - najjače oružje.

D.K.

LJUDSKE SUDBINE

Ima li nade za Adnanu?

● Uz pomoć „Agrokomerca“, Poslovnice PBS, „Sanitexa“ i drugih kolektiva u bihaćkoj regiji nastavlja se bitka za trogodišnju djevojčicu Adnanu Elezović iz Velike Kladuše, koja je ubrzo nakon rođenja ostala bez vlda

● Na očnoj klinici u Rimu izvršeno 5 složenih operacija, a novi operativni zahvati na čuvenoj italijanskoj klinici ugovoreni za maj iduće godine

● ljudima i njihovim sudbinama postoje razne priče. I ovo je jedna od njih. Priča je to o djevojčici Adnani Elezović, staroj tri godine, iz Velike Kladuše, koja je ubrzo nakon rođenja ostala bez vlda. Prema tvrdjenju njene majke Zehide, dogodilo se to u zagrebačkoj bolnici „Rebro“, gdje je djevojčica, zbog ranijeg rođenja, zadržana duže vrijeme.

Zahida Elezović, koja pored Adnane ima i šestogodišnjeg sina, nije imala mira. Nastojala je po svaku cijenu da njena djevojčica

ugleda svijet. Međutim, za veliki poduhvat potrebna je mnogo novca, pa je ubrzo organizovana akcija za prikupljanje sredstava za liječenje Adnane Elezović. U akciju se uključilo više kolektiva. Početkom godine Zehida je putovala u Keln, na očnu kliniku. Do operacije ipak, nije došlo. Mišljenja lekara bila su skoro poražavajuća za mladu majku.

Ali, nada da će djevojčica ugledati svijet nije je napuštala. Aprila ove godine Zehida se zaputila do glasovite Očne klinike „Augustino Florelli“ u Rimu, gdje je imala susret s doktorom Vičencom Markijem, jednim od najpoznatijih evropskih stručnjaka za ovu vrstu oboljenja. To je bilo moguće zahvaljujući velikoj materijalnoj pomoći (3.500.000 dinara) koju je pružio niz kolektiva velikokladuške opštine. Najveći dio sredstava obezbijedio je „Agrokomerc“, gdje je Zahida zaposlena, zatim Poslovna jedinica Privredne banke Sarajevo u Velikoj Kladuši, Informativno poslovni centar „Vjesnika“ u Bihaću, Radna organizacija „Sanitexa“, „Kladuške novosti“ i drugi.

U toku petnaestodnevno boravka u Rimu izvršeno je 5 složenih operacija na oba oka. Prema riječima doktora Markija ošteće-

nja nisu takva da se djevojčici ne bi mogao vratiti vid. Međutim, put je složen i dug. Nakon operacionih zahvala ovog stručnjaka djevojčica naslućuje okolinu. Tokom oktobra, po preporuci Markija, dvadesetak dana boravila je u višeprimorskih mjesta na raznim terapijama.

Nove operacije u italijanskoj klinici zakazane su za maj iduće godine. Zaposleni u „Agrokomercu“ izrazili su spremnost da podmiru sve troškove liječenja. Inače, bilo je riječi da se u Velikoj Kladuši organizuje koncert solidarnosti uz nastup brojnih est-radnih zvjezda. Saglasnost je dala i Lepa Brena, a u akciju se uključio i niz jugoslovenskih revija i časopisa.

Da li će nesretna slučaj podstanarke Zehide Elezović i njene kćerke Adnane iz Ulice Džemala Bijedića broj 18 u Velikoj Kladuši, dobiti sretan epilog, ostaje da se vidi. Prema trenutnoj procjeni nade su sasvim realne.

Da li će se priča o ljudima, njihovim sri-ma, ljubavima, tugovanjima i radovanjima pretvoriti u vesele dječje oči, u novi i ljepši život za kojeg Adnana Elezović nije znala.

Da li će se pred njenim očima ukazati široki vidici izrasli iz ljudske duše?

Milan PILIPOVIĆ

Veoma složena operacija na desnom oku obavljena je na poznatoj Očnoj klinici u Rimu „Augustino Florelli“; djevojčica u naručju majke

Dr Vičenco Marki za vrijeme pregleda Adnane (lijevo), i djevojčica pred polazak u Rim (u sredini) i Adnanu u naručju majke i prevodioca (desno)

Nema konvencija o socijalnoj zaštiti porodica naših migranata: Zapadni Berlin

DJECA NAŠIH RADNIKA U INOSTRANSTVU

Integraciju pa i asimilaciju. Baš asimilacija najteže pogađa „druge generaciju“ i prijeti da ih u domovini učini „strancima“. Ova tema periferno se dotiče u jugoslavenskom istraživanju. Socijalni problemi druge generacije radnika migranata i socijalne službe“.

U ovakvim situacijama mi obično kažemo kako su Jugoslaveni prilagodljivi i da su cijenjeni radnici. U istraživanju koje sponzoriramo to se potvrđuje, ali istovremeno upozorava da su naši radnici izloženi integrativnim i asimilacionim politikama tih razvijenih industrijskih društava. Rijeka migranata nalazi na suptilne i vrlo organizovane mjere tih društava, koja nisu spremna da prave dramatične zaokrete prema stranim radnicima u smislu bržeg vraćanja. To se daleko ne može zaključiti po nekim desničarskim parolama u konzervativnoj štampi tih zemalja. Još uvijek je dosta onih poslova koje Niemci, recimo, ne žele prihvatiti i pored rastuće nezaposlenosti.

U žrvnja asimilacije

● Djeca jugoslavenskih radnika u inostranstvu polako ali sigurno zaboravljaju maternji jezik, dobijaju strana imena i gube vezu sa domovinom. Druga generacija mahom ostaje na osnovnoj školi, pa nije teško pretpostaviti kakve je perspektive očekuju kao nekvalifikovanu radnu snagu

Od 90 hiljada jugoslavenskih mališana koji su roditeljima žive daleko od domovine polovina je smještena u ustanove za predškolsku djecu, ali svega njih 3.200 ima kakvu takvu priliku da se vaspitava na maternjem jeziku. To je svega 3,5 posto ove populacije, koja je najpodložnija otuđivanju od domovine. U Austriji, na primjer, od 12 hiljada djece predškolskog uzrasta četiri hiljade je u vrtićima, ali se tek sa svakim desetim radi na maternjem jeziku. U francuskim vrtićima maternji jezik sluša svako petnaesto djeteta. Najviše je mališana, svakako u SR Njemačkoj - 34.200 i samo njih nešto više od hiljada ima mogućnost da sluša naš jezik.

ŠTA ČEKA NEKVALIFIKOVANE

Naša zemlja je tek 1980. godine počela nešto da poduzima za ovu najmlađu djecu, pa su zato i rezultati tek početni. Izvještaj je prorok učinjen usvajanjem jugoslavensko-njemačkog modela vrtića po kojem rad s francuskim vrtićima i njemačkim vrtićima, ali se u određeno vrijeme jugoslavenski mališani odvajaju i povjeravaju jugoslavenskoj vaspitačici radi učenja maternjeg jezika. Naši radnici, sami uočavajući ovaj problem, organizuju

se i otvaraju vrtiće pri klubovima Jugoslavena. Ova akcija može biti brža i djelotvornija od onih koje vodi država.

Dopunska nastava na maternjem jeziku često je jedini vid brige za obrazovanje i vaspitanje „druge generacije“ Jugoslavena u inostranstvu. Ova nastava ima i najdužu tradiciju i najveći obuhvat: od 116 hiljada osnovaca u inostranstvu nastavu na osam jezika naroda i narodnosti sluša 65 hiljada djece ili 56 odsto. Za ovaj vid jačanja veza sa domovinom godišnje se potroši oko 600 miliona deviznih dinara. Inače, naša zemlja godišnje za brigu o drugoj generaciji troši 800 miliona dinara. Najveći dio ove sume odlazi za lične dohotke 390 nastavnika iz zemlje. Zemlje imigracije angažuju i plaćaju još 650 jugoslavenskih nastavnika (!)

Od onih Jugoslavena koji su već izrašli u omladinu i statistika je izgleda već digla ruke: ne zna se ni tačno koliko ih je vani. Zna se jedino da oko 20 hiljada mladih Jugoslavena pohađa strane srednje škole. Nije teško zaključiti da je mnogo više onih koji su ostali na osnovnoj školi i kakva ih budućnost očekuje kao nekvalifikovanu radnu snagu. I za njih se iz domovine čini nešto, ali je to vrlo malo. Neki naši radnički univerziteti i druge ustanove organizuju u zemljama imigracije svoja isturena odjeljenja za usmjereno obrazovanje. Tako je obuhvaćeno svega 3.760 omladinaca. Školarinu plaćaju sami roditelji. Taj je školarina mnogo veća od one koju plaćaju strani studenti u našoj zemlji. Svaki komentar je izlišan.

POLITIKA ASIMILACIJE

Nisu to jedine brige koje tište naše radnike i njihove porodice. Ekonomska kriza koja pogađa i Zapadnu Evropu sve više Jugoslavena ostavlja bez posla. U 1983. godini bilo je prema nekim evidencijama 55 hiljada nezaposlenih Jugoslavena u stranim zemljama, ali u međuvremenu taj broj sigurno raste i mora da zabrinjava. Kako reaguju zemlje imigracije.

Njihova je politika dvojaka: starije i iznemogle radnike podstiču da se vraćaju, a one krepkije i ambicioznije, koji se nisu kompromitovali kao bundžije, usmjeravaju da prihvaćaju ekonomsku, kulturnu i političku

RASPAD PORODICE

Pošto je u zemljama imigracije veliki broj jugoslavenskih porodica, zanimljivo je vidjeti šta se s njima dešava u novoj sredini. Istraživanje „Socijalni problemi druge generacije radnika migranata“, koji je kao jugoslavenski projekt koordinirao Institut za socijalnu politiku iz Beograda, došlo je do zaključka da se naša patrijarhalna porodica nužno mijenja u sredini koja ima drugačije sociokulturne obrasce ponašanja.

Porodična drama počinje rušenjem autoriteta oca. Njegov autoritet se ruši već samom činjenicom da se on nalazi u podređenoj uloji u novom društvu. On je samo gost radnik. Odnosi u porodici se remete, pomjera se njen vrijednosni orijentir i kidaju emotivne veze. Bilježi se vrlo rano napuštanje porodice. To čine čak i maloljetnici, što je za naše prilike vrlo neobičajna pojava. U nekim većim gradovima SR Njemačke tzv. savjestodavci podižu da se specijaliziraju za rad s maloljetnicima. Do sada su svi službenici Arbajtervortara najviše bili prevodnici i pravni savjetnici gastarbajtera. Sada imaju novi posao.

I kod odraslih i kod djece dolazi do „slamanja ličnosti“, do promjena na psihološkom planu, ali i do promjena u realnom životu, što može dovesti i do mnogo oštrijih sukoba.

Vrijedi li u sadašnjoj političko-ekonomskoj situaciji - kada se prvenstveno gleda na prevelike spiskove nezaposlenih i ovim pitanjima posvećivati pažnju Dakako, davi rjeđe, jer smo se kao zemlja deklarirali samo za privremeno odsustvo naših ljudi. Osim toga, moramo biti spremni da pariramo suptilnim politikama zapadnoevropskih društava i čudima zajedničkog tržišta - radne snage. Ne bi se smjelo dogoditi da o svim tim problemima više računava vode - npr. Niemci. Istraživanje na koje se pozivamo pokazuje, takođe, da se u SR Njemačkoj pripremaju u teorijskom i pravnom smislu da eventualno nezadovoljstvo gastarbajtera ne dobjie negativan nacionalni predznak, onog trenutka kada se „druge generacije“ počne porediti sa njemačkim vršnjacima, a ne više kao njihovih očevi sa zemljacima u domovini.

Željko JURIC

DOMOVINA SVJE DALJA

Šta tek da se kaže o tome kako domovinu doživljava onaj, neuporedivo veći broj djece koji nema ni takav - školski kontakt sa domovinom? Ostaje samo da se vjeruje u njihovu emotivnu vezu sa zavičajem, kao što je djevojčica iz Makedonije u jugoslavenskoj školi za dopunsku nastavu u Parizu napisala u domaćem zadatku o svom odlasku iz rodnog kraja:

„Plakala sam na rastanku, jer sam znala da osad neću imati mogućnosti da vidim taj pejzaž, koji je bio ogroman dio mog života“.

Vratimo se od emotivnih doživljaja i utisaka na teren suhoparne statistike. Po njevoj računici u zemljama Zapadne Evrope privremeno radi oko 600 hiljada Jugoslavena, ali se broj privremeno nastanjenih žena, muškaraca i djece procjenjuje dvostruko više. Od toga broja privremeno raselejeni Jugoslaveni najviše zabrinjava sudbina oko četvrt miliona djece svih uzrasta

IZ NOVINARSKÉ BILJEŽNICE

Vezak vezem...

Vezem vezak, na te mislim dušo, naslov je najnovijeg hita koji ushićeno pjeva trenutno nekoliko stotina dječaka obuzetih programom osnovnog obrazovanja i vaspitanja. Na časovima domaćinstva, name, u programima su zastupljene i ove djelatnosti: vez, goblen, pletenje, spremanje stana, kuvanje...

I to za sve bez diskriminacije za dječake i djevojčice. U jednu je takmičenje ko će brže i ko bolje? Naravno, precutno takmičenje.

Roditelji, a posebno ponosne očeve porodica, ova situacija je zatekla nepripremljene. Doista, vele oni, ništa nas ne može iznenaditi, ali ovo... Nastavljajući

dalje u istom tonu, izgovore oni i riječi koje spadaju u rubriku „nije za štampu“ i kao svi pošteti očevi porodice slegnu ramenima, svjesni da moraju da nadoknade propušteno i „rupe“ u obrazovanju. I prionuvši na posao, savladaju (kažu - veoma brzo) osnovne goblene, veza i slično. Sad su spremni i na usluzi svojim sinčinama, jer su majke porodica (postoji li u našem jeziku uopšte ova sintagma) zauzete drugim, mnogo važnijim poslovima.

U svemu ovome potpisnika brine (moguće je da nije u pravu) šta ako nekom od dječaka za rukom bolje pade ovaj tradicionalno „ženski posao“? Ko će mu ka-

snije moći utviti u glavu da je muško? No, u eri sveopšteg jedinstva, ni on ne može da bude protiv i da se deklarise kao muški šovinista. Uostalom, izazvatelj gnjev ženskog roda (a one su u većini) nije prijatelj, jer ko zna šta će sutra smisliti i ozakoniti. Njemu jedino preostaje da se nada (ova riječ srećom postoji i najčešće se u ovom jeziku koji zovemo srpskohrvatskim upotrebljava) da će ova promjena uticati i na reformu srednjeg usmjerenog obrazovanja uvevši i u njihove planove i programe predmet domaćinstvo i sve ono što u njemu sleduje. Tako će valjda i udruženiraditi snabdjeven novim oslobođenim i isvestranijim kadrovima, a radna sredina bice ljepša, sredenija... Jer, uz goblen na zidu bolje se radi, a produktivnost je oho ho (ovo oho-ho znači da još nemamo jasne pokazatelje i dovoljno materijala da bi se mogli izraziti u procentima).

U stilu srceparateljskih priča zaključujemo ovaj zapis rečenicom: lijepo je što smo se i toga dosjetili, tako ćemo sa ovim živjeti zadovoljnije i bolje i više neće biti kao do sada podjele na ženski i muški posao. To je klasično, a mi smo klasiku odavno prevazišli. I klasike, naravno.

N. G.

PET
MINUTA SA

TONETOM SVETINOM

„Vučići Kozare“ u Moskvi

Slovenački književnik i skulptor **Tone Svetina** javio se sa **Bleda** telefonom. Da čestita gornjopodgradskim pionirima i omladini, kaže, na dvogodišnjici održavanje Počasne straže kod spomenika „Ranjena ptica“, čiji je on autor. Javio se da šalje knjigu „Vučići Kozare“ koju je ovih dana u ruskom prevodu pod naslovom „Volčata“ objavilo Moskovsko vojno izdavačko preduzeće u tiražu od 65.000 primjeraka. Ovaj roman (objavljen na srpskohrvatskom u izdanju sarajevskog „Oslobođenja“ 1982) posvećen je prijatelju Dušanu Šmitranu i svoj djeci koja su bila žrtve kozarske epopeje. Svetina je poseban primjerak moskovskog izdanja „Vučića Kozare“ poslao i slikaru **Dušanu Šmitranu**, koji je nedavno boravio usvom ateljeu na Jokinom brdu u Gornjim Podgradcima, gdje je 23. oktobra 1983. podignut spomenik „Ranjena ptica“ posvećen djeci Kozare koja se nisu vratila iz rata.

Šta li sad radi gornjopodgradski prijatelj, nekadašnji privremeni stanovnik Jokinina brda. **Tone Svetina**?

— Došao je jesen i zavukao sam se poput medvjeda u svoju špilju i plšem. Nastaje roman o njemačkim nacistima; to će biti roman katastrofe ili kritika Industrijskog društva. Nakon skulptura „Ranjene ptice“ i „Blika Kozare“ u Gornjim Podgradcima, uradio sam još četiri spomenika na temu naše revolucije, a dovršavam još desetak skulptura.

Plodni književnik i još plodniji skulptor nadodao je da je u SR Sloveniji objavljeno već četvrto izdanje „Vučića Kozare“; a na kraju svog petminutnog telefonskog razgovora spomenuo je da 15. novembra slavi 60-godišnjicu svoga rođenja.

Pa. čestitamo! **Marino ZURL**

Uvijek okružena djecom

Mira Alečković često se vraća djetinjstvu, ravnoj Vojvodini, plodnoj i ustalanoj kao klasje na vjetru, iskrčavoj i razuzdanoj među Dunavom, Tisom, Savom i vinorodnom Fruškom gorom. O tim danima, kada se najljepše sanja, Mira priča:

— Rodena sam u gradu na Dunavu, u Novom Sadu. Više puta sam iz njega odlazila, ali mi se i vraćala. Dve i po godine nakon rođenja za ručicu su me, vozim doveli u Beograd. A u Novom Sadu su ostali moj ded i baka, ded i majkica — kako sam ih zvala. Imođa je vreme provedeno s njima najljepši dio mog djetinjstva. Pamtim krupne lubenice koje je ded puštao u bunar da se hlade. Zatim je uzimao staru kašiku, pa jedemo ono srce od lubenice, što je najslade.

Sjećajući se djetinjstva Mira dalje kaže:

— Bila sam mnogo nemirna, toliko trčala, razbijala kolena, da mi nikad nisu bila čitava, uvek prekrivena krastama. Preskakala sam tarabe, a kad bi naišao sladoledžija, vozeći sladoled boja duge u kolicima koja su bila obično bela, pa ne-

MIRA ALEČKOVIĆ, PJSNIKINJA

Imam tri zavičaja

● „Šta više volim? Da li ravnicu, rodni kraj moje majke i moj, ili planine, jer mi je otac iz Trebinja. Zato ponekad i kažem da nemam samo jedan zavičaj. Imam ih bar tri, a možda i više...“

● Vi ste, drugarice Miro, više puta dolazili u Bosansku krajinu. Ima li nešto da Vas posebno veže za ove krajeve? — Kako da ne?! Odmah sam se setila našeg Branka i mnogih putovanja s njim. Njegove duhovitosti i spremnosti za šalu i na svoji i na tuđi račun.

BORAC I POETA

Mira Alečković pjesnik i roman-sijer. Rodena 2. februara 1924. godine u Novom Sadu. Učesnik narodnooslobodilačkog rata. Urednik brojnih dječjih časopisa. Autor knjiga „Dani razigrani“, „Tragovi bez stopa“, „Zbogom velika tajno“, „Prijatelji“, „Zašto grdiš reku“ i drugih.

Kada smo u jednom selu, čini mi se u Posušju ili Lištici, pred školom čitali stihove, zbio se nešto mnogo interesantno. Bili su tada i **Aleksa Mikić**, **Andelko Ristić**, **Seliškar** stari, koga više nema među živima. **Lovrak** koga nema. **Desanka** i ja. U trenutku kada je **Branko** pred onom sinom decom čitao svoju duhovitu pesmu, „a u štali, eno, spava konj, magarac, vo i krava“, jedna baka je prošla i provela magarac, zavezala ga za ogradu, sela, stavila ruku ispod uva da bolje čuje ja **Branko** se našalio i rekao: „Baka podšprajcala uvo da čuje da li se nešto dijeli“. Zatim je rekao još nešto i u trenutku kada je pomenuo magarac, magarac je zanjakao. Tada je **Branko** rekao: „Vidite, drug mi se odzvalo!“

M. PILIPOVIĆ

HUMOR U OČIMA POZNATIH

Alhemija duha

● **Jovan Sterija POPOVIĆ**: „Kaže se da čovek nema ništa blagorodnijeg od suza i da se čovek od životinja razlikuje samo suzama i smehom“

Humor je stalni pratilac društva. Nastanio se u svim porama života. Uporan i neuništiv, ne prestaje da na svakom koraku prati čovjekov razvitak. Nastanio se u poziciji, prozi, u svim književnim rodovima. Ima ga u muzici, u kiparstvu, na slikarskim platnima. Bez njega bi ljudska zajednica bila beskrvna i nemoćna. A živi sa dvije oštrice. Jednom samo upozorava na okamenjena shvatanja, drugom krči put ka svijetlim tačkama ljudskog života. Ali, humor se ne svodi samo na šalu. On je ozbiljan i onda kada se smijemo do suza. U tome i jeste njegova snaga. Plemenit je i skup. Njegovu veličinu upoznamo tek onda kada on mine, kada iz njega ostane životna istina koju je prvo on uočio. „Ko će s humorom izći na kraj? Osim samog humora“, kaže **Vasko Popa**. U humoru se krije njegova neopisiva draž, njegov tamni alem kamen, njegov najdublji nauk.

ISIDORA: PRODUKT INTELEKTA

„Humor je zrno, atomski nabijena poetična sila mudrosti i ludosti, i oko tog zrna, kako bi se reklo u fizici, polja, a kako bi se reklo u metafizi, uzroci, to jest, vrlo raznovrsna i raznostepena zračenja vedrine. Humor je munjeviti produkt intelekta mašte i jezika.

Humor je alhemija duhovitosti. Ali, jedan dah više šale ili igre sa vrednostima i imenovanjima, to više nije humor, nego već repeta ironija, podsmeš, uočljivost, karikatura, zubati vic, uvreda. Humor se prima i ispraća uz tanak osmeh uz prijatan uzdah.“

Tako o humoru razmišlja **Isidora Sekulić**. Humorom se ono ugroženo, „ja“ brani od spoljnih uvreda koje mu nanosi spoljni svijet dokazujući tako svoju grandioznu prevlast nad realnom situacijom. Ili, humor je jedna nagoniska izvorna kritika konvencionalnog mišaoznog i osjećajnog ustrojstva. Takva kritika može, ali ne mora, da bude satirična.

MARKO RISTIĆ: METAFORA

„Ako se odbaci okoreli poredak logike i osjećanja, humor iznenada obasjava stvarnost jednom tako neočekivanom, tako čudnovatom i tako neobrazloživom svjetlošću da njen svakodnevni izgled biva korjenito izmjenjen. Tako je svaka manifestacija humora ustvari jedna metafora“, kaže **Marko Ristić**.

„Ako se, dakle, smešno uvek javlja i ispoljava tamo gde sile konvencije, običaja, navika, predrasuda, automatizama, lenjosti i inercije teže da sputaju i obuzdaju istinske tokove ljubavi i otkrića, strasti i života, miadosti i lepote, onda je smeh u stvari jedan znak, jedan

ferment borbe istine protiv laži, životnih suština, protiv ukalupljenih shema života protiv smrti. Brojni teoretičari smeha, recimo od **Aristotela** do **Berksona**, tačno su uočili tu njegovu korozivnu moć razaranja i razgollčavanja veštačkih konstrukcija i prividnih pojava života...“, ističe **Eli Finci**.

GLUŠČEVIĆ: DUBOKO HUMAN ČIN

Zoran Gluščević naglašava da je humor otkrivanje disproporcija između moći i nemoći bića, te nesrazmjere između saznanja i realizacije, u korist egzistencije čovjeka. Humor može da ima dvostruku oštricu. On je jedan najdublji i najhumaniji oblik kroz koji čovjek može da odmjeri granice svoje moći i nemoći prema sredini.

Iz navedenih citata vidimo kako razmišljaju veliki ljudi o humoru, o njegovom postojanju, kao i moći koja je stalna i neuništiva. Dakle, i smijehom čovjek može da ukazuje na poroke jednog društva, jedne sredine. Humor je jedna vrcava iskrica koja na metaforičan način može da zapali u čovjeku njegovu maštu, da ga izdigne iznad prosječnih sredina, da ga upozori na porok protiv kog treba da se bori. Smijeh je oduvijek bio najmoćnije oružje.

V. KARAN

Čestitka **Tonetu Svetini** za 60-godišnjicu plodnog života: članovi Počasne straže kod spomenika „Ranjena ptica“ na Jokinom brdu. Dvije godine u počast djeci Kozare koja se nisu vratila iz rata

STUDENTSKI STANDARD

Plazne osnove za utvrđivanje programa daljeg razvoja studentskog standarda na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“, koje obuhvataju naredno srednjoročje, kao i period od dvijehiljadite godine, predviđaju značajnije zahvate na proširenju i osavremenjavanju različitih sadržaja. Sve to u cilju da se studentski standard podigne na viši nivo.

Medu nekoliko najznačajnijih investicija koje bi se realizovale u ovom periodu prioritet će imati izgradnja već duže vremena najavljenog paviliona tri u Studentskom domu, kapaciteta 320 do 350 ležaja. Medu prioritete radove, koji bi se takode realizovali u prvoj fazi, planirana je sanacija postojećeg dva paviliona za smještaj studenata, te sanacija kuhinje, restorana i studentske poliklinike u Banjaluci. Na listi prioriteta je i adaptacija bivšeg đakčkog doma u Bihaću, koji će se preurediti u studentski dom.

U drugoj fazi razvojnog programa predviđa se izgradnja kulturno-sportske dvorane i uređenje sportskih terena, odnosno sportskog centra mladih, dok bi u trećoj fazi — do dvijehiljadite godine — trebalo da se izradi centralni studentski restoran, zamijeni postojeća oprema u restoranima, nabavi i instalira interna televizija i obezbijedi nova

Skroman kapacitet: restoran u Studentskom centru

Šta sadrže dugoročne Osnove razvoja studentskog standarda na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci

upisanih na svim godinama studija) čine studenti čije je stalno mjesto boravka izvan mjesta studiranja, i da su oni manjim dijelom smješteni u Studentskom domu, dok je preostala većina kod privatnih stanodavaca.

Problem smještaja studenata izražen je, prije svega, zbog malih ka-

Bolji studentski

konfor

više se i pripreme za izgradnju novog, trećeg paviliona, koji bi, računajući i prateće objekte prema sadašnjim procjenama koštao oko 390 miliona.

Od kolikog je značaja za studentski standard predviđeno povećanje smještajnih kapaciteta govori i podatak da u okviru Bosne i Hercegovine banjalučki Univerzitet u tom pogledu stoji najlošije. Prema broju upisanih studenata u Banjaluci, na svakog desetog dolazi po jedan ležaj, dok u drugim centrima, u prosjeku, svaki šesti ima mogućnost smještaja u domu. Adaptacijom đakčkog doma i njegovim pretvaranjem u studentski sa 108 ležaja i Bihać bi se po smještajnim mogućnostima približio republičkom prosjeku.

BOLJA ISHRANA I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Kvalitetna ishrana je od prvorazrednog značaja za studentski standard. Na ishranu u restoranu Studentskog centra sada je u prosjeku pretplaćeno 1350 studenata. A usljed stalnog rasta cijena ugostiteljskih usluga u drugim restoranima u gradu, broj pretplatnika je u porastu. Da bi se poboljšao kvalitet ishrane, nužno je što hitnije sanirati termoozlogiju u kuhinji i restoranu, osposobiti klimaa-uređaje, obezbijediti dodatnu

● Sanacija postojećih i izgradnja novih objekata studentskog standarda odvijala bi se u tri etape, uz ukupna ulaganja od milijardu i 215 miliona dinara ● Prioritet ima sanacija dva paviliona Studentskog doma i izgradnja trećeg paviliona u Banjaluci, kao i adaptacija doma za smještaj studenata u Bihaću

DRUŠTVENE AKTIVNOSTI

opremu i proširiti skladišni prostor, što zahtijeva ulaganja od preko 12 miliona dinara. U sljedećoj etapi osposobio bi se centralni studentski restoran u gradu, koji bi bio pogodan za ishranu i onih studenata koji ne stanuju u Studentskom domu. Ova investicija procjenjuje se na 60 miliona dinara, uključujući tu i zamjenu kuhinjske opreme.

Postojećim rješenjima nije osigurana kvalitetna i efikasna zdravstvena zaštita. Istina, pored stomatološke, otvorena je ambulanta počne rad ambulanta za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju narkomanije. Međutim, ni smještajni uslovi ni oprema ne odgovaraju naraslim potrebama, pa je inicirana aktivnost za osnivanje studentske poliklinike, gdje bi se obezbijedila i potpunija zdravstvena zaštita. Osim redovnih zdravstvenih usluga, ovakva ustanova organizovala bi redovne sistematske preglede, higijensko-epidemiološki nadzor domova, restorana i učionica, zdravstveno prosvjetovanje i drugo. Za sanaciju, dogradnju i opremanje studentske poliklinike bilo bi potrebno 36 miliona dinara.

Svakodneve potrebe mladih ljudi ne završavaju se solidnim smještajem, kvalitetnom ishranom i zdravstvenom zaštitom. Da bi se ostvarila cjelovitost u vaspitno-obrazovnom procesu, ne mogu se zanemariti kulturne, zabavne, sportske i druge društvene potrebe studenata. Centar za društvene djelatnosti studenata Univerziteta „Duro Pucar Stari“ (CEDUBAL) osnovan je prije osam godina, ali i danas, kao na samom početku, njegov rad prate akutni problemi nedostatka prostora. Tako, na primjer, zakup za iznajmljeni prostor košta preko dva miliona dinara godišnje. Zatim, nije riješeno ni pitanje finansiranja, a za pojedine aktivnosti nedostaje stručnih kadrova. Stoga je u projekcijama razvojnih planova od 1991 do 1995. godine (druga etapa) predviđena izgradnja prostora za kulturno-zabavne i sportske aktivnosti, kao i uređenje sportsko-rekreativnog centra. Za ovo su potrebna ulaganja u visini od blizu 300 miliona dinara. N.S.F.

ULAGANJA

U objekte studentskog standarda na Univerzitetu „Duro Pucar Stari“ u narednih petnaestak godina nužno je uložiti znatna sredstva da bi se oni doveli u funkciju. Prema sadašnjim cijenama, ukupna ulaganja bi iznosila više od milijardu i 215 miliona dinara, od toga bi se već u prvoj fazi (naredno srednjoročje od 1986. do 1990. godine) realizovao veći dio od preko 747 miliona. Zaokruženjem programa, podijeljenih u tri etape, standard studenata na banjalučkom Univerzitetu, koji je do sada zaoštajao, približio bi se standardu na drugim univerzitetima u Bosni i Hercegovini.

Potrebna sredstva trebalo bi da se obezbijede iz dijela budžeta Zajednice visokog obrazovanja SR BiH i ulaganjima osnivača Univerziteta — opština i udruženog rada sa krajiškog područja.

telefonska centrala sa 400 brojeva. Ovdje takode spada nabavka opreme za štampariju, skriptarnicu, knjigovodnicu i biblioteku, te osavremenjavanje drugih sadržaja studentskog standarda.

PROŠIRENJE STUDENTSKOG DOMA

Na fakultetima i višim školama banjalučkog Univerziteta broj studenata u prosjeku se kreće oko šest hiljada i osamsto, što predstavlja izuzetno veliku koncentraciju mladih ljudi, i u čemu zahtjevi da se razvoju studentskog standarda posveti odgovarajuća pažnja nalaze svoje pune opravdanje. Pogotovo ako se ima u vidu da oko četiri hiljade (ili 70 posto) ukupno

paciteta studentskih domova. U dva paviliona Studentskog centra „Veljko Vlahović“, na primjer, redovan smještaj može se obezbijediti za svega 608 studenata, ali se računajući da ovdje pod posebnim uslovima, kao „Jlegajci“, stanuje još oko 400 studenata, što predstavlja problem ne samo za Studentski centar i Univerzitet nego i za širu društvenu zajednicu.

Problem je postao još izraženiji nakon zemljotresa 1981. godine, jer pavilioni Studentskog doma nisu sanirani, pa je teško obezbijediti potrebne higijensko-sanitarne uslove. Stoga se već u idućoj godini planira sanacija oba paviliona, što će koštati više od osamdeset miliona dinara. U ovom periodu ob-

već u fazi pripreme za izradu dugoročnog plana razvoja do 2000. godine i srednjoročnog plana za razvoj od 1986. do 1990. godine jasno su izražene osnovne potrebe razvoja Univerziteta „Duro Pucar Stari“ u Banjaluci, odnosno njegovih članica, koje će kroz sistem planiranja doći do međusobnog usklađivanja i ukupanja u osnovne razvojne pravce.

Razvoj Univerziteta podrazumijeva prije svega oslikavanje strukture visokoškolskih ustanova sa sadašnjim i budućim potrebama društva. Sadašnja struktura, u okviru koje na tehničke nauke otpada 44,44 posto, ako se uzme u obzir restrukturiranje pojedinih fakulteta i prerastanje sadašnje Pedagoške akademije u fakultet za obrazovanje nastavnika, ne bi trebalo da pretepi bitnije izmjene.

Nadalje, opis studenata u prvu godinu studija, koji je zadnjih godina stalno smanjivan, ne bi trebalo dalje sužavati već broj studenata planirati u skladu sa potrebama razvoja društva. Ovaj moment posebno se naglašava stoga što je stalno smanjivanje broja upisanih rezultiralo time da je u školskoj 1984/85. godini tek svaki sedmi svršeni srednjoškolar imao šansu da se upiše na fakultet ili višu školu u okviru univerziteta u Bosni i Hercegovini. To znači da je stopa smanjenja u odnosu na školsku 1980/81. godinu, kada je na visokoškolskim ustanovama bilo mjesta za svakog četvrtog učenika sa završenom srednjom školom. Tako je u ovom srednjoročnom periodu broj studenata upisanih na prvu godinu smanjen za 53 procenta.

Poboljšanje smještaja

U narednom srednjoročju Univerzitet u Banjaluci trebalo bi da upiše u prvu godinu studija oko dvije hiljade studenata, od kojih 80 posto redovnih. Osim toga, računava se da bi uz znatnije poboljšanje kvaliteta naučno-nastavnog procesa, stopa diplomiranih trebalo da dostigne 18 do 20 procenta.

Prema dugoročnim projekcijama razvoja do dvijehiljadite godine biće potrebno planirati i znatnije povećanje broja nastavnika i saradnika u stalnom radnom odnosu, tako da pokrivenost naučno-nastavnog procesa sa stalnim nastavnim kadrom dostigne nivo od 75 do 80 procenta. Postepeno povećanje br-

VISOKO OBRAZOVANJE

UNIVERZITET „DURO PUCAR STARI“ DO DVIEHILJADITE GODINE

Godišnje — 2000 brućoša

oje nastavnika, po utvrđenoj godišnjoj stopi, na kraju planinskog perioda osiguralo bi povećanje broja nastavnika sa sadašnjih 156 na 240, a asistenata sa 92 takode na 240.

Prostorni uslovi, koji su do sada stvoreni za rad pojedinih visokoškolskih organizacija, uglavnom zadovoljavaju, ako se ima u vidu broj studenata danas i u budućnosti. Ipak, pojedini fakulteti, odnosno višeškole, nemaju adekvatan smještaj, pa ga je u narednom planskom periodu nužno obezbijediti. Ovo se

● U narednom periodu trebalo bi zastupiti tendenciju daljeg smanjenja broja upisanih studenata i upis planirati u skladu sa potrebama razvoja ● Kvalitetniji naučno-nastavni proces, uz poboljšanje uslova smještaja i bolju pokrivenost nastave stalnim nastavnim kadrom, koji bi trebalo da bude zastupljen sa 75 do 80 posto

u prvom redu odnosi na dovršenje sanacije i dogradnje Elektrotehničkog fakulteta, rekonstrukciju i adaptaciju prostora za

Sve oštrija selekcija: sa Ekonomskog fakulteta

potrebe Medicinskog fakulteta u sadašnjim prostorima Kliničko-bolničkog centra, sanaciju krovova na objektima Pravnog, Ekonomskog, Mašinskog i Tehnološkog fakulteta, obezbjeđenje prostora za smještaj laboratorija i multidisciplinarnog instituta na Univerzitetu u Banjaluci, kao i dogradnju i preuređenje objekta za smještaj viših škola u Bihaću.

Značajna ulaganja

Opremanje pojedinih fakulteta nastavnim sredstvima takode je svrstano u globalne razvojne planove, ali će to biti razrađeno u posebnom programu za koji je potrebno obezbijediti oko 1,4 milijarde dinara. Posebnim programom, čija je vrijednost oko milijard dinara, biće takode obuhvaćeni objekti i oprema za podizanje nivoa studentskog standarda i obezbjeđenje rada centra za društvene aktivnosti studenata. A za podizanje standarda nastavnika u narednom planskom periodu trebalo bi obezbijediti 150 do 200 stanova, što će zahtijevati ulaganja od preko milijardu dinara, računato prema ovogodšnjim cijenama.

Tekućke finansiranje visokog obrazovanja trebalo bi da prati rast dohotka, odnosno društvenog proizvoda ukupne privrede. To znači da realno povećanje materijalne osnove za tekuće finansiranje treba osigurati u visini tri do četiri posto. U okviru toga nužno je na odgovarajući način regulisati finansiranje studenata koji ponavljaju godinu. Podaciz tekućeg srednjoročja pokazuju da je došlo do nominalnog pada sredstava za visoko obrazovanje u odnosu na rast dohotka u privredi Republike, jer je smanjena stopa doprinosa za visoko obrazovanje.

Kad je riječ o visini ulaganja u već pomenute objekte, opremu i standard, ona ukupno iznose šest milijardi i 60 miliona dinara ili godišnje u prosjeku 404 miliona dinara. Najveći dio (60 posto ukupnog iznosa), trebalo bi da osigura Zajednica za visoko obrazovanje, 30 posto finansirale bi organizacije udruženog rada, a 10 posto opštine s područja na kojem djeluje Univerzitet.

N. STANOJEVIĆ — FAJKOVIĆ

**BANJALUČKI
GIMNAZIJALCI I
MEDICINARI
POD ISTIM
KROVOM**

Medicinska škola u Banjaluci već 15 godina nema svoju zgradu. Do 1969. godine ona se nalazila na mjestu današnje Gimnazije, ali je nakon zemljotresa morala biti srušena. Poslije toga, premještena je u zgradu stare Učiteljske škole, a zatim je promijenila još nekoliko mjesta.

Ove godine Izvršni odbor Skupštine opštine Banjaluka donio je odluku o preseljenju Medicinske škole u prostorije Gimnazije.

ŠTA KAŽU UČENICI

Kako su to primili učenici, pokušali smo da saznamo iz ankete provedene u III 1 razredu Medicinske škole i IV 1 iz Gimnazije.

Većina učenika III 1 je upoznata sa pravim razlogom njihovog preseljenja, ali ima i ovakvih odgovora:

- Nemamo gdje, pa smo došli malo ovamo. Istjerali nas osnovenici, a u bolnici još nema mjesta za nas, pa živimo kao podstanari, ali džabe.

Na pitanje kako su reagovali na dolazak Medicinske škole, od 24 anketirana učenika IV 1, nije se našao nijedan obradovan ovom vijesću. Najviše ih je odgovorilo da nisu oduševljeni, ili im je svejedno:

LAGANI ALI SIGURNI USPON „BASDANSA“

Ploča nije ukras

Opšti je utisak da je „Basdansa“ jedna od onih grupa koja se polako, ali sigurno penje ka vrhu domaće rok-scene. Njeni članovi sve trezveno razrađuju iako im ne manjka mašte i želje da se ode među naše najjače rok-sastave. Za sebe kažu da su u stvari „pet ljudi koji rade na istom projektu i da ga olako neće napustiti jer se žele dokazati“.

Njihovi posljednji nastupi dokazuju da su na pravom putu. Ovu sezonu su započeli takozvanim „trostrukim“ nastupom (jedan plaćeni + dva besplatna koncerta) u Banjaluci, da bi potom svirali u „Moši Pijade“ u Zagrebu, održali solistički koncert u klubu Likovne akademije u Beogradu, polije čega su dobili odlične kritike uz emitovanje dvije numere na Radio Beogradu. Bili su učesnici „šarolikog“ pop-rok koncerta u Sarajevu, gdje su kao i na prethodnim nastupima uveli u repertoar nove pjesme, koje se još „usviravaju“.

Seriju nastupa začiniili su izvedbom njihovog hita „Momci igraju“ u okviru emisije RTV Zagreb „Stereovizija“ i zauzeli drugo mjesto u konkurenciji perspektivnih grupa.

Ne mislim da su „Momci“ naša najbolja stvar, ali zahvaljujući refrenu kojeg izgovaram bez muzike i koji se može razumjeti (što je rijetkost u modernom roku), ova stvar ulazi u uho i služi nam za proboj. Najvažnije je da imamo još dobrih pjesama i da možemo izvršiti selekciju za jednoipčasovni program-objašnjava popularnost „momaka“ vođa „Basdansa“ Nedan Matejić Nešo.

USLIKAJTE SE ZA „SVIJET MLADIH“

„BRĐANI“ DJELUJU PEDAGOŠKI

Strašna ekipa sa slike-Strško, Boja, Dana, Senka, Mišo Biškal, Ruža, koju valja spomenuti iako se nije uslikala, Smola i Ervin-učestvovala je nedavno u Susretu izvođača u Banjaluci. Oni su samo dio mnogoljudnog članstva Kluba Brđanina. U čemu je štos? E, pa oni su izviđačkoj organizaciji po deceniju, poeni i po i tata-mate su za sve izviđačke discipline. Sva priznanja i poene su pokupili, sve okvire su prevazišli. Preostalo im je još jedino da organizuju akcije i učestvuju na takmičenjima, gdje, iz čisto vaspitno-pedagoških razloga, osvajaju treća mjesta.

D.R.

Vječiti podstanari

- Živimo podstanarski, ali džabe - kažu bijeli mantili
- Neka nas jednostavno ostave na miru - odgovaraju domaći

- Već je poznata njihova egocentričnost i superiornost ponašanje i nije mi bilo drago, jer sam znala da neće doći do pravog druženja. Zaukupljeni su svojim budućim zvanjem i nas, u našoj školi, stavljaju u drugi plan.

Ovakvo raspoloženje gimnazijalci očigledno otvoreno pokazuju, jer od 27 anketiranih učenika Medicinske škole, 10 tvrdi da je njihovo gostoprimstvo užasno:

- Progone nas kao bog davola.
- Ponašaju se kao gazde, ne smiješ ovo, ne smiješ ono, na fizičkom nas ponižavaju i kažu da ništa ne znamo.
- Na nas gledaju kao na seljake i podstanare. Mi u stvari, i jesmo podstanari, ali zar je toliko važno što imamo više raje sa sela.
- Bilo je i ironičnih odgovora: - Zar niste primijetili kulturno - umjetnički program u znak dobrodošlice?
- Šest učenika uopšte ne kontaktiraju sa gimnazijalcima, jednom dijelu ovdje nije ni loše, a dvoje je čak prezadovoljno: - Dobri su to ljudi, brinu se o nama, čak i ankete provode. A imaju i lijepih djevojaka.

**MOŽEMO ZAJEDNO
PUŠITI**

U zgradi Gimnazije sada ima oko 1.500 učenika. Od toga je 780 gimnazijalaca, kojima je na raspolaganju 14 učionica, i nešto manje od 700 učenika Medicinske škole, koji koriste 11 učionica. Kako smo saznali iz ove ankete, svi učenici IV 1 su veoma nezadovoljni svojim sadašnjim položajem. Kažu da ni prije nisu imali idealne uslove za rad, ali sada su nikakvi, jer nemaju vlastitu učionicu, već svaki čas moraju da se sele. I po svemu sudeći, nemaju izgleda za skoro rješavanje ovog problema.

Učenicima III 1 su većinom zadovoljni uslovi rada u novoj školi. Jedna učenica kaže:

- Bolje su opremljene i učionice i sale. Naročito mi se sviđa muzika preko odmora, koju do sada nismo imali.
- Šest učenika je nezadovoljno, uglavnom, iz ovih razloga: - Nedostaje nam WC na drugom spratu, pa moram 20 minuta da pijesćim do njega, a tamo je uvijek

puno pušača što, inače, ne bi smelo biti.

lii: - Nezadovoljan sam jer nam ne daju da pušimo u hodniku, a ostalo da i ne pišem. (Učenici tvrde da im je to u staroj školi bilo dozvoljeno).

Sada, kada su dvije škole u jednoj, očekuje se i neka saradnja među učenicima. Šta o mogućoj saradnji kažu gimnazijalci, pokazuje podatak da, od 24 anketirana, 14 učenika uopšte ne želi kontaktirati:

- Saradnja je nemoguća, jer ne vidim da imamo ista zajednička. Neka nas jednostavno ostave na miru.

Jedan, od 10 učenika koji smatraju da je saradnja moguća, kaže: - Pored organizovanja sportskih susreta, možemo npr. zajedno pušiti u WC-u, ili se intimnije družiti sa njihovim djevojkama.

Učenici Medicinske škole su mnogo zainteresovaniji za zajedničko druženje, te predlažu organizovanje priredbi, drugarskih i diskoteka-večeri itd. Evo šta kaže jedna učenica:

- Normalno je da želimo saradnju, jer bi tako došlo do većeg prijateljstva među nama.

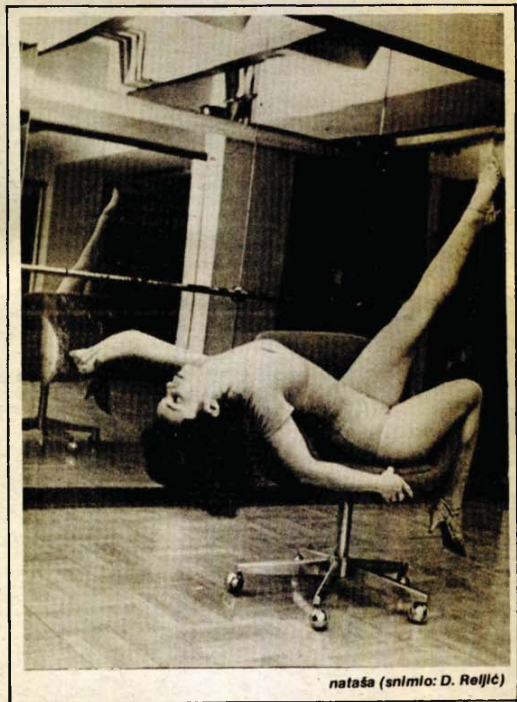
Arjana BADNJEVIĆ
Vesna JOLDŽIĆ
(Nastavak u idućem broju)

NAGRADNA IGRA ZA MLADE

POKLON-PLOČE

U već tradicionalnoj igri „Igra vaša, ploča naša“, koju „guramo“ zajedno sa Turističkom agencijom „Putnik“ ovog puta najviše sreće su imali Siniša Bursać Siki iz Titove ulice 7/III, Banjaluka, kojem je pripala lompelja, dok je singlicu dobila Adevlja Čejvaniz Bosanske Dubice, Ulica V. Karadžić 3.

Sikija molimo da po svoju nagradu dođe u redakciju „Glasa“, a Adevlji poručujemo da sačeka poštaru, koji će joj uskoro donijeti poklon-ploču.

nataša (snimio: D. Reljić)

TELEKS

● Fr Incuski pjevač i filmski glumac ŠARL AZNAVUR, koji sada ima 61 godinu, već duže vrijeme ništa ne radi. Cijelo ljeto i jesen provodi u SANTROPEZU zajedno sa svojom porodicom: ženom, djecom i unucima.

● Na ovoj maloj ploču UEM naći će se studijski snimak pjesme EDGE OF HEAVEN. Prvo su UEMOVCI htjeli u promet staviti koncertnu izvedbu ove pjesme, ali je taj nacrt propao zbog otkazivanja američke turneje. Razlog: premalo prodanih ulaznica.

● Na stadionu VEMBLI, sa kojeg smo gledali prenos koncerta LIV EID, imaju teškoća sa tužbom zbog prevelike glasnosti ozvučenja, među kojima je najglasniji bio SPRINGSTIN, koji se mogao razgovjetno slušati i sa kilometar udaljenosti.

● PLAVA TRAVA ZABORAVA snima u zagrebackom studiju SMOLEC svoj drugi album na kojem će se nalaziti opet nekoliko starih hitova kantrija u vlastitoj obradi.

● PARNI VALJAK i PRLJAVO KAZALIŠTE sa svojim novim albumima (oba treba da izađu do kraja godine) pristupila su JUGOTONU, tako da je diskografska kuća SUZI ostala bez domaćih zabavnjaka.

● Ovih dana izašao je i novi album TOMAŽA DOMICELJA pod nazivom BREZ ZAVOR.

● Beogradska grupa LAKI PINGVINI, koji su prošle godine harali top-listama sa hitom MOŽDA, MOŽDA, priprema ponovni zalet uzdajući se u novi album koji se zove STR. PTIZ, a treba ovoga mjeseca da se pojavi u izdanju PGP RTB.

● Novi album RADIŠE UROŠEVIĆ nosi naslov E.J. SUZO MOJA, prema istoimenoj pjesmi MIŠE MIJATOVIĆA, sa čijim orkestrom je snimljeno svih 11 kompozicija.

M.P.

**TOP
LISTA**

DOMAĆA:

1. BEZ TEBE — „VALENTINO“
2. DEŠKO AJDE OLADI — „POSLEDNJA IGRA LEPTIRA“
3. AZRA — Seid Memić Gđa
4. GDJE SI DUŠO, VADJE SI RANO — Henda
5. ENA — „HAUSTOR“

STRANA:

1. THERE MUST BE AN ANGEL — Eurhythmic
2. PART TIME LOVER — Stivie Wonder
3. DRESS UP — Madonna
4. DANCING IN THE STREET — Mick Jagger s David Bowie
5. THE SWEETEST TABOO — Sade

NARODNA:

1. SVE JELIJEPO, SAMO TEBE NEMA — Milena Plavšić
2. ZAO MI JE — Sejo Pitić
3. JA NEĆU LJEPSU U — Mile Kitić
4. NOČAS VJETAR TAKO TUŽNO VIJE — Zekija Čuturić
5. NAUCIO SI ME DA TE VOLIM — Mirsada Bećević

PET NEZABORAVNIH:

1. MATTHEW S SON — Cat Stevens
2. MY GENERATION — The Who
3. I GET AROUND — The Beach Boys
4. THE MAGIC WINDOW — Bing Crosby
5. ASTEARS GOBY — Nancy Sinatra

RADIO—BANJALUKA

ZABAVNA:

1. SRCE OD MEDA — „POSLEDNJA IGRA LEPTIRA“
2. UGASI ME — „PARNI VALJAK“
3. MONEY FOR NOTHING — „DIRE STRAITS“
4. SVIDA MI SE KAD SVIRA HARMONIKA — Zrinko Tutić
5. OSJECAM TO — Đurđica Barlović
6. TARZAN-BOY — Baltimora
7. PRVIPUTOSJECAM — Zorica Kondža i Dražen Zanko
8. TREBAM TE — Jasna Gospić
9. NATAŠA — Vlado Kalember
10. I GOT YUO BABE — UB 40 s Chrissie Hynde

NARODNA:

1. ČASU MI TUGOM NALIJE — Milena Plavšić
2. PIŠI MI — Milica Zdravković
3. IZADI, MALA — Ferid Avdić
4. JA ZNAM LEK ZA OSTAVLJENE — Vera Matović
5. MAZO MOJA — Branka Sovrić
6. POBJEĐIĆE LJUBAV — Bah-tijar Brulić
7. TISI ME ČEKALA — Tozovac
8. TISI ME VARAO — Ana Bekuta
9. JEDNA ŽENA OSTAVI ME — Meho Pužić
10. SRCE ČU TI DATI — Semsu Suljaković

PRIPREMIO:
M. PERVIŽOVIĆ

HUMANI ODNOSI MEĐU POLOVIMA I ODGOVORNO RODITELJSTVO

O ČEMU SE GOVORILO NA NEDAVNO ODRŽANOM SIMPOZIJUMU

ZA ČOVJEČNIJE ODNOSI

Sve ono što se reklo tokom tri dana simpozijuma o „Ulozi masovnih medija u ostvarivanju društvenih stavova o humanizaciji odnosa među polovima i odgovornom roditeljstvu“ i ono što su učesnici napisali u svojim četrdesetak saopštenja teško je ponoviti. O istom problemu su govorili eksperti i oni koji to još nisu iz mnogih naučnih disciplina. Bilo je i suprotnih mišljenja, kao i

uvijek kada se radi o tako važnim djelovima ljudskog života.

Stoga na današnjoj strani ON, ONA, ONO donosimo dijelove iz saopštenja nekoliko učesnika minulog skupa, ne one koji objašnjavaju njihov opšti stav nego one koji podacima i idejama mogu biti interesantni i korisni u naporu da se ostvare čovječniji odnosi među ljudima.

NEDOSTATAK POŠTOVANJA I DOSTOJANSTVA PORUČUJE ČOVJEKA

VAŽNA JE LJUBAV

Aktivnost na širenju znanja o mjerama kontracepcije kod nas predstavlja u stvari program obrazovanja odraslih osoba o načinu sprečavanja neželjene trudnoće, dok bi prava aktivnost trebalo zapravo da proističe iz vaspitanja mladih o humanim odnosima među polovima. Od naročito značaja za pravilno razumijevanje ciljeva službe planiranja porodice je saznanje da se krajnja svrha planiranja porodice ne sastoji od napora da se samo značajno smanje prekidi trudnoće nego da ključni cilj leži u vaspitanju ljudi svih uzrasta o humanim međusobnim odnosima.

Mnogo je manja neprikladna prekidi trudnoće koji je nastao kao posljedica polnog odnosa između žene i muškarca koji se vole, međusobno cijene i poštuju, nego ostvarivanja polnih odnosa koji su slučajni i koji nisu zasnovani na emotivnoj povezanosti, pa makar i ne došlo do neplanirane trudnoće. Nedostatak

ljudskog poštovanja i dostojanstva mnogo više poružnjuju čovjeka nego jedan neželjeni prekid trudnoće.

Da bi se postigli ovak o veliki ciljevi u procesu rada na usvajanju znanja o humanim i ravnopravnim odnosima među polovima ne mogu se angažovati samo zdravstvene institucije nego se trajni rezultati postižu tek angažovanjem većeg broja činilaca, a u prvom redu prosvjetnih institucija svih nivoa. Vrlo smišljeno učesće omladinskih i sličnih organizacija doprinije obogaćivanju formi rada, atraktivnosti programa i izbjez prihvatanju stavova o humanim odnosima među polovima. Ujedinjenjem napora većeg broja činilaca u ovrme poslu spriječilo bi da u porodične i ljudske odnose, zajedno sa slobodom ponašanja i odlučivanja u ovoj sferi, ne stignu i tragične posljedice.

Prim. dr Marina MAGLAJLIĆ

ZAPISANO U KNJIGAMA

U ZASEDI IZA PETNAESTE

Nije rano da saznamo sami šta je ono lepo što nas mami. Što nas tajno čeka pored ceste. U zasedi iza petnaeste

Kad osetiš da ti srce lupa kao neka vodenica glupa. Šta je ono lepo što nas mami. U zasedi iza petnaeste

Pa se oči nađu na mukama. Zaboraviš kuda sa rukama. Nigde mira da se noge smeste. U zasedi iza petnaeste

Nikad nije rano da se sazna. Da je prva ljubav neprolazna. Ljubav čeka požurite gde ste. U zasedi iza petnaeste

Ljubivoje RŠUMOVIĆ

UTICAJ SREDINE NA RAZVOJ LIČNOSTI

Učenje za sreću

Istraživanja fenomena su pokazala da je proces potčinjavanja žene društveno-istorijski uslovljen i da se ne može svesti na biološke čimbece i tumaćiti samo ili pretežno biološkom inferiornošću muškarca u polnim odnosima, ali se ovim ne negira uticaj biološke pozicije muškarca u procesu polnih odnosa na njegov odnos prema ženi i na određene oblike seksualnog ponašanja. Polnim vaspitanjem i humanizovanjem ljudskih polnih odnosa može se stvoriti atmosfera u kojoj neće biti potrebe da se potencira superiornost jednog pola i inferiornost drugog. Naravno, opšta društvena kultura ljudi i moralna kultura će biti značajni čimbece da se ljudski prevladava sve ono što je društveno i biološki uslovljeno, a što može biti prepreka normalnim polnim odnosima između muškarca i žene.

Opšta i moralna kultura je značajan čimlac u procesu uspostavljanja i održavanja ljudskih odnosa uopšte i polnih odnosa posebno. Koliko će jedan čovjek prema drugom čovjeku pokazati tolerancije, razumijevanja za njegove osobenosti i spremnosti da se prilagodi u polnim i drugim odnosima, determinisano je u znatnoj mjeri fleksibilnošću i socijalnom osjetljivošću koje se stiču u procesu vaspitanja u porodici, školi i društvenoj sredini. U procesu formiranja stavova, pogleda i uvjerenja značajnu ulogu imaju stajalište moralne norme društvene sredine u kojoj čovjek živi i u kojoj se vaspitava.

Da li će sfera zadovoljavanja polnog nagona biti izvor trajnih radosti, faktor u ostvarivanju i realizovanju srećnog života ili izvor tuge, bola i razočarenja, zavisi od uslova u kojima čovjek živi, vaspitanja koje dobija, naročito u periodu djetinjstva, od pogleda, uvjerenja, usmjerenja i ideala kojima teži i koji utiču na njegova životna opredjeljenja i oblike ponašanja. U procesu formiranja stavova, pogleda i uvjerenja značajnu ulogu imaju stajalište moralne norme društvene sredine u kojoj čovjek živi i u kojoj se vaspitava.

Dr Petar MANDIĆ

OSTVARIVANJE LJUDSKIH PRAVA NA SLOBODNO RADANJE DJECE

SVJETSKI PROBLEM

Kada govorimo o ostvarivanju ljudskog prava na slobodno odlučivanje o radanju djece, ono ima i svoju međunarodnu dimenziju. Politika Ujedinjenih nacija usmjerena je na postizanje boljeg kvaliteta života za sve, što se može postići samo promjenom postojećih odnosa u svijetu. Kontrolom radanja se ne mogu riješiti problemi savremenog svijeta, pošto su oni neuporedivo složeni.

Pošto postojeći jaz između razvijenog svijeta i zemalja u razvoju postaje jedan od osnovnih sukoba u svijetu, u tom kontekstu se može gledati i oslobađanje žene i slobodno roditeljstvo u svjetskim razmjerama. Novi međunarodni ekonomski poredak, zasnovan na suverenoj jednakosti, ravnopravnosti, zajedničkim interesima i saradnji među ovim državama, jedini je pravi okvir i za rješavanje najaktuelnijih problema društvenog položaja žene savremenog svijeta, kao i problema u vezi sa stanovništvom, odnosno ljudskim pravima na odlučivanje o radanju djece - koji se i mogu rješavati jedino kao integralni dio društveno-ekonomskog razvoja i na nacionalnom i na internacionalnom nivou. Dosljedno društveno-političkoj akciji koja se vodi u nas u domenu bilke za ravnopravnost polova i slobodno roditeljstvo, predstavnici naše zemlje na međunarodnom planu su odlučni borci za bolje sutra cijelog čovječanstva i na ovom području.

Dr Nevenka PETRIĆ

PORNOGRAFIJA

Rastvaranje čovjeka

Dehumanizacija je u biti pornografije. Jer je ljudsko biće stvar ispražnjena od suštine i beznažno opustošena. Jednostavno, više se ne može govoriti o čovjeku. Možda još samo o njegovom tijelu, ali o njemu samo kao predmetu za potrošnju.

Rastvaranje ljudskog bića se dešava na dva nivoa: na nivou učesnika u pornografiji i na nivou njenog korisnika. Prethodno je

čovjek rastvoren kao učesnik, i određen kao stvar. Korisnik je upotrebljiva i ukida sebe kao ljudsko biće. On u drugom nalazi samo tijelo u obliku stvari za upotrebu i susreće sebe ispražnjenog od ljudskih osobina. Uspostavljen je odnos, ali to je odnos stvari i gube želje za njenim proždiranjem. Učesnik i korisnik pornografije su uknuti kao ljudska bića. S njima su uknuti i ljudski odnosi među njima i zamijenjeni odnosom potrošnje. Isključuju se osjećajnost i razumijevanje za drugog. Gube se smisao i privlačnost odnosa među ljudima.

Ne rastvaraju se, dakle, samo pojedinačna ljudska bića već i njihovi međusobni odnosi. Rastvara se društvenost a s njome i ljudski svijet. Vrši se dehumanizacija čovjeka i njegovog svijeta. I sve to u rastućem razmjerama osiguranim masovnom proizvodnjom i potrošnjom pornografije.

Emir BOSNIĆ

ZAPOŠLJAVANJE I JAVNA GLASILA

SVESTRANIJA ANALIZA

Jedno od najbitnijih pitanja u društvu, pa i za ženu, je zapošljavanje. Ovo nije samo žensko već i krupno društveno pitanje od kojeg zavisi dalji brzi razvoj i još nešto drugo. Međutim, ono za žene, odnosno žensku omladinu, ima i specifičan karakter. Prema statističkim podacima, broj zaposlenih žena se stalno povećava tako da sada iznosi 37 odsto svih zaposlenih u zemlji. One čine i 50 procenta proizvodnog stanovništva na selu. Upravo sa ovim procesom povećanja zapošljavanja raste i broj nezaposlenih žena i opštem broju nezaposlenih, tako da danas u SR BiH iznosi 57 odsto od svih nezaposlenih, a u SR BiH za oko jedan procent manje. Ovo upozorava da se ovaj problem mora u rješavanju masovnog informisanja analizirati svestranije i podizavati globalne društvene akcije na razrješavanju uopšte nezaposlenosti, jer tretiranje samo nezaposlenosti žene neće dati očekivane rezultate.

Prof. dr Mate ORIĆ

PRAVNI PROPISI I PORODICA

Zakon bdije nad djecom

O planiranju porodice u SFRJ s pravnog aspekta, ključno se može konstatirati da Ustav SFRJ u članu 191. garantira pravo na slobodno odlučivanje o radanju djece, podrazumijevajući slobodno opredjeljenje pojedinca u prilog ili protiv radana. Zakonska razrada navedenog ustavnog načela za sada je provedena djelomično, u mjeri u kojoj su federalne jedinice donijele odgovarajuće medicinsko-pravne i porodično-pravne propise. Treba očekivati da će se i na drugim područjima pravnog uređenja društvenih odnosa voditi računa o pretpostavkama u kojima ovisi mogućnost slobodnog odlučivanja o radanju djece.

Nema sumnje da je planiranje porodice vrlo značajno za uspjeh, zadovoljstvo i sreću u osobnom i porodičnom životu, i što je posebno važno, za odgovorno roditeljstvo.

Osnovni je smisao novih medicinsko-pravnih propisa da se osiguraju suvremeni oblici medicinske pomoći onima koji iz zdravstvenih razloga ne mogu zadovoljiti želju za vlastitim potomstvom. Osim toga, osigurava se i primjena najprihvatljivijih sredstava i metoda sprečavanja neželjenog zaceća, što posebno ženu oslobađa nekadašnje bespomoćnosti, visoke rizičnosti i drugih nepovoljnih uvjeta u kojima je regulirala radanje.

Za porodično-pravne propise korisno je napomenuti kako je već prvo poslijeratno porodično zakonodavstvo pridonijelo oslobađanju žene od patrijarhalne predrđenosti u porodici i društvu. U skladu sa ustavnim odredbom (čl. 190. Ustava SFRJ) po kojoj djeca rođena izvan braka imaju ista prava i dužnosti kao i djeca rođena u braku, porodično zakonodavstvo uređuje odnose roditelja i djece takvim sustavom prava i dužnosti koje omogućuje uspješno podizanje djece. Planirano roditeljstvo početa je pretpostavka, a pravilu većeg garancija da će roditelji odgovorno brinuti o svom potomstvu i društvenom podmlatku.

Prof. dr Mira ALINČIĆ

RAVNOPRAVNOST ŽENA I MUŠKARACA

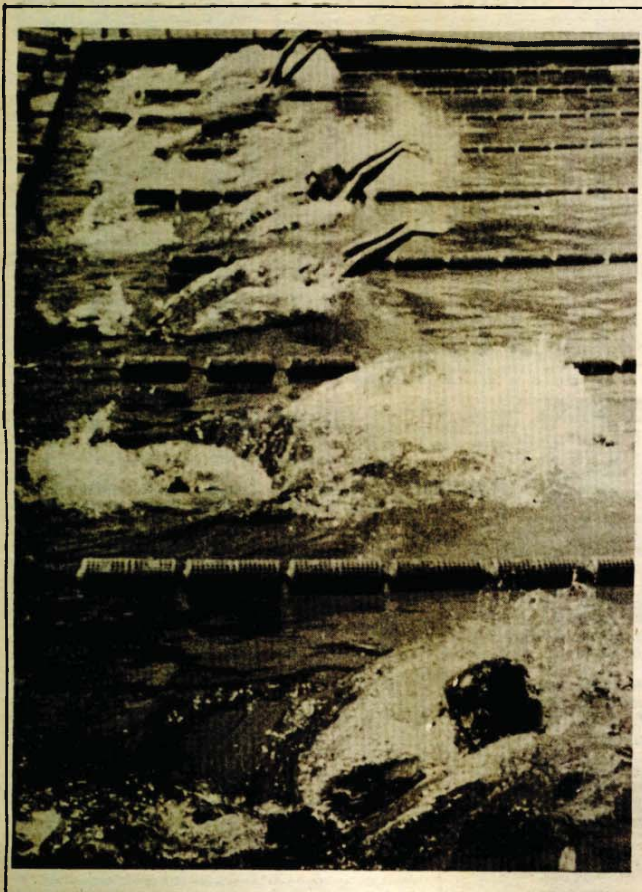
Uvažavanje razlika

Savremena nauka tek u posljednje vrijeme dolazi do pouzdanijih podataka o tome po čemu se sve razlikuju organizam žene i organizam muškarca, ulazeći postepeno u linije pojednosti bioloških struktura i bioloških procesa. Tako je, na primjer, veći broj modernog koncipiranja naučnih istraživanja u posljednje vrijeme bio usmjeren na proučavanje seksualnih razlika u diferencijaciji centralnog sistema, sa ciljem da se otkriju biološko-biohemijske osnove različitog ponašanja i uloge polova; dobijeni su veoma zanimljivi nalazi o tome da kod mnogih viših kičmenjaka na neke specifične razvojne procese u mozgu jako i nepovratno utiču gonadalni hormoni koji se luče u ranim fazama individualnog razvika. Tek od nedavno se nauka bavi ključnim pitanjem - kako se genetički seks, utvrdjen hromosomskim sastavom, prevodi u gonadalni seks jedinice, određen karakterom njenih polnih žljezda. Relativno nove su spoznaje da bazu polnih razlika čini zapravo diferencijalna aktivnost nevelikog broja gena, koji uzrokuju razvike muških ili ženskih gonada u datoj individui. Ukratkno - pred naukom ostaju bezbrojna pitanja i nepoznanice, iako ih ona brže i uspješnije nego ikada ranije rješava i razjašnjava. Sasvim je sigurno da će društvo utoliko humanije i efikasnije tretirati pojedine aspekte ukupne problematike ravnopravnosti žene i muškarca ukoliko o bude bivaao sve bogatiji fond naučnih znanja o objektivnim elementima diferencijacije polova.

Prof. dr Ljubomir BERBEROVIĆ

TEKST I CRTEŽ: Miro MLADENOVIĆ

Legenda kaže da je nekad veliki broj ljudi znao da pliva iz prostog razloga što je mogao opstati samo uz poznavanje i vještine održavanja na vodi. Prva knjiga o plivanju izašla je davne 1938. godine u Njemačkoj prvo udruženje osnovano je 1796. godine u Upsali. Na prvom Olimpijskom prvenstvu četiri discipline. Četiri godine kasnije u Sloveniji u školu su uvedena popularna sportska popodneva u plivanju, a daci su imali popust na bazenu „Kolezija“ u Ljubljani. U Srbiji se 1891. godine plivanje našlo u nastavnom programu četvrtih razreda srednjih škola.

A, da li ste znali da danas, 1985. godine, u Jugoslaviji ne zna da pliva više od 70 posto ljudi. Istina, pravih procjena nema, ali se smatra da u pojedinim sredinama neplivača ima i znatno više. Među takve spada i Banjaluka, grad na rijeci nekada dva bazena.

BANJALUKA JUČE

Istina, prema podacima Almanaha plivačkog saveza Bosne i Hercegovine 1956. godine u Banjaluci se posvećivalo više pažnje ovom atraktivnom sportu. Dalje se kaže, da je jedna ambiciozna generacija mladića u to vrijeme organizovala takmičenja na Vrbani i Vrbasu ispod Kastela. Bili su to Dražen, Stanko i Ivo Jović, Branko Mićin, Vladimir Slavnić, Anto Cvitan, Anton Dimnik, Vlatko Franjić, Fuad Balić, Dragan Tošić...

Tako je 1957. godine formiran plivački i vaterpolo klub BPK MLADOST. Predsjednik je bio Ante Fuštar, potpredsjednik Đorđe Galanos, sekretar Dragan Tošić, trener Kemal Hadžidević. Godinu dana kasnije odigrana je i prva vaterpolo utakmica između Mladosti i PPK Radničkog iz Prijedora. Rezultat tog meča koji je održan ispod Kastela u hladnom Vrbasu, nismo uspjeli saznati. Iste godine održana su i prva noćna takmičenja na bazenu u „Boriku“, a podizanjem bazena „Celuloze“, klub mijenja ime 1961. godine u Celuloza, a potom 1965. u današnji INCEL.

Za to vrijeme Banjalučani su ostvarili niz dobrih rezultata. Već na startu zauzeli su treće mjesto na prvenstvu Bosne i Hercego-

vine, da bi 1966. godine bili prvaci, a 1967. godine viceprvaci Republike. Među najuspješnije članove ovog sportskog kolektiva uvrštavaju se Mirsad Galijaš, koji je duugo vremena bio i reprezentativac Jugoslavije u vaterpolu, kao i Svjetlana Milanović, koja je već deset godina prvakinja Republike.

INCEL DANAS

Gdje je danas PVK INCEL i kakva mu je perspektiva pokušali smo pronaći odgovor među rijetkim entuzijastima plivanja u gradu?

- Kada je riječ o plivanju i takmičarskim rezultatima, klub se trenutno nalazi pri samom vrhu, odnosno dijeli drugu i treću poziciju u Bosni i Hercegovini - kaže predsjednik plivačke sekcije kluba Risto Ninković. Što se tiče organizacionog dijela, tretmana u velikoj porodici banjalučkog sporta, Incel je među posljednjim klubovima! Rad se uglavnom svodi na nepresušan entuzijazam i ljubav nekolicine sportskih radnika, koji su ostali u plivačkom sportu.

Zašto je to tako i dali Banjaluka sa zaista slabim uslovima za plivanje i treba da ima nešto više od ovog sporta. O tome je govorio predsjednik „INCELA“ Gojko Kukavica.

- Sigurno je da Banjaluka nema odgovarajuće uslove za ostvarenje još boljih rezultata u plivanju. Prije svega mislim na zatvoreni bazen koji je do sada nedostajao. Radi se samo na bazenu Incela, kao i povremeno u malom bazenu hotela „SAN“ u Laktašima, što je prema svim procjenama izuzetno malo. A, da li bi trebalo da Banjaluka ima razvijen plivački sport, o tome je suvisno govoriti. Nije tajna da je upravo ovaj sport od izuzetne važnosti za sprovođenje što uspješnije obuke ONO IDSZ. Pored toga, ne treba napominjati da je plivanje jedan od najzdravijih sportova... Razloga za njegov pravi tretman ima zaista mnogo.

Treneri Snježana Šobot, Branko Mićin i Semso Družić, kao i Mira Ostojić, Saša Mićin i Natalija Križanović ističu brojne nedaće koje imaju u radu. Često su u situaciji da djeci zbog hladne vode ne dozvole trening. Međutim, niko od njih ni ne pomnije da je jedina naknada za rad medalja, odnosno uspjeh njihovih učenika.

- Zbog ilustracije da kažem da se Banjaluka godišnje poveća za nešto više od 5.000 mališana. Mi u klubu obučimo tek 200, roditelji na godišnjem odmoru po jezerima, na moru i rijekama obuce još 300 do 400 mališana. Pogledajte koliko dječaka i djevojčica nauči plivati. Postotak neplivača je zadržavajući, on je daleko iznad 70 posto - priča trener Semso Družić.

NA DNEVNOM REDU

Plivanje na suhom

● Uz brojne nedaće, nedostatak bazena i minimalna materijalna sredstva, nekolicina banjalučkih entuzijasta bori se za progres plivanja ● Poražavajući podatak - u Jugoslaviji 70 posto neplivača ● Šta se dobija izgradnjom bazena u Mjesnoj zajednici Gornji seher

AMBICIJE PLIVAČA

- Imali smo više pokušaja za saradnju sa školama i radnim organizacijama, koja je na žalost, izostala - ističe sekretar kluba Predrag Šobot. Kada smo pozvali radnike Incela, kao i Jelšingrada i još nekih organizacija na obuku neplivača, pojavili su se po jedan, dva kandidata. Jednostavno, kako kažu, sramota ih je da pod starije godine uče plivati i to sa djecom!

Ta saradnja trebala je da ima za cilj dva izuzetno važna razloga - prvi da se poveća broj plivača, a druga da porastu i skromna materijalna sredstva ovog sportskog kolektiva. Međutim, sve je ostalo samo kao pokušaj na papiru.

Način inansiranja je jedan od glavnih problema. Za sve aktivnosti klub dobije oko 600 hiljada dinara od SIZ-a fizičke kulture. Tu su uračunate i škole plivanja za koje sredstva izdvaja SOFK-a. Međutim, potrebe ove organizacije su skoro troduplo veće. U pomoć nerijetko uskače radna organizacija INCEL, koja ustupi autobus za put... Živi se skromno, od danas do sutra. Na gostovanje se ide redovnim linijama gradskog saobraćaja, uz sendvič i tašni, normalno, bez spavanja. Pritisle nevolje! Bitiše se uz mirvice od sportskog dinara koje se za ovu oblast izdvaja u Banjaluci.

KAKO DALJE

Nameće se niz valjanih razloga da se PVK Incelu pomogne. Nećemo ih ponavljati, ali ćemo podsjetiti da su samo u proteklom sezona, zimskoj i ljetnoj, mladi plivači Incela osvojili čak 87 medalja, od kojih su 20 zlatne, 38 srebrne i 29 bronzane kolajne. Uslovi za rad moraću se popraviti izgradnjom i puštanjem u rad bazena u MZ Seher. Ne smije se dogoditi, kao što se to već sada priča, da će ovaj objekat služiti samo u komercijalne svrhe. Mjesto i vremena moraću se pronaći za plivače, pa makar i naučrb fudbalskog, rukometnog ili košarkaškog dinara. Nemamo namjeru porediti sportove i govoriti o važnosti tenisa ili fudbala, ali je sigurno da plivači moraju imati mjesto iznad njih. Da se onih 60 starih miliona SOFK-e mora udvostručiti, jer to nije samo u interesu članova PVK Incel, već grada, pa ako hoćete i šire.

Zbog svega toga, kao i na početku s razlogom pomenutih detalja o tome kako je plivanje jedan od najstarijih sportova, kako hiljade ljudi godišnje izgubi život u raznim vodama, kako nedavno katastrofa u Jablanici ne bi imala takve razmjere da su mladići poznavali ovu vještinu... Apel za pomoć iz PVK Incel mora naići na podršku. Mirvice moraju prerasti u zalogaie i krupne zavešanje od kojih će se imati korist, kako ne bi presušio entuzijazam i ljubav radnika u plivanju, koji ne traže ništa više od skromnih uslova

Uzeir PAŠALIĆ

OTRGNUTO OD ZABORAVA

Kapiten koji se pamti

(Punih šesnaest godina Muhamed Topčagić je igrao u Bratstvu iz Bosanske Krupe; gol za sjećanje sa 60 metara Slobodi iz Mrkonjić-Grada

Kada se u Bosanskoj Krupi, gradiću na dvije rijeke Uni i njenoj pritoci Krušnici, povedu razgovori o fudbalu, ime Muhameda Nadara Topčagića se pomirne kod svih zaljubljenika „bubamare“. Ako bi pak hroničari pisali o burnu prošlog bosanskokrupskog fudbala, u idealnom timu Bratstvo našao bi se opet Muhamed Topčagić. Punih šesnaest godina uspješno je bio kapiten i odbijao brojne ponude većih klubova: Jedinstva, Rudara i banjalučkog Borca. Ostao je vjeran Bratstvu do kraja karijere.

Ovaj primjermi sportista, kojem je solidan sportski život omogućio dugu igračku karijeru, zaposlen je kao direktor Privredne banke Sarajevo - osnovne banke Bihać, filijala u Bosanskoj Krupi. Godinama je u rukovodstvima krupskog regionalca, bio je i tehnički ekipa, a danas je član Konferencije Bratstva. I pored velikih obaveza Nadara stigne na svaku utakmicu Bratstva. Željezničara pa čak i klubova nižeg ranga takmičenja.

● Uporedite sadašnje Bratstvo i po mnogima najuspješniji tim Bratstva iz vaše generacije?

MUhammed Topčagić iz vremena kada je nosio dres Bratstva

- Tadašnja krajiška zonska ligalimala je nekoliko odličnih ekipa: Sloboda iz Bosanskog Novog, dubički Borac, Prijedor, Krajišnik, Krajina, Naprijed, Kozara i Bratstvo. Karakteristike moje generacije je velika ljubav za klupskim dresom. Da 1972. godine nije bilo nečasnih stvari (mislim na slučaj registracije igrača Uremovića i Smailovića za Krajinu) siguran sam da bismo igrali umjesto odličnog sastava Kozare u drugoj ligi. Ovakom, osvojili smo drugo mjesto i u Zvorniku branili boje Bosanske krajine u borbi za amaterskog prvaka Bosne i Hercegovine. Najbolji sastav Bratstva koji pamtim? Vojko Stanić, Bužimkić, Arnautović, Topčagić, Oljača, Halitović, Ibrahimović, Amidžić, Šertović, Pašalić. Trener ekipe bio je svojevremeno odlični igrač banjalučkog Borca i kasnije Bratstva Salih Dujso.

- Današnja generacija ima daleko bolje uslove, stimulisan je, a rezultati su prosječni. Nije mi jasno da Bratstvo nekoliko sezona vodi bitku za ulazak u Republičku ligu Bosne i nikako ne uspijeva.

Ugodno je sjediti i časkati o fudbalu sa našim sagovornikom. Priča - Zašto se ne bi organizovala utakmica veterana Bosanske krajine, nekadašnjih asova iz Bihaća, Bosanskog Novog, Bosanske Dvice, Prijedora, Sanskog Mosta, Titova Dvora, Cazina, Velike Kladuše, Banjaluke. Liga bi mogla da postane tradicionalna. Vjerujem da bi sportisti Bosanske krajine takvu inicijativu podržali, a evo neka Bosanska Krupa i Bratstvo budu domaćini prve lige veterana u Bosanskoj krajinu.

Bogata je sportska biografija Muhameda Topčagića. Počeo je kao desno krilo, tada je Bratstvo imalo dva najpoznatija krila u Krajinu Topčagića i Pašalića. Karijeru je završio kao centarhalf. Gol koji će mu trajno ostati u sjećanju je onaj što ga je postigao Slobodi iz Mrkonjić-Grada čak sa 60 metara udaljenosti.

Emir TABAKOVIĆ

SPORTSKA
REKREACIJA

Partizan prebukiran

● **Generalna ocjena je da su Banjalučani pobornici rekreacije** ● **Nedostatak dvorana sprečava sportsku ekspanziju**

Očiti dokaz da su Banjalučani pobornici rekreacije su prepune dvorane osnovnih i srednjih škola i Društva za tjelesno vaspitanje Partizan. Sale Partizana postale su pretijesne za sve ljubitelje rekreacije. Samo primjer sekcije za atletsku gimnastiku najrjeđe govori o prostornim problemima Partizana.

— Broj članova naše sekcije popeo se na više od 250-govori Enver Mulahasanović, trener atletskih gimnastičara. Zbog toga smo prinuđeni da koristimo veću salu od ove u kojoj treniramo, a time oduzimamo prostor ostalim sekcijama. Brojem članova i njihovim kvalitetama saznali smo za stvaranje samostalnog kluba, ali prostor i finansijska sredstva nas još sputavaju.

Jedan od najmasovnijih oblika rekreacije su ženske rekreativne grupe koje u Partizanu vode dugogodišnji stručnjaci ovih oblasti. Sigurno je da je njihov kvalitetan rad jedan od važnih motiva koji pune dvorane.

— Svoje članove podijelila su nekoliko grupa zavisno od fizičke konstitucije, njihovih sposobnosti i starosne dobi. — priča Čemila Lucević, jedna od najtraženijih predavačica. Sa dr. Nikolom Gašćecom sam uspostavila vrlo dobru saradnju, pa za pojedine deformiteta dajmo specijalne vježbe iz korektivne gimnastike, naravno, uz stalnu liječničku kontrolu. Moram istaći da je interes građana za rekreaciju veći nego prošle godine što u ovakvim uslovima otežava kvalitetan rad kojem težimo.

U Partizanu redovno treniraju džudisti, gimnastičari, dizači tegova, atletski gimnastičari i svi oni koji rekreacijom žele da očuvaju zdravlje. Međutim, za sve zainteresirane ipak nema mjesta.

— Dolaze nam grupi građana sa željom da im iznajmimo salu, ali više zaista nemamo slobodnih termina-govori Vojislava Runic, tehnički sekretar Partizana Klubova, škole i fakulteti već su davno rezervisali termine tako da nismo u stanju da proširujemo aktivnosti, u našem prostoru. Zato organizujemo akcije van Partizana kao što su svima znano „Hodoljublje“, „Svi na bicikle“, „Znamo li plivati“, „Svi na roštie“ i druge.

Nedostatak sportskih sala je hronični banjalučki problem na kojem se za sada skromnim koracima ide naprijed. Jedan od posljednjih primjera je izgradnja dvorane u metalnoj školi. Početa prije pet godina uspjela je da se pretvori u skladište gotovih proizvoda „Rudija Čajaveca“, a njeno osposobljavanje u svrhu za koju je planirana najveći optimisti ne žele da prognoziraju. **Rajko JUKIĆ**

NA KRAJU PRVENSTVA BANJALUČKE ZONSKKE LIGE

Do sada najveći uspjeh: košarkaši Mladosti iz Kotor-Varoša

● **Košarkaši Mladosti iz Kotor-Varoša zasluženo su osvojili titulu prvaka i prelazak u viši rang takmičenja**

ranije trenere Ramičića i Dizdara i svakako Vitomira Devića.

Una je stala uz bok pobjedniku i da nije u prvom dijelu takmičenja imala nekoliko neočekivanih poraza, prvenstvo je moglo biti mnogo interesantnije i neizvjesnije, jer košarkaši iz Bosanske Dubice imaju nesporan kvalitet, koji je prevazišao zonski rang takmičenja.

Među prijatna iznenađenja treba spomenuti visok plasman i očigledan napredak Partizana iz Vrbane i Čelince. Kozara, Mladost iz Prnjavora i Bratstvo po kvalitetu su uvijek pri vrhu, ali bez dovoljno daha da u približno istom tempu odigravaju cijelo takmičenje. Najbolje je krenulo u Liječvu i Partizanu iz Bosanske Kostajnice, a Sloga iz Gornjih Podgradaca neslavno je završila takmičenje odustajanjem usred prvenstva!

Međutim, mora se konstatovati da nije bilo kvalitetnijeg napredovanja klubova u odnosu na prethodne sezone, da su mnogi klubovi dostigli određen nivo i dalje samo „tapkaju u mjestu“, malo je novih igrača koji su svojim talentom skrenuli pažnju i na kraju najzobljnija zamjerka: većina klubova je slabo organizovana, sve je spalo na jednog ili najviše dvojicu entuzijasta, a tu su izuzetak jedino Una i Mladost iz Prnjavora.

Sigurno je da i „hronična“ besparica zonoša u svemu tome ima udjela, jer svi klubovi na jedvite jade izvršavaju svoje osnovne obaveze. Konačno i takmičenje sa 12 ekipa, u relativno kratkom takmičarskom periodu nije najsretnije rješenje i predstavlja određen problem. Zato su mnogi kraj takmičenja dočekali sa olakšanjem, bez obzira na postignuti plasman.

Emir GALIJAS

TITULA – NAJBOLJEM

Košarkaši Mladosti iz Kotor-Varoša najradosniji su završili takmičenje u Zonskoj ligi: osvojili su prvo mjesto, ostvarili svoj dugogodišnji san i u sljedećoj sezoni takmiče se u Regionalnoj ligi. Uspjeh Kotorvarošana je potpuno zaslužen, a podatak da su u 22 odigrana kola pretrpjeli samo jedan poraz i to od Une u Bosanskoj Dubici, da su ubjedljivo najefikasnija ekipa u Ligi, a ujedno i s

najmanje primljenih koševa, samo potvrđuje izrečenu konstataciju. Zato čestitke pripadaju treneru Kasimu Koriću, igračima: Fuadu

Ahmetoviću, Nihadu Zeljkoviću, Miroslavu Majdandžiću, Jasminu Fifiću, Mili Sodaloviću, Predragu Čoliću, Borislavu Pandžiću, koji su ponijeli najveći teret takmičenjima, ali treba spomenuti i

SUSRETI

SAVO BLAGOJEVIĆ, DIZAČ TEGOVA BANJALUČKOG PARTIZANA

SAM SEBE IZNENADI

„Na velikim takmičenjima, pogotovo kada nosim dres sa državnim grbom postižem svoj maksimum, pa ponekad iznenadim i samog sebe neočekivano dobrim rezultatom“ — kaže delija dječakčkog lica.

Kada se nadete oči u oči sa dvadesetpetogodišnjim Savom Blagojevićem, delijom dječakčkog izraza lica, teško možete povjerovati da se pred vama nalazi vrhunski jugoslovenski sportista. A evo izišto. Prosječni sportisti zonskih i drugoligaških banjalučkih klubova uglavnom, glume zvijezde, pa je onda, zaista neobično ako se jedan reprezentativac ponaša obično. No Savo Blagojević je i pored skromnosti, svjestan svojih mogućnosti kada je u pitanju dizanje tegova. Jer, on je glavna uzdanica banjalučkog „Partizana“, ali i naše reprezentacije, čije boje sa uspjehom brani već nekoliko godina.

Sa tegovima se počeo „zabavljati kao devetnaestogodišnji mladić, da bi ubrzo zapao u prvu ekipu, ali sa „pravim“ treninzima započeo tek poslije povratka iz vojske u junu 1981. godine. Sljedeći brzi uspon. U proljeće sljedeće godine već je drugi na državnom prvenstvu u kategoriji do 90 kilograma, a 1983. isti uspjeh ponavlja u kategoriji do 100 kilograma. Prošle godine postaje prvak Republike popravivši državni rekord u disciplini trzaja sa 147,5 na 148 kilograma, a zatim u Koniću osvaja državno prvenstvo u kategoriji do 110 kilograma sa dva državna rekorda (150 i 152,5 kg). Savez za dizanje tegova

ga proglašava za najboljeg jugoslovenskog dizača 1984. pošto je i na internacionalnom turniru u Beogradu i Balkanskom šampionatu osvojio bronzane medalje u konkurenciji takmičara iz Bugarske, SSSR-a, Poljske, Rumunije i Mađarske. Na ovogodišnjem Dunavskom kupu je četvrti sa državnim rekordom u bijatou (342,5 kg) apsolutni je pobjednik na prvenstvu države, treći na Internacionalnom turniru u Beogradu.

Poslije ovolikih uspjeha, šta dalje?

— U posljednje vrijeme bio sam opsjednut opstankom svog kluba u društvu najboljih, što smo obezbijedili i pored odsustva Brane Petrovića i Borisa Mikanovića, koji se nedavno vratilo iz vojske i sada radi kao trener. Nadam se da će, upravo, njegov rad sa mladima uroditi plodom i obezbijediti „Partizanu“ nove Javore, Mikanoviće, Blagojeviće... Uz poboljšanje uslova za treninge i veću podršku sportskih radnika mogli bismo postati stabilan prvotlač, a ne boriti se samo za opstanak — sjetno govori Blagojević. Svjestan je da dizanje tegova nije masovsan sport, pogotovo ne u Banjaluci.

No, prvenstvo je završeno, a predstoji Balkanski šampionat u Plovidvu.

— Pošto nema para za zajedničke pripreme reprezentacije, trenerim u Banjaluci uz pomoć doskorašnjeg klupskog druga Mikanovića, čije ni iskustvo i razumijevanje predstavlja ogromnu pomoć. Malo je nezgodno što radim u smjenama pa ponekad do podne ne mogu vježbati u sali DTV Partizan, jer je naš termin od 16,30 do 18,30. No, i pored svega nadam se da ću

Ne glumi zvijezdu: Savo Blagojević na treningu

osvojiti jednu od medalja, iako će za to u konkurenciji Bugara, Rumuna, Grka i Turaka biti potrebno mnogo zalaganja. Međutim, svoj maksimum i postižem upravo na velikim takmičenjima, gdje ponekad iznenadim i sebe samog neočekivano dobrim rezultatom. Jer, kad nosim dres sa državnim grbom, iako se ne predajem — kaže Blagojević.

Šta bi se još moglo reći o Blagojeviću? Možda to da je omiljen među klupskim drugovima, da je i zvanično vrhunski sportista, da i pored svih obaveza ne izostaje s posla, gdje opet nailazi na razumijevanje kad su mu potrebni slobodni dani za međunarodna takmičenja, ili da u slobodnom vremenu igra mali fudbal i baca kuglu.

Treba se nadati da će sve ljubitelje sporta iznenaditi odličnim rezultatom i na predstojećem Balkanskom šampionatu, kao što je ustalom znao i sebe iznenaditi na važnim takmičenjima.

Ivica PERIJA

KRAJISKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA — BIHAĆ: Jedinstvo — Proleter, nedjelja u 13,30. PRIJEDOR: Rudar — Koper, nedjelja u 13,30.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BIH — CAZIN: Krajina — Elektrobosna, subota u 13,30. VELIKA KLADUŠA: Krajišnik-Borac (Č), subota u 13,30.

REGIONALNA FUDBALSKA LIGA „ZAPAD“: BOSANSKA DUBICA: Borac — Prijedor, nedjelja u 13,30. JAJCE: Vrbas — Željezničar, nedjelja u 13,30. LAKTAŠI: Laktaši — Sloboda, nedjelja u 13,30. BANJALUKA: BSK — Grahovo, nedjelja u 11,00. BOSANSKA KRUPA: Bratstvo — Mladost, nedjelja u 13,30. PRIJEDOR: Berež — Borac (TD), nedjelja u 11,00. SANJSKI MOST: Podgrmeč — Ljubici, nedjelja u 13,30.

MEDUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BANJALUKA — BANJALUKA: „Rade Ličina — Radnički, nedjelja u 13,30. GLAMOC: Sator — Bratstvo, nedjelja u 13,30. MRKONJIC — GRAD: Sloboda — Jedinstvo, nedjelja u 13,30. BOSANSKA GRADIŠKA: Obradovac — Sloga, nedjelja u 13,30. PRIJEDOR: Trgoprodaja — Mladost, nedjelja u 13,30. OMARSKA: Omarka — Liječveć, nedjelja u 13,30. GORNJA SANICA: Omladinac — Naprijed, nedjelja u 13,30.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „VRBAS“ — PREDGRADE: Željezničar — Omladinac, nedjelja u 11,00. DRAGOČAJ: Polet — Vrbas, nedjelja u 14,00. ROSULJE: Udarnik — Bratstvo, nedjelja u 14,00. RAMIČI: Krajišnik — Jelsingrad, nedjelja u 14,00. PISKAVICA: Sloboda — Mladost, nedjelja u 14,00. SKENDER — VAKUF: Progres — Jedinstvo, nedjelja u 14,00.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „LIJEČVEĆ“ — POVELIČI: Bratstvo — Dubrave, nedjelja u 13,30. TRN: Sloga — Potkozarje (D), nedjelja u 13,30. STARA TOPLA: Ratar — Termal, nedjelja u 13,30. BOSANSKI ALEKSANDROVAC: Potkozarje — Bratstvo (O), nedjelja u 13,30. ROVINJE: Vihor — Mladost (L), nedjelja u 13,30. SRBAC: Sloga — Veterani, nedjelja u 13,30. BAJINCI: Mladost — Župa, nedjelja u 13,30.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „SANA“ — LUŠCI — PALANKA: Grmeč — Rakovčani 79, nedjelja u 13,30. AGINCI: Aginci — Rudar, nedjelja u 13,30. TOMINA: Jedinstvo-Bratstvo, nedjelja u 13,30. ORLOVAČA: Potkozarje — Krividiča Brdo, nedjelja u 13,30. GOMJENICA: Gomjenica-Sloboda, nedjelja u 10,00. KNEŽICA: Knežopola — Ljubija, nedjelja u 13,30. KOPRIVNA: Kiseljak — Mrakovica, nedjelja u 13,30.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BOSANSKE GRADIŠKE — KOČIČEVO: Zadrugar — Mackovac, subota u 13,30. TREBOVLJANI: Plantaze kalemi-Napredak, subota u 13,30. NOVA TOPOLA: Mašinski servis — Biseri, subota u 13,30. DONJI PODGRADCI: Sloboda — Bratstvo, subota u 13,30. GRBAVCI: 13skojevki — Torpedo, nedjelja u 13,30. VILUSI: Bosna — Omladinac, nedjelja u 13,30. BISTRICA: Prosara — Vrbaška, nedjelja u 13,30.

REPUBLIČKA ŠAHOVSKA LIGA „ZAPAD“ — BANJALUKA: „Rade Ličina“ Mladost, nedjelja u 10,00. TITOV DRVAR: Borac — Bratstvo, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: „Rudi Čajavec“ — Pobjeda, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: „Braća Mažar“ — Jelsingrad, nedjelja u 10,00. BOSANSKA KRUPA: Željezničar — Jaice, nedjelja u 10,00. LJUBIJA: Rudar — „Petar Mečava“, nedjelja u 10,00.

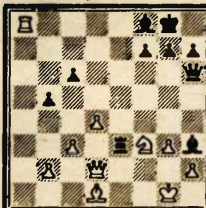
MEDUOPŠTINSKA ŠAHOVSKA LIGA BANJALUKA — POTOČANI: POŠK — Kozara, nedjelja u 10,00. LAKTAŠI: Mladost — Mladost (Z), nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Željezničar — Partizan (V), nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Partizan — Mladost (KV), nedjelja u 10,00. SKENDER VAKUF: Progres — „Mladen Stojanović“, nedjelja u 10,00.

HODOLJUBLJE — Start ispred tvornice obuće „Bosna“ u nedjelju između 10,00 i 11,00.

REVANŠ SUSRET KUPA EVROPSKIH ŠAMPIONA U RUKOMETU — BANJALUKA: Borac — Metaloplastika, Sportska dvorana „Borik“ nedjelja u 17,00 sati.

SAHOVSKI ZADATAK

Broj 1002
Priprema: Nikola LAKIĆ,
šahovski majstor

Bijeli: Kgl, Dd2, Ta8, Sf3, Ld1, pj-
ešaci b2, c3, d4, g3, h2 (10)
Crni: Kg8, Dh6, Te3, Lh3, Lf8,
pješaci b5, c6, f7, g7, h7 (10)

Crni vuče i dobija!
Pozicija je uzeta iz dopisne
partije Periljević — Letušević
(1984/85) u kojoj crni odigrao
samo jedna potez i bijeli se
predao.

Rješenje prošlog zadatka: 2.
Dg8 Tg8 2.Sf7 mat!

ČETIRI DEцениJE OD KOLONIZACIJE:

KUDA SU IŠLI VOZOV BEZ VOZNOG REDA?

PIŠE JELENKO SLATINAC 15

Od grebena do kombinata

Od 1947. godine pa gotovo do penzionisanja Momčilo Karanović je radio u „Dunavu“...

nala ručnim grebenima. Dobar radnik mogao je izgrebati 15 kilograma kudelje...

Poslije kratkog vremena Momčilo Karanović po partijskom zadatku preuzima dužnost direktora Užarije...

Prvi koraci

— Tražili smo tada finansijskog direktora. Nema čovjeka ni za leka. I nekako nademo radnika sa srednjom školom...

Istina je, nikad nije bilo programa po kojima se gradinova hala, proširuje kombinat. Sve se to zvalo rekonstrukcija...

Prava slika grada

Biroško naselje postaje grad. Domaći i kolonisti ruku pod ruku kreću, shvataju značaj brzog razvoja...

- Vidio sam da se može i da treba pokrenuti ljude. U početku je bilo i sumnje, u nama, pa i u meni samom...

Ratnik je penzionisan, ali oružje nije položio. Poslije 24 godine na položaju direktora u Kombinat u „Dunavu“...

I dalje savjetnik

Kad je penzionisan prijatno su ga iznenadili u Kombinat u „Dunav“

Momčilo Karanović: „Ljudi su ovdje radili i sebi stvorili odlične uslove“

Radnički savjet Kombinata imenovao je Momčila Karanovića za doživotnog savjetnika ovog kolektiva Naravno, na valonterskoj bazi...

- Šta da ih savetujem kad je tu mlada, školovana i sposobna garitura ljudi. To savetnik u dođe kao počasno. Hvala im. To je priznanje da sam nešto uradio...

Tako misle i drugi u Čelarevu. Pokušaj da Momčilo Karanović govori o sebi i svom životu, nije uspio...

- Ne zaboravite da nađete Momčila Karanovića. To je jedan od najzaslužnijih ljudi za razvoj Čelareva...

I bivši kolonisti s poštovanjem govore o Momčilu Karanoviću. Kažu: nije uspio ni kuću da napravi...

Radnici Kombinata „Dunav“, stari saradnici Momčila Karanovića, naglašavaju da je s njim bilo divota raditi...

- Šetao, gledam ovu lepotu. U Čelarevu je lepo i za zaposlene penzionere. Nije samo centar uređen, uređene su sve ulice...

Uživa Momčilo Karanović zasluženu penziju, prebire po sjećanjima, vraća se u dane kad je ovdje došao...

- Nije se uzalud radilo i žrtvovalo!

U sljedećem broju:

RODITELJI SVIJET OBIŠLI

Ime penzionerske dane živi danas Momčilo Karanović, sada već bivši direktor Tekstilnog kombinata „Dunav“ u Čelarevu i savjetnik u izvršnom vijeću Vojvodine za tekstilnu industriju.

Rad i zasluge

Momčilo Karanović misli da se moglo postići više, a svi drugi u Čelarevu smatraju da je ovaj skromni i tihi čovjek dao sve od sebe za razvoj ovog mjesta...

- To su zasluge ljudi u Čelareva. Pogrešno je razvoj mjesta vezati za jednog čovjeka. Radio jesam, ali da sam bio sam šta bih učinio. Ništa, drugar. Ovak, imali su ljudsi snage, željeli i išlo je. A šta bi tek bilo da smo tada imali tim stručnjaka...

- Znali smo da će biti teško. Ali smo uporedo sa gradnjom hala i nabavkom novih mašina stvarali i kadrovsku osnovu. Najbrži razvoj „Dunava“ bio je od 1959. do 1966. godine. Bilo je neprimjetno...

- Odlučio se za demobilizaciju i dodao 1947. u Čelarevo. Shvatite, ovo je bilo „biroško“ selo, o njemu garđe nisu vodile računa, bio je važan samo prolit. Osmadeset odsto je doseljenci a tek dvadeset odsto su meštani...

Bilo je pozno ljetno večer kada sam uz kuću, u lugu našao mače odbjeglo od mačje sise. Drlhalo je i kostriježilo se. Uzeo sam ga i othranio. Kad je malo porastao dadeh mu ime. Ovak: ispisah na ceduljice imena božica koje sam znao i filmskih diva...

O našoj ljubavi počeo se u vakufu ispredati priče. Ja zauzeh njenu, ona moju dušu. Samo je preda mnom izgarala u scenariju virtuelnoznih igra, mačjih prikazanja. Prela mi je u krlju, jela iz ruke. Svaki moj korak pratila je svucima, zelenim, gorućim sunašcima očiju. Uživao sam u njenim jutarnjim pedikerskim obredima...

Tri puta mi je kradose gorštaci. I sto puta da su mi je krali ukrasti je nisu mogli. Vrača mi se noću, kad su joj naklonjene misli božice Bast i kad su joj najjasniji puti...

„U ovoj mački je prokletstvo!“, rekao je otac, krstise se. „Potom dođe zubata zima i nastavi nas; našao sam je zavijenu snijegom, sledenu. Tako prvi put vidjeh smrt u Zazimov očima. Ni slutio nisam da će mi baš Zaza biti zloglasnica u jednom budućem snu...“

1. Osljeplih! Prevedoše me preko bolničkog praga.

ROMAN UNASTAVCIMA Milenko STOJČIĆ 9 Uštapi

Vrata se iza mene uz škripu zatvorise: doživjeh te kao zatvaranje svih pasaža života. Cim prekoraciš prag („Pazi, pragi“, rekla je Medicinska Sestra)...

„O Bogo, što ne ideš po redu!“ kukala je majka u hodniku. Sestra me lagano leže u postelju. „Treba li ti šta?“, upita. Očuhat njeno pitanje.

Počinje tamnovanje, pomislih, a s usana mi potekose riječi izabranog: „Luk od obrva... povija se iznad oba oka koja svjetlucaju kao zvijezde nekretnice... Bijelo u oku ima i zlataste boje u sebi. Zjenica je ovičena narandžastim oreolom, kao zlatom optočena... Sjač očiju je beskonačan...“

Gorko pomislih: Otkinu li se to sunce s nebesne peteljke i razbi u paramparčad! Sunce - božje oko! Zlatni broj na reveru besmrtnika!

Skrhan mišlju o sebi, siročetu sa sunčeve strane, osjetih, kao u magnovanju, meku i toplu ruku Medicinske Sestre na svom čelu.

U pričinu, u sijeri mračnog oka, vidjeh tri slijepeca u crnim naočalima kako se drže za ruke.

„Ja ćujem i kad zmija presvlači košuljicu!“, reče jedan, osmijehnuvši se.

„A ja ženu po mirisu tijela razaznajem!“, drugi ce.

„Ljudi moji, vidim sve što god vrhom prstiju dodirnem!“ reče treći slijepec i raširi prste desnice u lepežu.

Sijer-slika rasplinu se, zatreperi i raščini se. Trgoš se, nevidljivi pipci Noći oko srca mise obavise. Crn, gust, gorak dim Noći pokulja mi niz nosnice i grlo. Padoh u pakleno pijanstvo. Otrijezni me zvonki glas Sabrata iznutrine, mog malog, mladog boga, Augusta, pisca. „Bog u jednom uzima, u drugom dodaje!“ Promislih njegove ljekovite riječi. Vaskrsnuće mog Augusta, koji se biraktilne usagi u mučnini romana. „Košt u mom srcu“, ozari moje srce i moju misao.

Njegov glas utihnu. Ponovo potonuh u neke maglovite, neznane šume iz kojih su štekali rafali kletvi iz nevidenih usta:

„Zmija ti oči popila!“ „U crno zavio se!“ „Dabogda se sunca ne nagledlo!“ „Pukle ti oči na pločii!“

Na rođenom srcu osjetih tajanstvene bičeve kletvi. A ni mrava zgazio nisam! Nit list s grane otkinulo! Po kojem mi to, onada, aršinu sudbe bi odmjerena infernalna Noć?!

Da moja vinost nije u onom dalekom, jezivo zelenom jutru, kad sam, ne slušajući majku, golim okom ožalio pomračenje sunca? Prvo pomračenje sunca koje pamtim. Jesi li tog jutra, hulna šarko, palacnula jeziku?...

Do kasno sam te kobne noći sjedio uz vatru raklijskog kotla. I sad mi ta vatra gori u pomračenom ogledalcu oka! Pili smo i pjevali. I blagosiljali mog skoro rođenog sina. Ona sam otišao na počinak. I sanjao - Zazu... Jutrom se moje oči ne zasladise! Od tada proklinjem mačku, negdanju veliku ljubav. Kad mi u misli zafrkće ohola, volubna zvjerkica osnažena valrom nečastivih sila jezive srsi, hladni trnci, obamru mi tijelo. Razbudi mi se u grlu čemerna kugla s ostima koje bodu, žarna planeta, hidra koja svoje stvarne pipke zariva u moje ždrijelo pijuci mi krv. Iskašljajvama, kašljem, otkidam adamsku jabačicu lakoreći - uzalud. Fantasmatski zvjeri nikakav grč ni perca ne može odbiti.

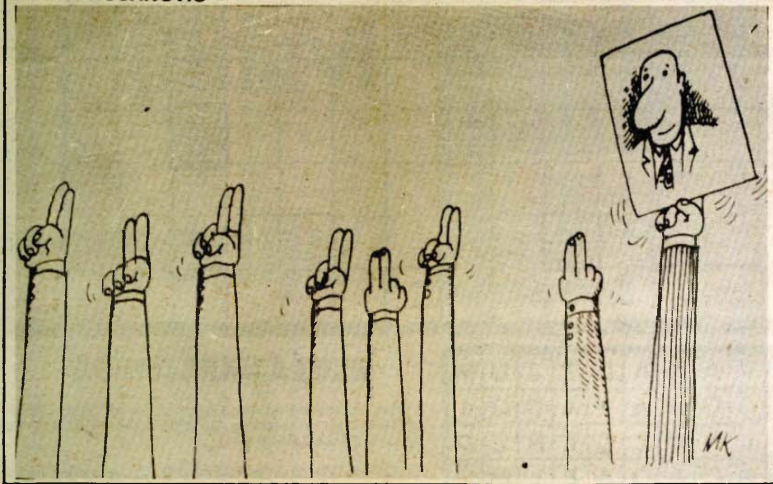
Ima li spasa? U ljudlu? Samoubistvu? Ili u ljubavi?

Kako samo poželim pod rukom žilavi Zazin vrat! Tako metanisanje još ne bilo videno, polako, iz osmijeh, mrskao bih joj vilicu, vadio oštre zube iz desni, cijedio živu oka, lomio kičmu, rebra i noge, čupao brkove, nišane... Pririedio bih joj ivandanske mlike, vatrolomke krivave noći, lomače. Natjerao bih je da svih šest suglasnika u mucu izgovori. Ali, Zaza je nedodirljiva, daleka, obavijena neprobojnom pancijerkom sna kao porodajnom pometinom boginje Bast. A ja jednako sagorjevam na njenom svjetlećem oku, fosfornoj patroni, i bolujem od žarne kostriježi smrtnog ježa u grlu...

A August - Sabrat - Drznik (šta li mubi) ozvuči mi grudi poganom rječju: - Neko će od vas dvojice zelenije da povrat; jedan će se po drugom provrat! Očutih strah njegovih riječi.

(Nastavlja se)

Milenko KOSANOVIĆ

AZB/R/UKA

OPTIMISTA

Čitav je život za njega bajka - k'o da ga nije rodila majka.

Svaka je boja za njega ista: ružičasti je - daltonista.

Miloš APRILSKI

HUMORESKA

Može li mali, spori bicikl da sruši velike ljudske snove? Mislio sam da ta davnašnja izmišljotina, to dvokolno sporotkalo, nije u stanju bilo što značajnije da učini osim da nekog odnese do prodavnice u komšiluku, do pijace ili da sena njemu zabavljaju djeca. Prvo je benzin bio budžašto i svaka suša se vozila maltene do WC-ea u dvorištu. Bicikl nije značio ništa osim što je podsjećao na davnu prošlost kad se nigdje nije žurilo i kad se biciklom išlo na udvaranje u zelene bašte, pokraj rijeka.

To je ono lijepo vrijeme kad je lijepa Fata kupila nov, lijep bicikl, odvezla momka na gubernalima u šumarak, tamo ostavila bicikl u travu, skinula se do slatke golotinje i rekla iskreno momku: izmi sada što ti je najdraže. On je stidljivo pogledao u nov bicikl i - uzeo ga...

Onda je, kažem, benzin dijeljen besplatno, kola se kupovala od kredita na koje nam se sada muči i bi-

cikl je postao stara zaboravljena sprava na kojoj su se još jedino šiparice rashladivale.

Ja sam radio, uposlio me šurak kao i vas, ugorah se i tiho nastavim da radim. Kao pčela, radim i čutim. Neki nisu radili, ali nisu ni čutili pa dobiše stan, podigoše se za čitavu pregršt bodova, sagradivši vikendice, kupiše kola.

-Ne kopčaš stvari, - prišapnu mi jedan prijatelj. - Daj se malo razdrmaj, pridi šefu, namigni, nasmijesi se. - Priпали mu cigaretu, poskoči po burek lakše je nego deljati tvrdo gvožđe.

I poslušam ja. I raskravi se šef. Prilika da mu pridem, ali to se ne čini u kancelariji, rekoše iskusniji. Na ulici, šef proleti kolima. Mislim se šta da radim? Onda poskupi benzin, poskupije dažbine za kola, poskupi hrana i stanarina (šef je imao ogromni stan) i vrati se u modu stari, zaboravljeni bicikl - sprava koja se može sačekati, prestati, svagdje i lako zaustaviti. Dode mojih pet minuta!

POSTSKRIPTUM

EKSKURZIJA

Tradicija organizovanja đakčkih ekskurzija u Ključu je ove jeseni izostala. Doduše, ne u potpunosti, već - djelomično. Jer, izleti su, valjda za promjenu organizovani samo za nastavnike: prvo u Mađarsku za prosvjetne radnike Srednjoškolskog centra „Lazar Đukić“, a zatim i za učitelje iz OŠ „Nikola Mačkić“ u Ohrid.

Sad je, čini se, red da i učenici organizuju sebi ekskurziju.

(NE)SKROMNOST

Svake subote u popodnevnim satima ulice u Mrkonjić-Gradu liče na folklorne parade. Na stranu to što povorke automobila zakrčuju ionak tijesne gradske ulice, ali dokle će se uvažavati običaj da se na ulici pjevai pleše i da se vozači prosto takmiče ko će duže i jače stisnuti sirenu.

Jedino su, inače, sve češći razvozi brakova, nešto skromniji.

USLOV

Prije 15 godina društveni proizvod po stanovniku bio je na području banjalučke regije manji od republičkog za 6,5 odsto, prije pet godina za 15, a sada je manji za 17 odsto.

Republički prosjek će se, očito je, moći dostići samo pod uslovom da druge regije u razvoju - zaostanu.

Himzo SKORUPAN

BICIKL

Spoznao je staze svog šefa, iscrtao ih, naučio, isprovjeravao i samo jednog dana izadem na ulicu i gledam na sat.

Sve znam: doći će iz desne uličice, okrenuti polako lijevo, usporiti na krivini, pogledati prema prozoru susjedne zgrade gdje uvijek stoji vazaz cvijećem uvijek u to vrijeme izlazi mlada, lijepa Ljubinka koju on pozdravi s osmijehom, a ona mu uzvraća takođe s osmijehom. Svaki sljedeći put dodaju koju riječ više i šef nastavlja raspoloženo, pjevajući. Pjeva jednu strofu (više ne zna, ne da mu se, kaže, da zapamti cijelu pjesmu iako to želi!). To sve traje pola minuta ili pedeseti i tri metra dužine. Sve izmjereno, sve poznato. Ja se postavljam na pravo mjesto, kad šef otpjeva strofu, kad još jednom pogleda u pravcu prozora lijepo Ljubinke i kad je još uvijek srećno raspoložen.

Cekam, namjestio sam se. I osmijeh mi tu i on, šef, idel' de kako uvijek, smješka se lijepo Ljubinki, pjevajući svoju strofu, završava, još jednom se obazre prema njenom prozoru u očekivanju da mu ona domahne i ja stupam u akciju. Pokazao sam osmijeh, podigao ruke i pokloni se nisko - iz mene procuri mliječ! Šef vrati svoju lijepu glavu u mome pravcu, namjesti se da mi otpozdravi, čini se da prikoči kad - naide drugi bicikl, zavezoni-glo, zakoči nenadano i dva bicikla se sudariše! Šef pade u prašinu, započe svada i mene lupi njegov bijesan pogled. Kao da sam ja to skuvao i skrivio!

Prenteli su me u bolnicu, iskrivljena lica i na sva pitanja ljekara, ja sam odgovarao jednom jedinom, običnom riječi:

-Bicikl!...

Slobodan JANKOVIĆ

HUMORESKA

Trezvenjak

Dok se sportisti ponose maratonskom kondicijom, sličan ponos obuzima trezvenjake. Oni smatraju podvigom što se na dugo staze uzdržavaju od alkohola.

Jedan notorni trezvenjak nije cijelog života okusio nijednu kap alkoholnih pića. Što nije propustio istaknuti pri susretu sa prijateljima koji su htjeli ponekad da ga počaste. Čak se godinama uspješno odupirao iskušenju koje se pravovremno javljalo u vidu želje da malo priuži u neku kafanu. Iako se želja odnosila samo na konzumaciju kiselu vode, ni to sebi nije priuštio, samo da neko ne bi pomislio da laže kada priča o svojoj odbojnosti naspram nedostojnih napitaka.

Jednog dana, potrefilo se baš u nedjelju po podne, osjetio je silnu žeđ. Uzeo je čašu i odvrtio slavnu, ali je samo mogao konstatovati da nema ni kapi vode, uz jetko mrmrlanje da ga čuđe nedjeljne popravke vodovoda.

Šta je drugo mogao nego da obuče praznično odijelo i sveže oko vrata raskošnu kravatu, pa da se zaputi do svog bifea, pošto samoposluge nisu radile.

Ponosno uzdignute glave došetao je do bifea „NON-STOP-SOK“. Motiv žedni kao više sile nadvladao je mučninu koju je osjećao pri pomisli da će morati makar i na trenutak da navratu u zadimljenu prostoriju u kojoj su brujali nesuisvisti glasovi. Napokon je otvorio ulazna vrata i krenuo prema šanku. Tog sudbonosnog trenutka prema njemu je iza šanka skočio robusni kelner i unio mu se u lice uz prodoran uzvik:

-Druže, vi juče niste platili tri vinjaka koje ste ovdje popili! -Izvripte, ali ja vinjake nisam okusio nikad u životu! Kako ćete tvrditi da pijem! Uostalom, ako mi ne vjerujete, podimo odmah na utvrđivanje istine putem alko-testa! - očajnički uzviknu nezvjerjeni trezvenjak.

-Vidi ti njega, em ne plaća, em izvodi lukavštine! - izdera se kelner, pa nastavi: - A što niste juče rekli da pristajete na testiranje, nego dolazite nakon dvadeset četiri sata, znajući za su već išezli tragovi vaše opijenosti!

Kelner se u svom upozoravajućem stavu toliko zaboravio da je prešao na ti: -Odmah da si platio tri vinjaka, dok te nisam pograbio za tu luksuznu kravatu!

Trezvenjak je, shvativši ozbiljnost prijatnje, pokorno izdao novčanik i platio tri vinjaka. Zatim je izletio iz bifea „NON-STOP-SOK“ ne tražeći kiselu vodu.

San BOROVNICA

Mihdat AJANOVIĆ

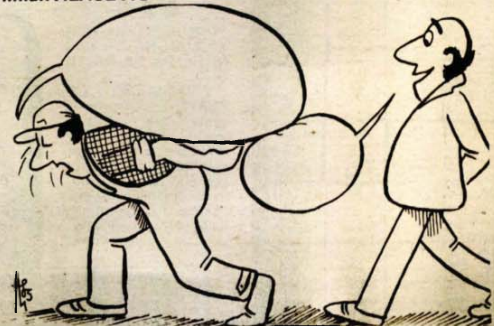

Majmunška posla

Na drvetu tek sazrelih plodova banane, našle se dvije majmunice i zapodjele razgovor

-Čujem da si nedavno postala majka?
-Da, draga moja.
-Čestitam ti rođenje i srećna sam što se povećao naš majmunski rod.
-Hvala najljepša, a šta je s tobom?
-Ja sam već odavno majka
-I, kako ti mali napreduje?
-Odično!
-Prema čemu ima afiniteta?
-Pa, ja sam ubijedena da će od njega nazalost postati čovjek.
-Otkud ti takva ideja?
-Od rođenja pravi gluposti.
Rade DERGOVIĆ

Milan ALAŠEVIĆ

DEBELI LJUDI

O DEBELI LJUDI KAKO STE ŠIROKI, PRAVE PLANINE IMATE HILJADU KILA PRAVA BRDA SLANINE

POTRUDITE SE MALO I DRŽITE DIJETU POKAŽITE DA NISTE NAJDEBLJI NA SVIJETU

VAMA GOVORIM VI ŠIROKI, DEBELI SVE ČETE POJESTI SVIJET ČE DA SE BIJELI

STRPITE SE MALO I NEMOJTE TOLIKO JESTI POD VAMA STOLICA NEĆE PUKNUT MOĆI ČETE MIRNO SJESTI
SMAIL KUŠTRIĆ
učenic IV razreda OŠ Mirko Višnjik

AFORIZMI

- Govori me podsjećaju na gerilski rat: bomba se na sve strane.
- Ko će sad jesti sarmu kad mnogi nemaju ni za kupus?
- Nove cijene će moći preživjeti samo hajduci i njihovi jataci.
- Političar je sličan lovcu: i kad je ulov slab, priča je bogata.
- Odluka je pala.
- Kunu se u pravac i oni što skreću.

Stevan STOJČIĆ

- Jako sam bolestan. Boli me briga.
- Stvoren je za velika djela. Krivična.
- Dogaću visoko. Učlanio sam se u planinarsko društvo.

Vitimir MIKIĆ

ŠARENICA

PROMJENA NEŠTO SE KRUPNO DESILO SA ČINOVNIKOM SVETKOM ČIM PIJE I DRUGIM DANOM A NE SAMO PETKOM!

USLOV KOD NAS SE POJEDINCI NAJU NA PRIVREMENOM RADU TEK KAD SE PRETHODNO DOBRO NAKRADU!

PREDIZBORNO UBJEDIVANJE „SIDI DOLE BUDI DRUG DAJ I MENI JEDAN KRUG“

KRITERIJUM OBİČNO BRANI RADNIČKA PRAVA ONAJ ŠTO NE BI ZGAZIO NI MRAVA!

BOŽO MARIĆ

HUTO „KRAJINATURIST“
BANJALUKA
Radna organizacija „Sava“
Bosanska Gradiška
objavljuje
OGLAS O

LICITACIJI

osnovnih sredstava

1. kombi TAM 2001 „furgon“, godina proizvodnje 1977., u voznom stanju, registrovan do juna 1986. godine, početna cijena 682.850 dinara
2. grill-kiosk K-67 proizvođača IMGRAD Ljutomer, početna cijena 439.065 dinara.

Javna prodaja će se obaviti dana 11.11.1985. godine u 12 sati u salonu hotela „Kozara“ u Bosanskoj Gradišci.

Pravo učešća na licitaciji imaju sva pravna i fizička lica koja do početka licitacije na blagajni Radne organizacije uplate 10% od početne cijene sredstava za koja su zainteresovani.

Kombi se može pogledati svakim danom od 7 do 15 sati pred hotelom „Kozara“ Bos. Gradiška, a kiosk svakog dana od 7 do 15 sati pred Gradskim stadionom u Bosanskoj Gradišci.

Porez i troškovi prenosa vlasništva padaju na teret kupca.

U slučaju neuspjele treće licitacije sredstva će se prodati slobodnom pogodbom.

U našem oglasu objavljenom u „Glasu“ od 4.11. ove godine vršimo

ISPRAVKU

Oglašeno radno mjesto referent (organizator proizvodnje) prima se na određeno vrijeme do povratka radnice sa trudničkog bolovanja.

RO KOOPERACIJA OOK DRAKSENIĆ BOSANSKA DUBICA

SOUR KPK „KRAJIŠNIK“ BANJALUKA

PROMETNA RADNA ORGANIZACIJA
„KRAJIŠNIK—COMMERCE“ BANJALUKA

raspisuje

OGLAS

za popunu upražnjenih poslova i radnih zadataka

1. skladištar u otkupnoj stanici Prijedor... 1 izvršilac
2. skladištar u otkupnoj stanici Bijeljina... 1 izvršilac
3. skladištar u otkupnoj stanici B. Luka... 1 izvršilac
4. vozač teretnog vozila u otkupnoj stanici B. Luka... 1 izvršilac
5. magacinski radnik u otkupnoj stanici B. Luka... 1 izvršilac

USLOVI:

- Pod rednim brojem 1 — SSS, KV — ekonomskog ili kožarskog smjera
- provjera znanja i radnih sposobnosti rad se zasniva na neodređeno vrijeme.
- pod rednim brojem 2 — SSS, KV — ekonomskog ili kožarskog smjera
- provjera znanja i radnih sposobnosti rad se zasniva na neodređeno vrijeme.
- Pod rednim brojem 3 — SSS, KV — ekonomskog ili kožarskog smjera
- provjera znanja i radnih sposobnosti rad se zasniva na određeno vrijeme (do povratka radnika sa odsluženja vojnog roka).
- Pod rednim brojem 4 — VKV, KV — saobraćajni smjer
- provjera znanja i radnih sposobnosti rad se zasniva na neodređeno vrijeme.
- Pod rednim brojem 5 — PK, NK — osmogodišnja škola rad se zasniva na neodređeno vrijeme.

RADNO ISKUSTVO:

- Pod rednim brojem 1 — 1 godina
- Pod rednim brojem 2 — 1 godina
- Pod rednim brojem 3 — 1 godina
- Pod rednim brojem 4 — 6 mjeseci
- Pod rednim brojem 5 — 3 mjeseca

Kandidati su dužni dostaviti sljedeće dokumente:

1. uvjerenje o završenoj školskoj spremi
2. uvjerenje o radnom iskustvu
3. uvjerenje o radnoj sposobnosti

Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu „Glas“, a sva potrebna dokumenta dostaviti na adresu:

Prometna radna organizacija
„Krajišnik-Commerce“
Banjaluka, Aleja JNA br. 1
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzeti u razmatranje.

SOUR „KRAJINATURIST“ BANJALUKA
HOTELSKO UGOSTITELJSKA RADNA
ORGANIZACIJA
„KONTINENTAL“
OOUR MJEŠOVITO UGOSTITELJSTVO
BANJALUKA

Radnički savjet OOUR-a Mješovito ugostiteljstvo HURO „Kontinental“ Banjaluka, na sjednici održanoj dana 30.10.1985. g. donio je odluku da se raspiše

KONKURS

za izbor radnika na poslovima i zadacima sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima čiji mandat traje 4 godine

1. UPRAVNIK — poslovne zajednice RESTORAN „BULEVAR“ — 1 izvršilac

USLOVI:

Osim opštih uslova predviđenih zakonom i samoupravnim opštini aktima za zasnivanje radnog odnosa, kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće posebne uslove:

— traži se VSS — VKV (viša školska sprema ekonomskog smjera ili VKV ugostiteljski radnik) sa tri godine radnog iskustva.

Kandidati treba da posjeduju organizacione sposobnosti, te da su moralno-politički podobni za vršenje poslova, odnosno da ne postoji smetnja iz člana 511 ZUR-a.

Uz prijavu priložiti:

— dokaz da ispunjavaju uslove navedene u konkursu.

Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova konkursa slati na adresu: Kadrovska služba HURO „Kontinental“ OOUR-a Mješovito ugostiteljstvo Banjaluka S. Markovića bb.

Nepotpune i neblagovremeno podnesene molbe neće se uzeti u razmatranje.

GRO „NOVA ŠTAMPA“
BOSANSKA GRADIŠKA

Na osnovu ukazane potrebe i odluke Radničkog savjeta broj: 01-628/85 od 31.10.1985. godine raspisuje se

KONKURS

za prijem radnika na poslove i radne zadatke:

1. SEKRETAR RADNE ORGANIZACIJE — na određeno vrijeme do povratka radnice sa trudničkog bolovanja — 1 izvršilac
2. RUKOVODILAC FINANSIJSKO-KNJIGOVODSTVENE I PLANSKE SLUŽBE — na neodređeno vrijeme — 1 izvršilac.

USLOVI:

Osim opštih uslova propisanih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

Pod 1. završen pravni fakultet ili viša upravna škola i radno iskustvo najmanje 2 godine u struci.

Pod 2. završen ekonomski fakultet ili viša ekonomsko-komercijalna škola, sa najmanje 2 godine radnog iskustva u struci.

— Uz prijave na konkurs potrebno je dostaviti sljedeće:

— dokaz o stručnoj spremi i radnom iskustvu.

Konkurs ostaje otvoren najmanje 15 dana — odnosno do popune sa izvršiocima, a objavljuje se u listu „GLAS“ Banjaluka.

Prijave slati na adresu: GRO „Nova štampa“ Bosanska Gradiška — Konkursnoj komisiji.

— Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

SOUR „ALHOS“
RADNA ORGANIZACIJA „BLIK“
BANJALUKA

OGLAS

za prijem radnika i to:

1. mehaničar II grupe na neodređeno vrijeme u RJ-3 Skender-Vakuf — 1 radnik
2. kuhar na neodređeno vrijeme u RJ-3 Skender-Vakuf — 1 radnik
3. električar na neodređeno vrijeme u RJ-3 Skender-Vakuf — 1 radnik
4. tehnolog na neodređeno vrijeme u RJ-3 Skender-Vakuf — 2 radnika
5. NK radnik na obuku u RJ-3 Skender-Vakuf - 26 radnika

Uslovi:

Osim opštih uslova, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

Pod rednim brojem 1 III stepen složenosti posla, odnosno KV Škola učenika u privredi sa šest mjeseci radnog iskustva.

Pod rednim brojem 2, III stepen složenosti posla, odnosno KV ugostitelj sa šest mjeseci radnog iskustva.

EDRO „ELEKTROKRAJINA“ BANJALUKA
OOUR „ELEKTRO BANJALUKA“ BANJALUKA

Na osnovu člana 26. Pravilnika o radnim odnosima OOUR-a „Elektro Banjaluka“ Banjaluka, Komisija za radne odnose OOUR-a raspisuje

OGLAS

ZA PRIJEM RADNIKA U RADNI ODNOS

1. HIGIJENIČAR POSLOVODNOG PROSTORA,

na neodređeno vrijeme — 1 radnik

2. KNJIGOVODJA OSNOVNIH SREDSTAVA,

na određeno vrijeme, do povratka radnice sa porodijskog odsustva — 1 radnik

3. ISPRAVAK OBRAČUNA POREKLAMACIJAMA I ODJAVAMA,

na određeno vrijeme, do povratka radnice sa porodijskog odsustva — 1 radnik

4. TELEFONISTA, do povratka radnice sa porodijskog odsustva — 1 radnik

Osim zakonom utvrđenih uslova, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove.

Pod 1. osmogodišnja škola.

Pod 2 i 3 — ekonomski tehničar ili gimnazija

— 6 mjeseci radnog iskustva

Pod 4. — KV radnik sa ispitom za obavljanje poslova manipulant na telefonskoj centrali.

— šest mjeseci radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

Uz prijavu kandidati treba da dostave dokaz o završenoj školi, a pod 2, 3 i 4 i uvjerenje o radnom iskustvu.

Neblagovremene i nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje.

Prijave slati na adresu: EDRO „ELEKTROKRAJINA“ BANJALUKA

OOUR „ELEKTRO BANJALUKA“ BANJALUKA, Ul. m. Tita 79.

Komisija za radne odnose OOUR ENERGOPETROL PRIJEDOR, na sjednici održanoj dana 6.11.1985. godine na osnovu člana 9. Pravilnika o radnim odnosima donijela je Odluku o raspisivanju:

OGLASA

za prijem radnika na poslove odnosno radne zadatke

1. PRODAVAČ NA BENZINSKOJ STANICI DRAKSENIĆ

na neodređeno vrijeme — 1 izvršilac

Osim opštih uslova predviđenih zakonom, radnici treba da ispunjavaju i posebne uslove iz Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji odnosno sistematizaciji poslova odnosno radnih zadataka.

1. KV trgovac ili SSS ekonomskog smjera, za sve radnike, odnosno kandidata položen ispit za rukovanje zapaljivim tečnostima i 6 mjeseci radnog iskustva na tim ili sličnim poslovima.

Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Uz prijavu kandidati su dužni dostaviti:

— svjedočanstvo o završenom ispitu,

— uvjerenje o položenom ispitu za rukovanje zapaljivim tečnostima,

— potvrda o radnom iskustvu.

Prijave sa dokumentima slati na adresu: OOUR „ENERGOPETROL“ PRIJEDOR, 79208 Brežičani, sa naznakom „za Oglas“.

Pod rednim brojem 3. V/III stepen složenosti posla, odnosno VK/KV Škola učenika u privredi sa šest mjeseci radnog iskustva.

Pod rednim brojem 4. VII/VI/IV stepen složenosti posla, odnosno VSS/VS/SSS konfektor sa jednom godinom radnog iskustva.

Pod rednim brojem 5. da su NK radnici. Kandidati se primaju na obuku. Obuka će trajati do osam mjeseci, što prvenstveno zavisi od uspjeha, odnosno obuke pojedinačno.

Za vrijeme trajanja obuke radnici ostvaruju pravo na topli obrok i pravo na nagradu u iznosu od 1.000. — dinara za prvi mjesec obuke, a za ostale mjeseci 2.000,00 dinara.

Nakon završenja obuke kandidati će polagati ispit, te nakon položenog ispita sa kandidatima će se zasnovati radni odnos.

Testiranje prijavljenih kandidata pod rednim brojem 5. obavice se u Radnoj organizaciji „Blik“ RJ-3 u Skender-Vakufu dana 20.11.1985. godine (srijeda) u 9 sati.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u sredstvima javnog informisanja.

Prijave sa potrebnim dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostaviti na gornju adresu.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

Dana 10. novembra 1985. godine navršava se šest mjeseci od prerane smrti našeg dragog

IBRO TARTIĆ

Obavještavamo rođake, prijatelje i poznanike da ćemo toga dana u 11,00 sati obići njegov grob na Novom groblju u Banjaluci, položiti cvijeće i odati dužno poštovanje našem dragom lbr.

OZALOŠČENA PORODICA TARTIĆ
056111

Dana 10. novembra 1985. godine navršava se šest mjeseci od prerane smrti našeg dragog

LJUBOMIRA SREDIĆA

Toga dana posjetićemo njegov grob i odati mu dužno poštovanje.
PORODICA SREDIĆ
056118

Dana 9. novembra 1985. godine navršava se sedam dana od smrti našeg dragog oca, svekra i djeda

MUHAREMA ŠAHURIĆA

OZALOŠČENA PORODICA ŠAHURIĆ
056109

10. novembra 1985. godine navršava se šest mjeseci od smrti našeg dragog tate

DŽEVADA JAŠAREVIĆA

U našim srcima živi voljen i nezaboravljen
NJEGOVI NAJMILIJ
056081

U subotu 9. novembra 1985. godine navršava se tužna godina od iznenadne smrti našeg dragog

MIRKA DRINIĆA
(iz BOSANSKE GRADIŠKE)

Toga dana u 10 sati posjetićemo njegov grob u KOZINCIMA i položiti cvijeće.
Sa tužnim sjećanjem: porodica, rodbina i prijatelji.
056126

Na osnovu odluke o potrebi povećanja broja radnika od 6.11.1985. godine SOUR „Agrokomerc“, RO „Pržionica“ Velika Kladuša, raspisuje

OGLAS

za obavljanje poslova i radnih zadataka NK radnici u proizvodnji

- 1. NK radnici - muška radna snaga... 10 izvršilaca
- 2. NK radnici - ženska radna snaga... 40 izvršilaca.

Radni odnos se zasniva na određeno vrijeme u trajanju od 2 mjeseca.

Pored uslova propisanih zakonom kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- I - završen osnovna škola, - regulisana vojna obaveza
- II - završena osnovna škola.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u banjalučkom listu „Glas“.

Prijave na oglas sa potrebnim dokazima slati na adresu:

SOUR „Agrokomerc“
VELIKA KLADUŠA
Nepotpune prijave neće se uzimati u razmatranje.

UDRUŽENJE DISTROFIČARA BANJALUČKA RASPIJUJE

PONOVNU JAVNU

LICITACIJU

za 14.11.1985.g. (četvrtak) sa početkom u 11.00 sati ispred prostorija Uдруženja distrofičara Banjaluka, Akifa Seremeta „L“ (Paskolina ciglana), i to za:

- 1.) Putničko vozilo „CITROEN“-GA-god. proizvodnje 1981. u voznom stanju, reg. br. BL-976-26 sa početnom cijenom od 600.000.-din.
- 2.) Zimske gume za navedeno vozilo - dimenzija 155x15 - 4 komada početna cijena 8.000,00 din. po komadu
- 3.) Ljetne gume nove - dimezija 165x13 - 5 komada sa početnom cijenom od 8.000,00 din. po komadu
- 4.) Ljetne presvlake za CITROEN GA-početna cijena 9.000,00 dinara.
- 5.) FOTOKOPIR APARAT—DIGITRON REX—ROTARY-5080-SM-potpuno ispravan, kopira, formate A4, B4, i 8 i1/2 sa početnom cijenom od 700.000 - dinara.

Ukoliko i druga licitacija ne uspije, navedena roba će se izložiti prodaji po slobodnoj pogodbi na dan 16.11.1985. g. - SUBOTA u 10,00 sati ispred prostorija Uдруženja distrofičara Banjaluka.

Uslovi za licitaciju su isti kao i prvu, čiji je oglas objavljen 31.10.85.g.

KOMISIJA ZA RADNE ODNOSNE radne organizacije „22. decembar“ Banjaluka, Aleja JNA 7 objavljuje

OGLAS

za popunu radnih mjesta

- 1. Portir-čuvár-pripravník-dva izvršioća. Rad se udružuje na neodređeno vrijeme.
- 2. Portir-čuvár-jedan izvršilac. Rad se udružuje na neodređeno vrijeme.

3. Mehaničar za održavanje mašina-jedan izvršilac.

Rad se udružuje na određeno vrijeme do šest mjeseci u PJ Gornji Ribnik.

Pored opštih zakonom predviđenih uslova učesnici u oglasu treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

Pod rednim brojem 1. da imaju završenu školu za tercijarna zanimanja protupožarnog smjera bez radnog iskustva.

Pod rednim brojem 2. da imaju završenu školu za tercijarna zanimanja protupožarnog smjera sa ili bez radnog iskustva.

Pod rednim brojem 3. da imaju završenu ŠUP smjer precizni mehaničar, sa radnim iskustvom od šest mjeseci.

Oglas ostaje otvoren osam dana po objavljivanju u listu „Glas“ Banjaluka.

Molbe sa dokumentima o stručnoj spremi podnose se Komisiji za radne odnose sa naznakom: za Oglas.

Nepotpune i neblagovremene molbe neće se uzimati u razmatranje.

KNEŽOPOLJKARADNA ORGANIZACIJA TEKSTILNE INDUSTRIJE OOUR „KONFEKCIJA“ sa neograničenom solidarnom odgovornošću Bosanska Dubica

Na osnovu odluke Komisije za radne odnose OOUR-a „Konfekcije“ i Komisije za radne odnose Radne zajednice Bos. Dubica raspisuje se sljedeći

OGLAS

o udruživanju novčanih sredstava za proširenje kapaciteta proizvodnje:

USLOVI:

- 1. Udruživanje sredstava izvršice se u iznosu od 10-15.000 DM., a u cilju kupovanja konfekcijske mašine TIP -mašina za izradu pinti hlača.
- 2. Uslovi vraćanja udruženih sredstava su: Povrat sredstava vrši se u dinarskoj protiv vrijednosti i kamatom od 10% i rokom vraćanja 3 godine

3. Za građanina koji udruži sredstva obezbjeđuje se zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme u OOUR-u „Konfekcija“ prema stručnoj spremi ili radom stečenoj sposobnosti.

4. Pored napred navedenih uslova radnik mora ispunjavati i uslove iz člana 168 ZUR-a. (opšta zdravstvena sposobnost)

Ostali detalji regulisaće se posebnim ugovorom.

Zainteresovani građani mogu slati molbu na adresu:

Komisija za radne odnose ROTI „Knežopoljka“, OOUR „Konfekcija“, Bos. Dubica sa naznakom: za oglas.

Za prijem izvršilaca radi obavljanja sljedećih poslova i radnih zadataka:

- 1. MEDICINSKA SESTRA - 1 (jedan) izvršilac, - radni odnos se zasniva na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci.

POSEBNI USLOVI:

- srednja medicinska škola,
- radno iskustvo u funkcionalnoj dijagnostičkoj laboratoriji u trajanju od 6 mjeseci.

- 2. KUHAR — 1 (jedan) izvršilac, - radni odnos se zasniva na određeno vrijeme do povratka radnice sa trudničkog bolovanja.

POSEBNI USLOVI:

- KV radnik ugostiteljskog smjera - struke - kuharskog smjera.
- radno iskustvo 6 mjeseci.

Rok za prijavljivanje je 8 dana od dana objavljivanja oglasa u sredstima javnog informisanja.

Uz prijavu obavezno predložiti dokazne isprave kojima se obezbjeđuje ispunjavanje opštih i zdravstvenih uslova (izvod iz MKR, dokaz o završenoj školi traženju oglasom, potvrda o radnom iskustvu).

Prijave i dokazne isprave slati na adresu: ROTI „Knežopoljka“ Bos. Dubica. Ul. Nikole Luketića 109, sa naznakom: za oglas.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

SOUR GIK „KOZARA“ BANJALUKA RO „SLOGA“ OOUR VIGM „UNA“ BROJ: 1676 Datum, 02.11.1985. godine.

Na osnovu čl. 12. do 20. Pravilnika o Radnim odnosima OOUR „UNA“ odluke radničkog savjeta od 28.10.1985. godine, Komisija za radne odnose raspisuje

OGLAS

za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme

- 1. KV AUTO—MEHANIČAR, 1. izvršilac

Uslovi: Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa kandidat treba da ispunjava i posebne uslove, odnosno da ima završenu školu za KV auto-mehaničara (III stepen) i da ima radno iskustva jednu godinu u struci.

Prednost imaju kandidati koji imaju položen vozački ispit „C“ ili više kategorije. LD je po Pravilniku o raspodjeli sredstava za LD.

Oglas je otvoren osam dana od dana objavljivanja.

Prijave na oglas uz dokaze o stručnoj spremi (kvalifikaciji) i radnom iskustvu slati na adresu RO „Sloga“ OOUR „UNA“ Bosanska Dubica - Komisija za radne odnose.

RO MEDICINSKI CENTAR „27. JULI“ TITOV DRVAR OOUR DOM ZDRAVLJA SA APOTEKOM „SIMO BAJIĆ“ BOS. GRAHOVO

Na osnovu odluke Radničkog savjeta, OOUR Dom zdravlja sa apotekom „Simo Bajić“ Bos. Grahovo. RASPIJUJE

KONKUS

za izbor i imenovanje na naredni mandatni period od 4 godine

1. Direktora OOUR-a Dom zdravlja sa apotekom „Simo Bajić“ Bos. Grahovo USLOVI KONKURSA:

Pored uslova predviđenih Zakonom i Društvenim dogovorom o kadrovskoj politici kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

- da je lekar specijalista sa jednom godinom radnog iskustva ili lekar opšte prakse sa četiri godine radnog iskustva,
- da nema smetnji po članu 511. ZUR-a.

Na Konkurs se mogu prijaviti kandidati koji u potpunosti ispunjavaju uslove konkursa.

Rok za podnošenje prijava je 15. dana od dana objavljivanja konkursa u dnevnoj štampi.

Prijave slati na adresu: OOUR Dom zdravlja sa apotekom „Simo Bajić“ Bos. Grahovo-sa naznakom „Za konkurs“.

UJEDNO:

Na osnovu člana 20. Pravilnika o radnim odnosima, Komisija za radne odnose OOUR-a Dom zdravlja sa apotekom „Simo Bajić“ Bos. Grahovo, objavljuje

OGLAS

za popunu poslova i radnih zadataka

- 1. Blagajnika u apoteci jednog izvršioća na neodređeno vrijeme
- 2. Blagajnika, fakturistu i materijalnog knjigovodku jednog izvršioća na određeno vrijeme do povratka radnice sa bolovanja.

USLOVI: Pored opštih uslova predviđenih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

- da su završili srednju školu ekonomskog smjera sa jednom godinom radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

Prijave slati na adresu: OOUR Dom zdravlja sa apotekom „Simo Bajić“ Bos. Grahovo sa naznakom: „Za oglas“.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: ŠTA MISLITE O ZAJMU ZA ZAPOŠLJAVANJE?

ZA POHVALU

Radenko Kesar, student:

—Lično nemam sredstava da učestvujem u zajmu, ali akcija je svakako za pohvalu. Mislim da bi se ipak trebalo pitati inas kojićekamo na posao kako da se prikupljena sredstva preraspodijele. Jer će radni kolektivi napraviti planove prema svojim željama, bez mnogo prihvaćenih primjedbi sa strane.

PRIVREMENO RJEŠENJE

Aida Kartal, asistent na Ekonomskom fakultetu:

—Vjerujem da je zajam samo privremeno rješenje u ngomilanim problemima naše privrede. Tek toliko da se uzme malo daha. Nisam sigurna da će se moći prikupiti izuzetno visoka sredstva, jer ni ja kao magistar ekonomskih nauka ne mogu da odvojim neki znatniji iznos osvoje mjesečne zarade. Rješenje treba tražiti i u većoj afirmaciji male privrede, za koju u našoj republici nadležni organi imaju malo sluha.

BRŽE DO POSLA

Darko Đuran, referent prodaje:

—Iz ličnog iskustva mi je poznato koliko je teško biti nezaposlen i naći posao. Zato ću u svakom slučaju podržati akciju da bih konkretno pridonosio svojim drugovima da brže nađu radno mjesto. Njihovim zapošljavanjem će i moja prodaja sigurno ići naprijed.

PODRŽATI AKCIJU

Mustafa Jusufović, pijlar:

—Mnogu radim pa nemam vremena da pratim društvena zbivanja, ali sa zajmom sam ipak upoznat. Svakako da ću se i ja pridružiti ovoj akciji, jer želim da pomognem nezaposlenoj omladini. Od njihovog budućeg rada zavisice i prosperitet svijeta nas, a na to se mora misliti.

R. JUKIĆ

ZANIMLJIVOSTI

OTKRIĆA

„Hemosunder“

Bračni par Bonaventura, sa Medicinskog fakulteta u San Diegu, pronašao je uređaj koji će ronionicima obezbijediti neograničen boravak pod vodom.

Pronalazak je, tvrde, epohalan. Iz temelja će izmijeniti našu vezu s podvodnim svijetom. Potpuno se razlikuje od svih dosadašnjih prijedloga i pokušaja, pa i teorija. U stvari, još 1969. godine, pišući o budućnosti, čuveni okeanograf Žak Kusto, pomenuo je čovjeka koji živi pod vodom. Nazvao ga je Homo aquaticus — ljudsko biće koje je hirurškim zahvatom preskočilo milione godina evolucije i prilagodavanja drugačijim uslovima života. Njegova pluća zamijenila bi specijalnu tečnost, koja krvotoku obezbjeđuje neophodan kiseonik. Čovjek pod vodom je potpuno slobodan: zabavlja se, spava, uzgaja ribe, popravlja podmornice, bavi se istraživačkim radom, može se spustiti u dubinu koliko hoće i ostati tamo koliko god želi. O istovrsti razmišljao je istraživač na nauku Emil Gijeri, Kustooev zemljak. U venama njegovog čovjeka-ribe teče krv obogaćena hemoglobinom i pomiješana s rastvorom u kojem ima najviše kiseonika.

Za ove i slične teorije sada bi se već moglo reći da pripadaju istoriji. Jer, čovjek-riba bračnog para Bonaventura koristio bi jednostavan uređaj koji radi na principu ribljih škrga. Svoje ideje, pronalazak pod imenom „hemosunder“, i rezultat 10-godišnjeg istraživanja iznijeli su, krajem prošle godine, na međunarodnom kongresu kojije u Italiji organizovalo Društvo za podvodnu medicinu.

Dr Džozef i Čelija Bonaventura došli su na genijalnu ideju: krvlju iz ruke poprskali su komadić sunderastog materijala — polimer uretana, koji se inače koristi za jastuke. Zatim su sunder iscijedili i dobili ono što su i očekivali. Hemoglobin iz krvi čvrsto se vezao za strukturu polimera i načinio sastav koji su nazvali „hemosunder“. Hemoglobin je pri tome ostao aktivan i u vodi se ponaša kao da pripada krvi ribe.

Ovaj protein, koji proizvode crvena krvna zrnca, ima ulogu da zadrži i prenese kiseonik od svih ćelija i tako zadovolji njihove metaboličke potrebe. Istovremeno, sakuplja otpadne materije procesa razmjene, kao što je ugljen-dioksid (CO₂), dovodeći ga u pluća, odakle se izdisanjem izbacuje iz organizma.

Kada su utvrdili da hemoglobin i izvan organizma zadržava ove svoje osobine, supružnici Bonaventura su se potrudili da izmjere koliko kiseonika određen komadić sundera može zadržati i prestijeti. A onda su načinili uređaj koji koristi kiseonik sakupljen uz pomoć „hemosundera“.

D. T.

RADIO-PROGRAM

SUBOTA 9. novembra
INEDJELJA 10. novembra
BANJALUKA

SUBOTA*

Program emituje na ST 280 metara (1071 kHz) i UKT 95,9 MHz

7.00 — Početak programa
7.05 — MUZIKA — NOVOСТИ — MUZIKA
7.30 — Vijesti
7.45 — Oglasi i obavještenja
8.00 — Mj predlažemo — vi hirate
9.00 — GOST PROGRAM
10.00 — Hit programa
10.10 — Rezervisano vrijeme
10.20 — Magazin sedam
11.00 — SPORTSKI ŽURNAL
11.20 — Radio-radar
12.00 — Završetak programa
Od 12.00 do 7.00 — PRVI PROGRAM
RADIO — SARAJEVA
NEDJELJA
7.00 — Početak programa
7.05 — MUZIKA — NOVOСТИ — MUZIKA
7.30 — Vijesti
7.45 — Oglasi i obavještenja
8.00 — AIPK „BOSANSKA KRAJINA“ NA TALASIMA
KRAJISKIH RADIO — STANICA
8.30 — Poželjeti ste — izvodimo
10.00 — JEDINSTVENI U ODBRANI I ZAŠTITI
10.20 — Magazin sedam
11.00 — Muzika za nedjeljno raspoloženje
11.30 — EMISIJA NA UKRAJINSKOM JEZIKU
12.00 — Završetak programa
Od 12.00 do 01.00 — PRVI PROGRAM
RADIO — SARAJEVA
BOSANSKA GRADIŠKA
8.00 — POČETAK NAVEJAVE PROGRAMA
8.05 — Muzika i informacije — muzika
8.50 — Oglasi i obavještenja
9.00 — Odabrali smo za diskofile
9.30 — VJESTI i sportska hronika
9.40 — Narodna muzika
10.00 — IZ PEDAGOŠKE PRAKSE
10.30 — IZ MELODIJE U MELODIJU
11.00 — KABARE, 202. zabavno-muzička emisija
12.00 — Odjava i završetak programa Radio Bosanske Gradiške
12.00 — 14.00 ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO — STANICA BiH (Susret na talasau)
7.55 — POČETAK NAVEJAVE PROGRAMA
8.00 — „ZELENA POLJA“, emisija za poljoprivrednike i selo
8.30 — Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9.00 — Oglasi i obavještenja
9.10 — Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
10.00 — HUMORISTIČKI RADIO — TALAS
10.10 — Želite, čestitate, pozdravljate, — dokrajca programa u 12.00 VJESTI

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kilohere i UKT 98,3 megaherca

SUBOTA, 9. NOVEMBRA
9.00 — Muzika, informacije, reklame poruke, i oglasi iz radni kolektiva
10.00 — Gost program: (Ostaja Stojičić Ole pjesnik)
11.00 — Izvodi iz diskusija sa savjetovanjima posvećenog aktivnostima upisa narodnog zajma za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini.
12.00 — Zajednički program radio-stanica BiH
14.00 — POMAK, prnjavorске omladinske aktuelnosti
16.00 — Odjava programa
NEDJELJA, 10. NOVEMBAR
7.58 — Najava nedjeljnog aktuelno-informativnog i zabavnog programa Radio-Prnjavora
8.30 — Iz sata u sat, vijesti, informacije, osvrti, komentari muzika iz programa emisije „Naše želje, čestitke i pozdravi“
16.00 — Odjava programa.

SRBAC

NEDJELJA

8.00 — Nedjeljni program Radio-Srpeca (muzika, EPP, oglasi, Nedjeljom za selo, AIPK na talasima, reportaža, želje...)
12.00 — Odjava i završetak emitovanja
SUBOTA
9.00 — Najava programa
9.10 — Vijesti
9.15 — Zanimljivosti iz komune
10.00 — Revija želja, čestitki i pozdrava...
11.00 — Odjava programa
NEDJELJA
9.00 — Najava programa
9.15 — EPP
9.30 — Reportaža, zapisi...
10.00 — Nedjeljni žurnal
10.30 — Putokaz — omladinska emisija
11.00 — Revija želja, čestitki i pozdrava...
12.00 do 13.00 — Odjava programa

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA

11.00 — Najava i pregled programa
11.05 — PRIJEPODNEVNI MAGAZIN — za svakog ponešto
12.00 — Susret na talasau
14.00 — Kombinac na talasima
14.30 — Vijesti
14.35 — Sad smo mi na redu — omladinski program
15.30 — Protokle sedmice u bosanskohercegovačkoj komuni
15.40 — Obavještenja i oglasi
16.00 — Odjava programa

BOSANSKI NOVI

SUBOTA

9.00 — I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodijadana)
9.10 — Želje slušalaca
10.00 — Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo kombinat na talasima krajiskih RST)
10.30 — Nastavak ispunjavanja vaših želja
11.00 — Hronika 6 radio-dana (IPP-pregled aktuelnosti na kraju nedjelje)
11.15 — EPP-prospekt
11.30 — Rezervisano za... (dokumentarni program)
12.00 — Zajednički program RS BiH
14.00 — Odjava programa i najava ponovnog susreta

NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO — PROGRAM
KLJUČ
NEDJELJA
10.00 — Najava programa i vijesti
10.30 — Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11.00 — Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12.00 — Emisija za selo i AIPK na talasima
13.00 — Nedjeljom za mlade i odjava programa
14.00 — Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva

PRIJEDOR

SUBOTA

9.00 — Najava programa
9.03 — Noviteti disk-produkcije
9.30 — Jugoton-ekspres
10.00 — Subotom zajedno
11.00 — Čestitke, želje, pozdravi
13.00 — Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO — PROGRAM

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — INDIANA DŽONS (američki) 11, 16, 18 i 20 sati
VRBAS — OBRAČUN U ANADOLJI (turski) u 10, 16, 18 i 20 sati.
PALAS — (velika sala) INDIANA DŽONS (američki) u 10, 16, 18 i 20 sati a u 22 sata USAMLJENI TATA (američki), (mala sala) DJEVOJČKI INTERNAT u 16,30, 18,30 i 20,30 sati a u 10 sati mađarski film GUŠČAR MATIJA.

DOM KULTURE

Izložba Ljubomira Stahova i Jadranke Stojković.
U nedjelju u 11 sati film za omladinu i djecu „Carobni pasulj“.

NARODNO POZORIŠTE

U nedjelju u 19 sati koncert KUD-a „Karlo Rojč“

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka.

STALNA POSTAVKA SPOMEN-ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakodnevna sem ponedjeljka od 9 do 15 sati. Subotom, nedjeljom i praznikom od 9 do 13 sati

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.

Odjeljenje u Međanu radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.
Odjeljenje u Budžaku radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo apoteke 1. maj, u Ulici Vladimira Nazora 21, telefon 21—914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turisti 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Stavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
— Centar za obavještenja 985.
Služba za interventne kvarove
„Vodovoda i kanalizacije“
tel. 40-811 i 40-815

POLASCI VOZOVA

Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpik), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).

Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.

Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odjava za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni).

Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrzani).

Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZovi

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01...

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

Za ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00, 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.

Za BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30
Za LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25.

Za SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (uprolazu u 10,00, 13,35 i 15,15).

Za KRANJSKU GORU: 13,15.

Za TUZLU 05,35 i 15,45

Za DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (pobaci u prolazu)

Za MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00.

Za BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati).

Za NOVI SADI: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 14,40).

Za DERVENTU: u 12,00 sati.

Za PRIJEDOR: u 4,45 sati.

Za KUKOLJE i SRBAC: u 6,15 a povratka iz Srpeca u 11 sati.

Za SRBAC: u 17,15.

AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI-PALANKA u povratku saobraća preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJ-DANA sa polaskom iz LUŠCI-PALANKE u 5,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10 sati.

Za ROVINJE: 7,45, 19,45

Za RIJEKU: 6,00, 7,45, 22,00.

Za UMAG: 6,00.

Za SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)

Za ŠIBENIK: 7,30, 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture 9. 10. novembra prikazuje se film u 10 i 20 sati DVOBOJ I SNAŽNIH.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 20 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITALONICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati.

Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Oravici (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putovi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 u radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradacima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813—130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvarase i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813—433.

Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813—500.

Turist-biro 813—080.

Taksi — stanica 811—716

„Elektro — Bosanska Gradiška“ 813-344.

ČELINAC

9. Nema kino-predstave, a 10. novembra u 19,30 sati prikazuje se film BOMBARDER.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR — VAROŠ

U Kino-sali „25. maj“ u subotu nema kino-predstave, a u nedjelju prikazuje se film ISTINITE PRICE.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a u subotom od 7 do 24 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTASI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Maslić“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati. telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER — VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sati, telefon 890-820.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 860-190

SUP 860-001. Autobuska stanica: 860-462.

IZVRŠNO VIJEĆE SRBIH

EFIKASNIJI INSPEKCIJSKI NADZOR

SARAJEVO, 8. novembra - Izvršno vijeće Skupštine SR Bosne i Hercegovine danas je, kako je saopšteno, razmatralo Prednacrt zakona o organima društvenih prihoda čijom se rješavanju potpunije uređuju pitanja efikasnijeg vršenja inspekcijaskog nadzora u opštinama i Republici. Posebno se naglašava uloga republičke inspekcije i republičkih inspektora društvenih prihoda, te predviđa mogućnost organizovanja isturenih odjeljenja republičke inspekcije u opštini za jednu ili više međuoopštinskih regionalnih zajednica.

IZVUČENI PAROVI TREĆEG KOLA KUPA UEFA

HAJDUK IGRA SA DNJEPROM

CIRIH, 8. novembra (Rojter) - U Cirihu je izvučen žrijeb za treće kolo Fudbalskog kupu UEFA. Sasustaju se: Borussia Mönchengladbach (SR Njemačka) - Real Madrid (Spanija), Varegem (Belgija) - Milano (Italija), Nant (Francuska) - Spartak Moskva (SSSR), Dnjepar, Dnjepropetrovsk (SSSR) - Hajduk Split (Jugoslavija), Hamarby (Švedska) - Kejn (SR Njemačka), Atletiko Bilbao (Spanija) - Sporting Lisabon (Portugalija), Dandi junajted (Škotska) - Vojsatel ksamaks (Švajcarska), Legija Varšava (Poljska) - Inter (Italija).

Prve utakmice igraju se 27. novembra, na terenima prvomenovanih ekipa, a revanši 11. decembra.

UMRO JOVAN KNEŽEVIĆ

BEOGRAD, 8. novembar - U Beogradu je, poslije kraće i teške bolesti, umro Jovan Knežević, rezervni major JNA, nosilac „Partizanske spomenice 1941. godine“ i više ratnih i mirodopskih odlikovanja.

Rođen je 1920. godine u selu Miska Glava, kod Prijedora. Podizanju ustanka otišao je u partizane, gdje se istakao kao borac Drugog kozaračkog odreda. Po formiranju Druge krajiške narodnooslobodilačke udarne brigade postao je borac te proslavljene jedinice. Nešto kasnije i 3. korpusa. Sahrana će se obaviti 9. novembra, u 12,30 časova, na zemunskom groblju.

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zašтите za 7. i 8. oktobra 1985. godine, koncentracija sumpordoksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 137, Boriku 149, Mejdanu 91, Vrbani 80, Česmi 80 i Delibašinom selu 134 mikrograma. Dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije iznosi 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 141, Boriku 136, Mejdanu 76, Vrbani 36, Česmi 34, Delibašinom selu 26, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG
HIMETEOLOŠKOG ZAVODA
BIH

NAOBLAČENJE

ZA BOSANSKU KRAJINU: Ujutro pretežno vedro i hladno, ponegdje sa slabim mrazovima. Tokom dana očekuje se umjerenom naoblacnje i manji porast temperature. Najviša temperatura od 10 do 15 stepeni.

ZA BANJALUKU: Ujutro prohladno, mogući slab mraz, tokom dana umjerenom oblačno i nešto toplije. Najviša temperatura oko 14 stepeni.

ZA DVA-TRI DANA: prevladavaće oblačno i toplo vrijeme sa kišom povremeno.

VODOSTAJ: Una - Bihadž 14 cm-bistra, temperatura vode 9,0 stepeni. Sana-Sanski Most 165 cm-bistra, temperatura vode 7,7 stepeni. Vrbas-Banjalučka 75 cm-malo mutan temperatura vode 9,4 stepena. Vodostaj u opadanju.

DANAS U BEOGRADI

PRVA SJEDNICA OLIMPIJSKOG ODBORA

BEOGRAD, 8. novembra (Tanjug) - Kandidatura Beograda za olimpijske igre 1992. godine je izuzetno složen i odgovoran zadatak za čiju realizaciju neophodno obezbijediti atmosferu potpune mobilnosti i usmjerenosti, visok stepen koordinacije i tačno utvrđenih zadataka za realizaciju jednog tako grandioznog poduhvata kakve su olimpijske igre. To bi bio osnovni utisak sa prve sjednice Olimpijskog odbora Beograda, kojoj je predsjedavao Bogdan Bogdanović, i na kome je istaknuto da se sada ulazi u fazu praktičnih poslova koji se moraju na vrijeme obaviti.

Radi toga je formiran izvršni odbor Olimpijskog odbora, kao radno tijelo, koje će praktično djelovati na realizovanju zadataka olimpijskog odbora.

Na sastanku je rečeno da će u decembru u Lozani biti skup svih gradova kandidata za Olimpijske igre, u januaru dolazi u Beograd u inspekciju sportskih objekata komisija Međunarodnih sportskih federacija, a u aprilu četvoročlana komisija MOK-a kao i komisija Nacionalnih olimpijskih komiteta.

PREKINUTA SJEDNICA SKUPŠTINE SIZ-a ZA FIZIČKU KULTURU

DELEGATI „ISTANJILI“ KVORUM

BANJALUKA, 8. novembra - Kada je trebalo izglasati odluku o raspodjeli sredstava (oko devet miliona dinara) u sklopu rebalansa finansijskog plana Skupštine SIZ-a za fizičku kulturu, ispostavilo se da na sjednici, koja je održana danas, ne prisustvuje dovoljan broj delegata, kako bi se donijela valjana odluka. Naime, u toku sjednice nekoliko delegata je napustilo salu Doma JNA, pa je na kraju jedva ostala „polovinska“ većina. Predsjedavajući Skupštine SIZ-a Ivo Čavar, jasno nije imao šta da bira: prekinuo je dalje tok sjednice i prepustio samoupravnim or-

ganima da donesu odluku o raspodjeli ovih sredstava u skladu sa važećim pravilnikom i statutom Zajednice.

Inače, prije toga, dok su delegati bili na okupu, vođena je živa rasprava o tekućem srednjoročju i razvoju sporta i fizičke kulture u periodu od 1985. do 1990. godine.

U PRIJEDORSKOM „CELPAKU“

KRENULI PREMAZNI PAPIRI

PRIJEDOR, 8. novembra - U Fabrici celuloze i papira „Celpak“ u Prijedoru počela je proizvodnja premaznih papira, koji imaju široku primjenu u grafičkoj industriji.

Riječ je o visoko vrijednim i na tržištu sve traženijim vrstama papira, za čiji su uvoz do sada izdajivana značajna devizna sredstva. Prijedorski papirnici planiraju da iduće godine proizvedu oko 4.000 tona ovih papira.

IZ OKRUŽNOG SUDA U BANJALUCI

ZATVOR ZA POSLOVOĐU I DIREKTORA

BANJALUKA, 8. novembra - Verica Vučković (31) iz Elezagića kod Bosanske Gradiške osuđena je danas u Okružnom sudu u Banjaluci na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci zbog pljačke pronevjerom 773.000 dinara i zloupotrebu 144.000 dinara (davala robu na veresiju). Dušan Požnić (51) iz Bosanske Gradiške kažnjen je zatvorom u trajanju od godinu i šest mjeseci. Presudu je izreklo veliko vijeće Okružnog suda u Banjaluci kojem je predsjedavao sudija Gojko Vukotić.

Verica Vučković je krivična djela izvršila radeći kao poslovoda prodavnice broj 7 u Rogoljima kod Bosanske Gradiške, koja je vlasništvo OZO Nova Topola, i to u periodu od 1982. do 1984. godine. Dušan Požnić je kao direktor OZO Nova Topola u periodu od 1981. do 1983. podigao u skladištu „Prehrane“ iz Bosanske Gradiške 324 kg kafe u iznosu od 210.000 dinara na teret prodavnice u Rogoljima koju je zadržao za sebe. Obrazlažući presudu, sudija Vukotić je istakao da je izvršenje ovih krivičnih djela dokazano. Verica Vučković je u prodavnici bila jedino materijalno zaduženo i odgovorno lice jer nije bilo drugih radnika, niti provala i potkradanja, a da li je ona uzimala za sebe ili za drugog, to nije važno. Bitno je prisvajanje.

Oplučenima je izrečena i novčana kazna od po 200.000 dinara kao i mjera zabrane objavljivanja poslova koje su, dosad obavljali u trajanju od tri godine poslije izdržane kazne.

M. DIZDAR

KURS U DINARIMA

Zemlje	Valuta	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Austrija	100 šilinga	1570.27	1612.14	1616.98
Belgija	100 franaka	539.39	554.64	556.31
Danska	100 kruna	3040.04	3126.00	3135.39
Francuska	100 franaka	3601.78	3714.74	3725.90
Holandija	100 florina	9772.29	10048.62	10078.81
Italija	100 lira	16.35	16.77	16.82
Norveška	100 kruna	366.98	373.66	3785.00
SR Njemačka	100 maraka	11049.17	11332.48	11366.53
Švajcarska	100 franaka	13461.95	13807.13	13848.61
Švedska	100 kruna	3655.81	3779.46	3781.79
Japan	100 jena	136.21	145.59	146.03
V. Britanija	1 funta	414.03	425.74	427.02
KANADA	1 dolar	205.37	215.69	216.34
SAD	1 dolar	287.00	295.99	296.88
Australija	1 dolar	188.97	198.46	199.06

8. novembra
1985. godine)

Kupovni i prodajni kursjeva za devize primjenjuju se od 14 sati
8. novembra 1985. godine, a kursevi za efektivu od 6.
novembra 1985. godine.

GLAS

REDAKCIJA Ulica AVNOJ-a 93. Telefon: direktor i odgovorni urednik 34-417. Redakcija 37-979, 37-977, daklograf 34-448. Oglase u Ulici Veselina Masleke 13, telefon 34-448. Teleks 45-208 YU GLAS, OOUR Novinska djelatnost Banjaluka, žiro-račun broj: 10500-603-4106 kod SDK Banjaluka. Preplata za SFRJ: jednomjesečno 500 dinara, tromjesečno 2.400 dinara, polugodišnje 4.800 dinara, godišnje 9.600 dinara, samo za „Međljni Glas“ 1.800 dinara godišnje. Preplata za inostranstvo: jednomjesečno 1.800 dinara, tromjesečno 4.800 dinara, polugodišnje 9.600 dinara, godišnje 19.200 dinara, samo za „Međljni Glas“ 3.320 dinara. Uplate na devizni račun broj: 10500-620-71000-552 kod Privredne banke Sarajeva, Osnovne banke Banjaluka. Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH broj 02-4153/82 „Glas“ je oslobođen plaćanja poreza na promet.

TV

PROGRAM

SUBOTA, 9. novembra

PRVI PROGRAM

- 13.0 - Pregled programa
- 13.05 - Politički magazin - repriza
- 14.15 - Sedam TV dana
- 14.45 - Prikljuci i purici - narodna muzika
- 15.15 - PJ u rukometu: (2) HALAS JOZEF - J. OKOMOTIVA
- 16.45 - TV DNEVNIK I
- 17.00 - PJ u košarci: Parizan - Crvena zvezda.
- 18.25 - ŽIVJETI S PRIRODOM - dokumentarni program
- 19.15 - Crtani film
- 19.21 - Opus
- 19.30 - TV DNEVNIK II
- 19.55 - TV spot
- 20.00 - Trčanje - kanadski igrani film
- 21.35 - EPP
- 21.40 - Vijesti
- 21.45 - Sedam svjetskih dana
- 21.55 - Subotom uveče: Zagreb 85' - festival zabavne muzike
- 00.10 - Pregled programa za nedjelju

DRUGI PROGRAM

- 13.20 - Pregled programa
- 13.45 - Jugoslavijo, dobar dan - informativno-zabavna emisija
- 14.05 - Sjecanje na nerazvijenost - kubanski igrani film
- 15.40 - Brijenal jugoslovenskog lutkarstva „Bugino 85“
- 16.30 - Gaska na mjesecu - snimak pozorišta „Pinkino“ iz Zemuna
- 16.30 - Ako je povjereni L. Popofuhinu - sovjetski igrani film za djecu
- 17.30 - Jelena Gavanska - drama
- 19.00 - Spomenik - muzička emisija
- 19.30 - Dnevnik
- 19.55 - EPP
- 20.00 - Plavi orkestar - zabavna muzika
- 20.30 - Čovjek i vrijeme: Pavo Misković - Mandić, zemljoradnik - dokumentarni program
- 21.00 - Studio 2
- 21.05 - Sajam plastike
- 21.15 - Sahovski komentar
- 21.30 - Sportska subota
- 21.55 - Frojd - serijski film
- 22.55 - TV galerija
- 23.40 - Pregled programa za nedjelju

NEDJELJA, 10. novembra

PRVI PROGRAM

- 10.15 - Pregled programa
- 10.20 - Vijesti
- 10.30 - Nedjeljno prijedodne za djecu: Niko kao ja - Velika avantura Kaspara Smeke: Najmimici - istočnojermacki serijski film
- 12.00 - Znanje - imanje
- 14.00 - Mali koncert: Egipal u pjesmi i igri
- 14.15 - Obale - gruzijski TV-film
- 15.20 - Sastanak bez dnevnog reda
- 17.45 - Priča o lijepom momku Flojdu - američki igrani film
- 18.55 - Skubi Du - crtana serija
- 19.30 - Dnevnik
- 19.55 - TV spot
- 20.00 - Vrijelno ljeto 68' - domaća serija
- 20.50 - Sportski pregled
- 21.25 - Liban 85 - vrtenska životna smrti - reportaža
- 21.55 - Dnevnik III
- 22.15 - Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

- 10.05 - Pregled programa
- 10.10 - Medajon s tri srca - domaći igrani film
- 11.45 - Jugoslovenska muzička tribina 84
- 12.45 - Majka Varvara - skice iz Ljuboslinje
- 13.05 - Muzičko popodne: 100-godišnjica rođnja kompozitora Stjevana Hrtića
- 14.45 - Bok: Zlatni gong, prenos
- 17.00 - Kup šampiona u rukometu: Borac - Metaloplastika. I poluvrijeme
- 17.50 - Rukomet: II poluvrijeme
- 18.25 - Učesnik i svjedok: Vladeta Jerotić - emisija iz kulture
- 19.10 - Na četiri točka
- 19.30 - Dnevnik
- 20.00 - Otvaranje smotre dani jugoslovenske televizije: okrugli stol na temu TV i njena kritika
- 23.00 - Pregled programa za ponedjeljak